

P. O. 1638

IACOBI BALDE
E Societate Iesu
POEMA
DE
VANITATE
MVNDI.

Troia
ste-
tit.

Ilion
euer-
sum
est.

Ergo
Troia
iacet
IACET.

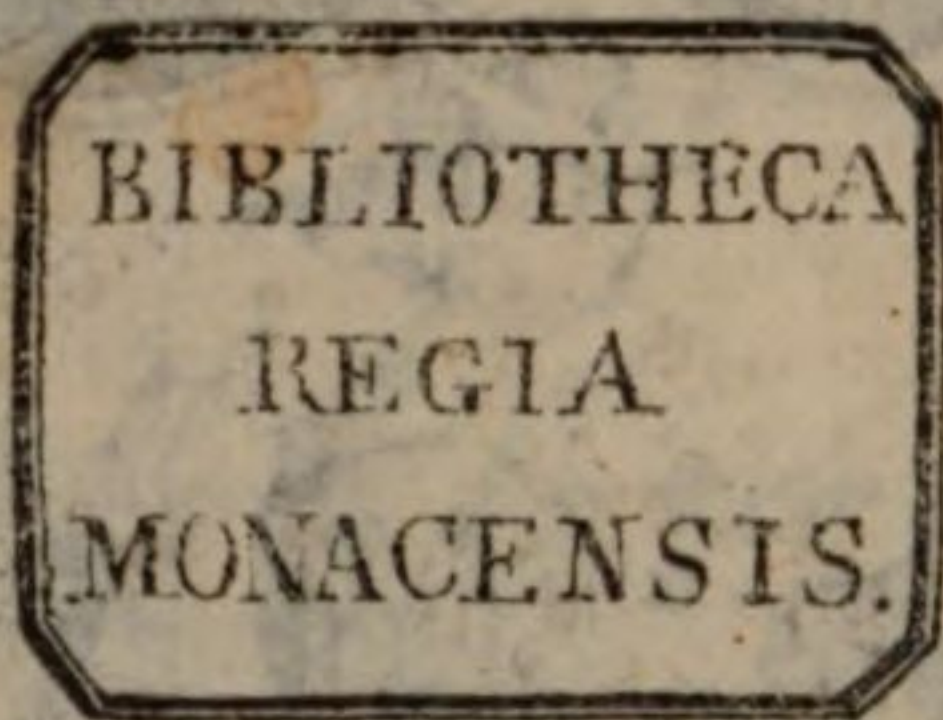
Fuere Troia
TRO
ES
bin.

Vbi
Troia
hunc
est.

NOZTOS

VOL
VLTRA

1638

BIBLIOTHECA

REGIA

MONACENSIS.

ILLVSTRISSIMO

Domino Domino

SIGISMUNDO

COMITI à DÖNHOF

PALATINIDÆ SI-

RADIENSI

EQVITI POLONO

Iacobus Balde è Societate IESV.

S. D.

XCITAVERANT
me multa, Il-
lustrissime Co.
mes, iam ab
eo tempore, quo Ingol-
stadij, de Oratoriâ Facul-
tate differentem audiui-
sti; vt præfens Poëma,
Tuo Nomini inscribe-

A 2

rem.

rem. Nihil auribus dabo.
Animosa Virtus Tua, al-
tissimi sanguinis deriua-
tione nutrita, morumque
comitas & pondus, in
Ætatis primo vigore, po-
tissimum impulere. Quip-
pe Virtus, nullis Fato-
rum stimulis obnoxia,
aut Temporum cohiben-
da momentis, maturavit
teneros annos Adolefcenti-
æ Tuæ. Accessisti ad vi-
rilis Prudentiæ decus, non
mensurâ vitæ, Sed usu.
magnus, antequam cor-
pori magnitudinem suam
signa-

signatam descriptamque
Natura dedit. utique non
eius aliquā defraudatio-
ne; sed augmento, festi-
nandi voluptatem miran-
tis; ipsiusque Animi præro-
gatiuā, euehentis se ocyus
supra Vanitatem prola-
bentium rerum: quas E-
go manu ostendo, Tu pe-
dibus calcas. nihil ex ijs
serio aspectu dignatus,
quæ fluxa licet & caduca
vulgus ignobile circum-
spicit. Alia nimirum Ge-
nerosis Mentibus semina
sunt inspersa. alia Genius

Illustrissimę Familię Tuę,
Suo SIGISMUNDO im-
pressit, fælici facilitate, in
omne decus Honestatis
fœcunda. qualia florum
videmus esse, calyculis
paululum laxatis, sine
morâ se prouoluentium,
vt primum Veris oscu-
lum libent. Egregia ve-
rò Indoles & rara. Pluri-
ma multi prolixè optant.
Optata Tu cumulas, &
copiosius præstas, dum
vota præcurris. Ætas ista
se se bonâ spe sustentat.
Tu ita recipis hunc titu-
lum,

lum, vt Spei demas me-
tum, relinquas dulcedi-
nem. Quod fingulare iu-
cundúmque artificium,
nescio, an Prima & alma
Mater Natura; an Virtus
in Secundis consistere ne-
scia; an Tertia Charis sug-
gesserit. De Ingenio quid
dicam? quàm exertum &
viuidum est! tamen in-
tra vim igneam & subli-
me iubar, serenitate mul-
cente castigatum. com-
plexum autem Memo-
riæ penitissimis recessibus,
non vnus Scientiæ arca-

num. Placet iste consen-
sus. Ad publicam priua-
támque Sapientiam na-
tus ; industriâ adnitente,
vis magis factus videri.
Seueriores disciplinas su-
perfusâ Eloquentiâ subi-
gis ; quâ dicendo , quâ
scribendo Tullianus. Ha-
stam manu, galeam capi-
te nondum implere po-
tes ; & oris facundiâ Cu-
riam impleuisti : cùm in
amplissimo confessu nu-
merosâque multitudine,
Cracouiæ, non dico di-
fertè, sed disertissimè per-
orabas.

orabas. Verùm hæc iam
Patria nouit, in Patrio So-
lo gesta. At enim Oratio-
nem illā nondū legit, quā,
me suadente, de Laudi-
bus Augustissimæ Virginis
MARIAE scripsisti; & ele-
ganter & ornatè & co-
piosè. Sidera elegantius
non rident. simili varie-
tate irides ornant prata.
vberius neq; Nilus exun-
dat. Maecte, Illustrissime
Comes SIGISMUNDE, di-
gne Regio Nomine voca-
ri. Pede, quo cœpisti, per-
ge grassari ad gloriam Illu-

A s

stris-

strissimi fortissimique Ge-
nitoris Tui: Qui non tan-
tùm in Polonia vestra, sed
& Imperio Romano No-
men Decúsque gerit; con-
silijs sapiens, pace bellóq;
felix, & famâ immortalis.
Plura non addo. Nam
Hendecasyllabis meis cę-
tera demandavi. Quos
Monachio Ingolstadtum
properantes, vt Tibi bene
apprecētur; vbi conuene-
rint, hilari vultu, quo Mu-
sas colis, admitte & vale.
Monachij. Tertio cal. lun.
An. Chr. cīō. īō c. xxxviii.

CANDIDO LECTORI

Auctor.

OEMA de Vanitate Mundi, siue Sæculare Carmen, aliquoties antè quidem vulgatum; sed nunc primùm in modum Certaminis, clamore Martio, fragore tubarum, & quibusdam velut stimulis agitatum tibi sisto. si præfagia mea ipse recipio, aliud operæ pretium non laturus, quàm Vanitatis: cuius Poëma & Poëtam, Scriptorem & Librum, liberrimâ censurâ plurimè damnabunt. Quid faciam? Pectus sententijs bene præparabo: lepidas obtreçantium acerbitates indulgentiâ animi, & modestâ hilaritate, Momis valdè odiosâ, deterfurus: illud, si necessum sit, solenne meum identidem ingeminans. *Vanitas Vanitatum, dixit Ecclesiastes, Vanitas Vanitatum, & omnia Vanitas.* Ex quo sapientissimi iuxta atque experientissimi Regis Oraculo, velut puncto centum lineas quaquaversum deduxi; Vanitatem ridendam risu, flendam lachrymis, superbam sarcasminis, miseram commiseratione prosecutus.

Idem Argumentum disertissimè pertractavit D. Chrysostomus, Sermonem in Eutropium, qui habetur Operum Tomo quinto. cuius Sermonis bonam partem huc transfero & præfigo, exhibituram quodammodo Synopsin: vt constet, quàm meritò miserabilis Eunuchus Stropham LXXII. impleuerit. simul Vnius mentio facta & sancti Patris testimonio roborata, cæteris quoque augeat fidem. Eutropius Spado, Patrieius ac Consul, Præfectusque cubiculo Arcadij Aug. cum offenso Principe, delitesceret sub altari Ecclesiæ, cui ipse antea ius Asyli abrogare conatus fuerat; occasionem dedit Aureo Oratori, exagrandi inconstantiam, Fortunæ, omnesque Vanita-

res vno eodémque ictu iugulandi. Audientiâ sibi factâ ita perorauit.

Si vnquam antea, nunc maximè licet dicere: *Vanitas Vanitatum, omnia Vanitas*. Vbi nunc inclytus ille Consulatus splendor? vbi illustres faces? vbi applausus illi ac choreæ, epulæque & festi conuentus? vbi coronæ & aula? vbi strepitus Urbis, & illæ Circensium spectatorum faustæ acclamations? Omnia illa perierunt. Procella vehemens folia deiecit, arborem spoliatam reddidit, iam radicitus vacillantem: tantæque vis venti impacta est, vt cum nervos eius vniuersos concusserit; tum ipsa funditus prosterne-
re minetur. Vbi nunc fucati illi amici? vbi com-
potationes & cœnæ? vbi parasitorum examen, & me-
rum per totam diem exhaustum, variæque coquo-
rum artes, & potentatus cultores illi, ad gratiam
omnia dicere ac facere assueti? omnia illa nihil nisi
nocturnum somnium fuerunt, appetente die euane-
scens. Flores fuerunt verni. Vere exacto emarcue-
runt omnia. Umbra fuerunt, & præterierunt. Fu-
mus erant, & soluta sunt. Bullæ erant, & disrupta
sunt. Aranæ erant, & lacerata sunt. Quapropter
spirituale hoc dictum occinimus, indefinenter dicen-
tes: *Vanitas Vanitatum, omnia Vanitas*. Hoc enim
dictum in parietibus, in vestibis, in foro, in ædibus,
in vijs & fenestris, in ianuis: sed potissimum in ipsa
cuiusque conscientia continenter inscriptum esse o-
portet, omnique tempore cogitationi obuersari.
Quandoquidem negotia fraudulenta, & personata
ac inimica, veritatis opinionem apud plerosque sibi
parauerunt. Hoc dicto, in prandio, in cœna, in
cœtu hominum, quemque proximum suum com-
pellare oportebat, idémque ab illo vicissim audire:
nempe *Vanitas Vanitatum, omnia Vanitas*. An non
assiduè tibi dicebam fugitiuas esse diuitias? tu verò
nos non ferebas. An non dicebam fugitiui serui
naturam eas habere? tu verò credere volebas. Ecce
experientia docuit, quòd non solùm fugitiuæ & in-
gratæ,

grata, sed homicida etiam sunt: ut quæ in metum
nunc te coniecerint. Nonne dicebam tibi, quum
me indefinenter obiurgares vera monentem, quod
ego potius tibi amicus essem, quàm adulator? &c.
Nonne & hoc addebam: fide digniora esse vulnera
ab amicis, quàm vltro ingerentia se oscula inimi-
corum? si mea vulnera tulisses, haudquaquam tibi
illorum oscula hoc exitium attulissent. Mea enim
vulnera sanitatem afferunt: illorum oscula morbum
immedicabilem. Vbi nunc pocillatores tui? vbi qui
in foro populum de via decedere cogebant, tuasque
laudes apud omnes deprædicabant? transfugerunt,
deseruerunt amicitiam tuam. Suam securitatem tuis
periculis quærunt. &c. Theatra magnis obsequijs à
te culta, quorum causâ sæpius nobis offensus fuisti,
& prodiderunt te & perdiderunt. &c.

Et hæc nunc dico, non quo prostrato insulem;
sed quod eos, qui adhuc stant, tutiores reddere cu-
piam: nec ut plagas vulnerati refricem; sed ut non-
dum vulneratos in sanitate conseruem: non ut ia-
ctatum fluctibus demergam; sed ut eos, qui secun-
dis auris nauigant erudiam, ne fortè cum ipso na-
uigio in profundum deferantur. Quo autem modo
cauari possit? Nimirum, si rerum humanarum mu-
tabilitates consideremus. Si enim iste mutationem
timuisset, nunc eam non pateretur. Sed quoniam
iste nec domesticis nec alienis consilijs corrigi po-
tuit: vos saltem, qui diuitijs extollimini, huius ca-
lamitatem in vestrum profectum conuertite. Nihil
est enim humanis rebus infirmius. Quapropter quo-
cunque nomine earum vilitatem significaueris, mi-
nus quàm pro rei veritate dixeris: vel si fumum
eas, vel fœnum, vel somnium, vel flores Vernos,
vel quidlibet aliud nominaueris. vsque adeò sunt
fragiles, & magis nihili, quàm Nihil ipsum. Quod
autem non solum nihil sint, sed & in præcipiti stent,
vel hinc apparet. Quis hoc nomine fuit excelsior?
nonne in toto Orbe diuitijs præcellebat? nonne ad

ipsa fastigia honorum conscendit? nonne omnes eum formidabant ac verebantur? sed ecce factus est & vinctis miserior, & seruis miserabilior, & mendicis fame tabescentibus indigentior: per singulos dies gladios præ oculis habens in se exacutos, & præcipitia, & carnifices, & viam quæ ad supplicium ducit. ac neque memoriâ præteritarum voluptatum fruitur: imò ne luce quidem communi; sed meridie quoque, tanquam in densissimâ nocte, angustijs, parietum inclusus, oculorum usu priuatur.

Et quorsum hæc commemorare attinet? cùm quantumvis adnitar, nullis verbis exprimere valeam, quis illi animus sit, per singulas horas capitis supplicium expectanti. aut, quid nostris verbis opus est, quum ipsius calamitatis imago ob oculos nostros versetur? Nuper namque missis ad eum à Rege, qui vel per vim hominem pertraherent, quum ad Sacraria confugisset; buxo pallidior factus, nunc quoque nihilo meliorem quàm mortui colorem obtinet. accedit huc dentium arietatio, tremor totius corporis, vox singultiens & lingua titubans. in summâ talis habitus, qualem oportebat habere animam, quæ metu dirigisset, &c. Non minorem nunc video populi frequentiam, quàm in proximâ Sacratâ Paschæ celebritate. adeo exciti estis istius silentio. quod impræsentiarum quavis tubâ clariorem vocem emittit. Et Virgines penetralibus, & mulieres gynæceis, & viri foro vacuo relicto vniuersi huc concurristis, vt humanam naturam traduci videre-
tis; & sæcularium negotiorum momentaneam mutabilitatem detegi, illamque in Republica versantium speciem, heri ac nudius tertius præclarissimè splendentem. talis enim est ex alienis iniurijs felicitas, quavis aniculâ rugosâ deformior demonstrata mutatione reipublicæ, ac si spongiâ eius tectoria fucosque abolente. tanta nempe est huius infortunij vis, quæ Virum felicem ac conspicuum, nunc omnium abiectissimum reddidit. Introcat diues aff-

quīs, & magnam vtilitatem percipiet. videns enim
à tam celso fastigio delapsus eum, qui totum Or-
bem concutiebat, ac formidine confractum, quauis-
que ranâ aut lepore timidiorē, & absque vinculis
columnæ huic hærentem, & vice catenæ timore af-
fixum tementemque; deprimet fastum suum: &
consideratis, quæ in humanis casibus considerata
sunt, discedet re ipsa doctus, quæ verbis Scripturæ
nos docent. Quale est illud: Omnis caro fœnum, &
omnis gloria hominis vt flos fœni. aruit fœnum &
flos eius decidit. item illud. sicut fœnum citò are-
scent, & sicut olera virentia citò decident, quo-
niam sicut fumus dies eorum sunt. & his similia.
Contra Pauper introgressus, & hoc spectaculum
animaduertens, non displicet sibi ipse, neque sortem
suam deplorat: sed gratias insuper Paupertati ha-
bet, quæ sibi & asyli vice sit tutissimi, & portus
tranquillissimi, & arcis munitissimæ: & his visis, si
detur optio, mallet præsentī conditione contentus
esse, quàm omnium facultatibus paullisper occupa-
tis, mox in proprii sanguinis periculum venire.
Hæc aureum os Græciæ, quâ quidem eloquentissi-
mi Patris Hypotyposi, nihil aut luculentius scribi,
aut ornatius dici potest.

Concolor illi panē tota Parænesis D. Eucherij
Episcopi Lugdunensis, efficacibus verbis, virili di-
ctione, profundâ sapientiâ deplorantis Vanitatem
Mundi, à quâ Valerianum Cognatum suum auerte-
re laborat. ipsismet oculis præsentissimè ingerit de-
fluentium rerum vilitatem.

Agitur humanum Genus, inquit, rapidâ in occa-
sum mortalitate, omnisque posteritas succedentium
sæculorum lege decurrit. Patres nostri præterierunt,
nos abibimus, posterī sequentur. velut ex alto vn-
darum iactus, alijs atque alijs superuenientibus, in
littoris extrema franguntur; ita in terminum mor-
tis, succiduae alliduntur ætates. Quidquid est, illa-
rum rerum facies, adumbratis quondam nitoribus
exposita

exposita iam obsoleuit, omnisque fucatus splendor
intercidit. vix iam hoc habet Mundus, vt fallat.
perijt imago illa rerum ad decipiendum vsque de-
cora. Prius nos seducere vero cogitabat fulgore;
non poterat: prope iam non valet & ipsa nos fal-
sa ostentatione corrumpere. Solidis bonis carebat, ec-
ce deficit etiam caducis. Non hunc aut ad tempus
speciosa ornant, aut in posterum mansura confir-
mant. nisi nosmetipsi decipimus, poene Mundus de-
cipere non potest. Sed quid dissimulamus ea expro-
mere, quæ fortiora sunt? dissipatas loquimur opes
Mundi, cum iam ipse Mundus in finem suum ver-
gens, spatijs agatur extremis. Quanto istud maius
& grauius est, quod iam ipse non in longum erit?
quid commemoramus attritam eius rem & supel-
lectilem? Nec immerito in defectum viribus æuo
consumptis vrgetur, adminiculisque suis destituitur,
cum iam in senium nutanti onere succumbat. Po-
strema Mundi ætas referta est malis, tanquam
morbis senectus. Visa sunt videnturque iam dudum
ista cano Sæculo; fames, pestilentia, vastitas, bella,
terrores. Hi sunt in ultimis iam annis languores
sui. hinc sæpe illa cernuntur signa motusque terra-
rum, permutatæ temporum vices, monstrosæ ani-
mantium fecunditates: quæ omnia adhuc proce-
dentis prodigia sunt Temporis, sed iam deficientis.
SAPIENTER, opinor, omnia & cum neruo, dignaque
Eucherio, qui magnorum sui Sæculi Pontificum lon-
gè Maximi nomen tulit.

Habes, Amice Lector, Duum P. P. & eruditionis
laude & famam sanctitatis illustriam cordatissimam
contestationem. Vterque exclamat. *Vanitas Vanita-
tum & omnia Vanitas*. Cum utroque idem canto,
gemo, ludo, scribo, persono. Neque verò Mundus
ipse hoc negat. Sed quia meretriciam frontem per-
fricuit, idcirco pudore non confunditur. primas Ode
simplicis editiones, utcumq; pronam voluntate, etiam
voluptate accepit; nautis autem ostensis & SVO

TVRPI, in speculo, nihil offensus arrisit. quasi diceret: Hoc SYMVS. A Troiano busto facem accendi. Nam quid ante Ilium in profanâ historiâ æquè memorabile? aut quid celebrius fumantibus Pergamis? cùm præsertim Vana Nobilitatis ostentatio ad Troianum Equum se referat, ligneo ventre generata. Quam fastuosam phrenesin, si superaret Proauus horum, ipse doli fabricator Enipeus, vtique risu confirmaret. Inde VANITATEM emissam, postquam omnes Mundi saltus infedit, insperato inopinatioque Poëmate an indagine dicam? quasi ex insidijs septam circumueni. Compulsam in maculas, collectamque in scopum, metris velut iaculis confixi. Et nunc perfossa, latè euiscerationem sui præbet. Genium Versuum si requirās: Epigramma dici refugiunt, & tamen stricuras emittunt, ad præuij Anacreontis inclinationem conformati. Defricantur propinqui necessariò eius salibus. Ita quo more lingua Magnetica Septentrionem petit; vergunt illi Occidentem versus & Bilbilim, Patriam Martialis; quò tamen nunquam perueniunt.

ANACREON BIFRONS Certantium chorum ducit, & pusilli Carminis odorâ vi, ad prædam, quam explorauit, inuitat.

Sequuntur ELEGIAE. Illius quidem lachrymosæ, & magnæ dolorum amorumque Matris Filia: nunc tamen non præficæ, sed pharetratæ Amazones. Tempus lugendi, tempus & ridendi certandique. Domi plorent: in campum & siluas siccos afferant oculos. Quanquam vbique se prodit sexus. Proteruiam iocandi, vexant humore coacto. Improuisæ insurgunt in hastas, & repentè vlulantes demittunt, rursumque in fletu vulnera diuidunt. Prima cæsim crebrius; punctim Altera. Prima modestior, tolerabilem ferociam arenæ intulit. Cautius seruat Anacreontis ambages & flexus; certius premit abeuntis vestigia; redeunti cedit solertiùs. Quòdque apud Maximum Poëtam fatis debitus Aruns in Camillâ centauit;

tentaui ; id nostra Camilla in persequendo Ana-
creonte est ausa. Nam

*Velocem iaculo & multa prior arte Poëtam
Circuit, & quæ sit Fortuna facillima, tentat.*

*Qua se cunque furens medio tulit agmine Vates:
Hæc Virgo subit, & tacite vestigia lustrat.*

Quæ victor redit ille, pedémque ex hoste reportat:

Hæc Virgo fartim celeres detorquet habenas.

Hos aditus, iámque hos aditus, omnémque pererrat

Vndique circuitum, & certum rotat improba telum.

S O R O R audaciùs in certamen fertur, & in hostem
velut contemptum ruit. Possit quandoque præceps
videri, atque indulgentior vncis naribus, quàm Vir-
ginem ex Heliconio Parthenone deceat. Ludiam Ro-
manam dicas ad palum exerceri, inclamante Saty-
rico.

Aspice quo fremitu monstratos perferat istus,

Et quanto galea curuetur pondere: quanta

Poplitibus sedeat, quàm denso fascia libro.

HENDICASYLLABI, masculi caloris iuvenes, nihil
famineum ostentant, sed strenuè pugnant. Elegijs
conferentibus manus, illi conferunt pedes: animosi,
nec facilè de statione suâ decessuri.

SEAZON. Mancipium crudum & bellicosum, STAT
mole suâ. Contumacis ingenij, subiti, & ad cotem
exasperati, carimonias Aulicas pensi non habet. To-
rosam dictionem æffert, Mihique, dum quod sentit,
eloquitur, Scenam facit.

Hiscæ Ego Symmachis, antequam tuba signum
dedit, in medium conuocatis, mentem meam ex-
plicavi, & quid de Poësi sentirem, aperui.

I. Eius semina, non eo fine à Natura esse in-
spersa animis, tótque Vet. Poëtarum secessibus ma-
turata, vt anxij conglutinemus rixantes Syllabas, &
virgulâ Versum metiamur: Sed vt habile Ingenium
reddatur habilius, impletúmque quàm optimis re-
bus ac sententijs, de suo iam fonte, magnificam auc-
tenteram dictionem, delectatione propulsam effundat.

II. Vt

II. Vt Nili descensus ascensusque, signum sterilitatis aut fertilitatis in causa est: ita quo minus magisque Castalide lymphâ synceriores se quisque inundauerit; fecundum aut infœcundum pectus in oracula concussurum.

III. Præter acre iudicium in lubricâ libidine fingendi necessarium, dominatumque in certas perturbationes animi; viuidas præterea requiri rerum imagines, deputato optimorum Verborum famulatio obsecras.

IV. Cæterum animari Poëma à sensibus inuentis. Si rari, si sublimes, si teneri, si diuini, si feroces: tale Poëma fore. Si vulgares, humiles, depressi, tristes, marcidi, obtrusi: eandem indolem habiturum.

V. Quemadmodum Turcicum semen, quod opium vocant, præmorsum continuo mentem efferrat, dum oblectat palatum: ita Sensus istos, qui instar spirituum super aquam Pegaseam feruntur, Poëmati inspersos, vim habere titillandi ingenium, rapiendique cum voluptate, quò feruntur.

VI. Beneficio horum spirituum, posse dignum aliquid grandi Poëtâ efferri verbis nitidis, etsi non exquisitissimis. vicissim arduis & sesquipedalibus, plebeium sensum, fungo dignum sæpe vestiri.

VII. Certum videri, Nasonem ipsius Statij armamentario inclusum, nihilominus mortem Tibulli deploratum fuisse; Statium Cupidinis arcu & pharetrâ instructum, omnique Ouidij Nasonis erotico apparatu, Thebas euersurum.

VIII. Ex his Poëtarum ingenia, velut oculos Aquilarum ad solem probari. utque se Quidam in omnes partes gyrent, deprehendi tamen humilio-rem aciem, & pisces in littore palpitantes.

IX. Hinc prouenire, ut non minus ijs, quibus vena micat, difficile videatur ad Veterum Poëtarum dignitatem aspirare, quando etiam aureo Augusti Sæculo, tot

lo, tot Ingenijs radiante, tam paucos reperit Posteritas, quorum curam faceret suam.

X. Difficultatem insuper augeri ex eo, quòd editus Mentis partus, non minorem sollicitudinem sibi sumat, quàm edendus. nam nisi more Virgiliani lambas; proiecisti informem massam. si artiore complexu stringas; suffocabis simiam, transmissurus Amicis tuis pollinctos myrrhâ, formosa cadauera, versus. formosa quidem, sed cadauera. cereas pupas; quarum manus, tametsi occulto artificio & tectâ fraude verfas, vt simulacrum viuere credatur: sunt tamen Nares, quæ mortem & putredinem olfaciunt. Odi Poëmata, quæ tantum redolent, quantum non redolent duo funera.

XI. Dari multos, qui de pernicitate suæ Musæ gloriantur, horæque singula momenta totidem metris præcurrunt: quibus nihil est putidius. Dari etiam studijs contrarios, qui suam Musam non amant; nisi eam instar Zenobiæ grandibus gemmis onerent, laborantemque & prægrauatam in triumpho ducant Aureliano. Sed, an non stibium & cerussa, & timiditas animi, & forma naturalis attrita, pariunt fastidium? Certè Poëma seuerius castigatum, quàm par est, tetricum, dicetur non maturum: nec tam grauitate venerandum, quàm horrendum rugis.

XII. Itaque satius esse, decente neglectu colere pulchritudinem, quàm ad viuum speculi argentum, doloso veneno occidere. enitendum tamen Vati, vt quæ profudit, inter elaborata censeantur: quæ elaborauit, profusa videantur. ita ex utroque castissimam hauriet voluptatem, risurus sæpe iudicia examinantium artem & naturam, vanâq; diuinatione sollicitantium Poëtæ ludentis arcanum. Cui Soli constare debet: quo pondere quæue procellâ, vehemens *Natura Poëma* protruserit; quâ morositate *difficilis Ars* & seuera perlinxerit.

Omnia

*Omnia Tempus habent, & suis spatijs
transseunt vniversa sub celo. Eccle. 3.*

*Vidi cuncta, quæ sunt sub sole: &
ecce vniversa Vanitas & afflictio Spiri-
tus. Eccle. 1.*

PRO.

PROLVSION.

Ad Gambaram.

A Tqui non ego te ioco
Arguto volui fallere, Gambara:
Cum mortalia dicerem
Imtempesta rapi, tortilis in modum
Iacta per Zephyros pila.
Eheu! cuncta cadunt, Gambara: nec finit
Audax & Puer improbus
Quidquam stare diu. Nonne Cupidinis
Subsultantis in aëra,
Fortunaq; vides mobilis Effedum?
Quo totum resonabil
Orbem per populos ludibrio vehunt,
Aquantem cumulum niui:
Qualem Caucasio deposuit iugo;
Aut nostro super aquore
Crystalli teretis Bruma puerpera.
Vah! curru malè lubrico
Mundus mole ruens, & lepido simul
Naso ducitur. Vnicus
Gyrat non babil Pussio dexterâ,
Nec risu tacito sine,
Pondus, quod nequeunt ferre tot Hercules.
Quamvis centimani Tigrim
Tangant, & Libyci flumina Bagrada.
Id propter subeunt Notos
Classes veliuolæ, & carula Nerei
Tranant marmora remiges;
Iræq; ad lituos arisonæ Ducum, &
Regum purpureæ tonant.
Miles siste gradum quo pretio furis?
Qui stricti chalybis minas,
Et flammam rapidi pectoris elocas.

Orbis liquitur in lutum:
Vt verno glacies soluitur halitus,
Cum laxantur Etesia.
Nil verbis moneo proficientibus:
Frustra, Gambaras, sum tibi
Vates: & numeros perdo volubiles,
Et testudinem eburneam.
Insanire iuvat Terrigenas: iuvat:
Deludi; placet error &
Gratum desipere ad vota levis Dea.
Ergo non solitis modis
Plectuntur, toties dum Cythereium
Aurigam impingere parieti
Dilectum videas Caesaribus Globum,
Totque improuida sacula.
Hinc sese ancipites instabili pede
Casus, & stabili nimis
Luctus agglomerant, difficilis regi
Ac securas fuga cohors,
Hesura ad Domini, more picis, latus.
Nec non quae simulant fugam,
Sed clam nequitiae vulnera diuidunt
Entra Parthica arundine.
Iam passim galeis Terror aheneis
Et Bella in sagulis fremunt,
Ciuiles acies certa reducere.
Rara est Gloria nobilis,
Quae non sit patrio sanguine sordida,
Et Crimen titulum vocet
Per stratas onyches, & rigidum Tagum,
Torquatum Scelus ambulat.
Virtus Teutonica pendet ab ilice,
Furtiuas trepidi comas
Auratis maculis impediunt Doli,
Candor simplicis otij
Vestitur tenebris Mens bona cum Fide
Extra Pacis amabile
Protracta gremium, trans maris ultimi
Noctem,

Noctem, servitio graui
Pressa, barbaricas circumagunt molas.
Europam sua Nania
Impleuit penitus. non minimas furor
Urbes mœnibus eiecit,
Arasque indigetes, & Patrios Lares.
Ab! ne flebilius malum
Plorent, Odrysio vomere sauci.
Portus deciduis super
Nidos edificant, & caneas struunt:
Qui saui populariter,
Mucrones acutunt cote tyrannidis.
Desolata iacent, iacent
Sub fumo cinerum ac strage palatia.
Turrèsque & laquearia,
Lamentabilium monstra cadaverum,
Seris flenda Nepotibus
Hauserunt tumuli; Famæque deuia
Urna Nomina præterit:
Nil dignata tubam & saxa Carystia.
Eheu! Gambara, sic eunt
Humana misero cum gemitu uices.
Dulces stultitia, breues.
Vrgemur nimis, nec modicis sui
Fatis Omnia Vanitas.
Fossarum satis est: huc properè ruunt.
Quaramus modo Cespitem,
Et taxo tepidam de veteri pyram.
Alternus operabimur.
Cauti sandapilam ponere sub Ioue.
Dum Lessum Macies mea
Stridet sollicita carmine tibia:
Tu ride lachrymis satur,
Et Mundum sepeli, Funus inutile.

IACO-

IACOBI BALDE
 è
 SOCIETATE IESV
 POEMA
 De
 VANITATE MVNDI.

I.

Attrita est Ciuitas Vanitatis.

Esaïæ 24.

VERE TROES, ILIVM

TROS, ILIVM FVERE.

Fuit, fuit Domus inclyta

Noménque Dardanorum,

Impressit altis mœnibus

Hostile Mars aratrum.

Vbi steterunt Pergama,

Nunc fluctuant arista.

I.

Troia ist hin / ein anders her /

Als wann sie nie wär gewesen.

Berschwinden seynd all Dardaner,

Schon tausentmal verwesen.

Mit Smaß vnd Wänd / vom Fundament /

Ist Troia ganz verbrunnen.

Inß Hectors Saal / wachst vberal

Wein / Korn / bey guter Sonnen.

Troia stetit. Priami sunt hæc monumenta Viator.

Eheu! cum gemitu dic: vbi Troia stetit?

Iam frustra Xanthus, Simois, memoratur & Ida,

Et ruber armigero raptus ab vngue Puer.

B

Vrbs

Vrbs æquata solo, captis cum ciuibus arsit.
 Argolicus Phrygias Mulciber haufit opes.
 Horrea Triptolemi, vastus sunt Pergama campus,
 Inque Helenæ thalamo iam cubat ipsa Ceres.

Ergo Troia iacet? *iacet.* vorauit
 Ignis tecta Phrygum? *vorauit ignis.*
 Ergo stirps Priami superba vixit?
Vixit stirps Priami Superba, vixit.
 Nullus Dardanidum puellus aulam,
 In qua ludat, habet; Puella nullam.
 Sal totâ modò seminatur Vrbe;
 Proscinduntque solum *boves Vlyssis.*

Ilion euersum est. Priamus iacet omnis, & ingens
 Sarpedon: Danaum præualuere doli.

QUI FVERANT TROES, NVNC SVNT SINE NOMINE
 MANES:

Occidit Aeneas, & Puer ipse Paris.
 Ignibus à fundo Neptunia mœnia fumant.
 Quæ fuit VRBS, ager est; Caula, quod AVLA fuit,
 Hectoris effossam qui findunt vomere tumbam;
 Illi etiam segetes *Hectoris ense metunt.*

SCAZON I.

Vbi Troia nunc est? conflagrauit excisa.
 Vbi Chorcebus nobilisque Cassandra,
 Panthúsque & Hector & Paris capillatus,
 Humerisque Nati subleuatus Anchises?
 Confusa squallent hostibus *ati præda,*
 Qui Dardanorum fata decolorârunt.
 In Regis aulâ siue spiceo campo,
 VAH! prandet *alliata* turba Messorum.

II.

Quid superbit terra & cinis?

Eccli. 10.

Hoc sine POMPA clauditur

In puluerem redacta.

CONSTANS IN INCONSTANTIA

FORTVNA CUNCTA MISCET;

Figitque rebus terminum,

Quò summa vota vergunt?

PYGNARE, STARE, VINCERE,

PYGNARE, STARE, VINCI.

2.

Hie Pracht stehe still / lauff weiter nit!

In lauter Staub verkehret.

Das Glück thut grausamb braite Schritt /

Vnd lang bey keinem wehret.

Von anbegin / geht alls dahin!

Verlieren / Erwinnen / Eigen:

Jetzt vbersich / jetzt vnder sich /

Bald stehn / bald vnderliegen.

Siste gradum, Mundi quò lapsa superbia tendis?

Dic cum Troiugenis: PVLVIS ET VMBRA SVMVS.

Disce tuo damno, quid sit Fortuna; Puella

Lasciui ingenij, quam iuuat esse leuem.

Omnia confundit; summa imis imáque summis;

Fértque suis leges ambitiosa Procis:

Stare iubet, pugnare manu, decernere ferro.

Denique Victoris demetit ipsa caput.

HEIC STAT GLORIA MORE COCHLEARVM.

Vltra non equidem sinetur vnum

Ex hoc puluere promouere passum.

Sors & fata vetant. Volat per Orbem

Fortunæ leuis ala sæuiantis,

Eluditque Puerperas Honoris.

Offert prælia, diuidit triumphos:
 Diuisis spolijs *Rotam* minatur.

I nunc Pompa ferox, vultumque in puluere versa:
 Vilis Humus, liceat dicere, *mordet humum*.
 Turbida per Mundi partes Fortuna vagatur,
 Nec finit vlla suo culmina stare loco.
 Diuitijs fartum complexibus obuia stringens,
 Siste, ait, à nostra SPONGIA *pressa* manu.
 Nescis quæ Dea sim? Pacem Bellumque fatigo:
 Nec patior summis crescere colla Viris.

SCAZON II.

Sic cursus omnis sistitur; recedentis
 Dum complicantur laxa vela Fortunæ.
 Quæ circulator nunc *ubique*, nunc *nasquam* est.
 Et huc & illuc currit iniquies monstrum.
 Quos fascinauit, vrget improbis iussis.
 Hic Cræse stabis: hic Adolphe: Pellæ
 Huc vsque. dura nempe Seruitus, dura.
 VAN! vana capita fúsque deque gyrantur.

III.

Vanitati enim Creatura subiecta est.

Ad Rom. 8.

Idem trecentis vocibus
 Natura tota clamat,
 Hoc *mugit* in trionibus,
 Hoc *hinnit* in caballis:
 Hoc *rugit* in leonibus,
 Hoc *latrat* in molossis:
 Hoc *barrit* in vastissimis
 Nigerrimisque barris.

3.

Diß ist das stettig wehe vnd wehe /
 Auf dem d' Natur gezimmert.
 Das röhrt der Ochß / das brille der Löw /
 Der Vndergang sie kummert.
 Das kreet der Hañ / das singt der Schwanß
 Das pfeiffen auch die Raisen:
 Auf dißem dant / der Elephant
 Durch Libyam thut raisen.

Id, quod Naturæ discors Symphonia sentit:

Rectius imò canit: Verius imò gemit.

Omnia quæ viuunt, Lessum medicantur in vmbra,
 Lessum Vacca suum mugit, & hinnit equa.
 Lessum latrat Hylax, & pontem nuper ad Oeni.
 Rugijt in medio torua Læna rogo.
 Acclinis trunco barrit sibi Lessum Elephantus.
 Hæc sunt mortalis Musica fata Chori.

Quid viuit, nisi quod timet? supremam
 Non tantum lepores tremunt ad horam,
 Aut damæ pauidi: sed & leones,
 Et sparsus sonipes cruore belli,
 Et bos Pannonis, & canes Britanni.
 Et Barri Libyæ. Tuenda vita est?
 Quæ non bellua rugit ad securim?
 NON EST VLLA SIBI COLYMBA NEQVAM.

Horrent interitum, quæcunque videbis in Orbe,
 Piscis, Auis, Quadrupes; Fortia, Blanda, Fera.
 Perstat acerba fremens, Diuis sacer, ante Popam bos;
 Cornipedes sese calce tuentur equi.
 Massylus super alta leo venabula fertur;
 Eluctatur aprum dente timenda canis.
 Defendit Barros (manus admiranda) proboscis.
 Et tamen infestum Rhinocerotâ timent.

SCAZON III.

FATIS AGVNTVR CVNCTA. TOTA SVB MORTEM
 NATVRA RERVVM CONTREMISCIT ET SVDAT.
 Bos ad macellum fortiùs pedem figit.
 Equus hoste viso *naribus* minas efflat.
 Paudent leones occinentibus gallis.
 Lycisca latrat inferos *odoratus*.
 Bos luca muris pertimescit occursum.
 VAH! vana vita quot paris tibi curas!

IV.

*Vidi cuncta, quæ fiunt sub sole; & ecce
 uniuersa Vanitas & afflictio spiritus.
 Eccles. i.*

SVB SOLE QVIDQVID NASCITVR,
 DENASCITVR VICISSIM.
 Alterna fors, alterna mors,
 Alterna fata trudunt.
 Nam *Luna* frænat omnia,
 Mutabilisque mutat;
 Volubilisque voluitur,
 SECÚMQVE VOLVIT ORBEM.

4.

Alles was in den Lüfften schwebt /
 Das kan / vnd muß verderben.
 Eins vmb das ander stirbt vnd lebt /
 Bii Häfen gibt vil Scherben.
 Alles vergeht mit dem Planet /
 Der so vil Gsichter machet.
 Jetzt leer / jetzt voll / jetzt taub vnd doll /
 Bald schlaffet / vnd bald wachet.

Vita parit mortem sub sole iacentibus agris,
 Mors parili vitam conditione parit.

Sunt rerum fatique vices, alternæque currunt
Iurgia naturæ. DEFICIT ET REFICIT.

Luna tot incertis certissima vultibus, & quæ
Non minus est *constans in leuitate sua*,
Fræna regit Mundi, formæque putredine mutat,
Hæc Metamorphoses mille vel vna facit.

Phœbi Cynthia Cynthiaque Phœbus,
Cum terras humiles tuentur, ambo
Ad spectacula nostra vana rident:
Alternis, vt in Orbe res in orbem,
Astris circumagantur inquietis.
MORS ET VITA IOCANTVR; æque luna
Fit *lunaticus* Orbis, & rotatur
In vertigine mobilis Planetæ.

Expertum est durare nihil, subsidere cuncta:
Idque videt toto Sol Phaethónque die.
NASCI & DENASCI, tam sunt sibi iuncta vicissim,
Quàm sit tarda suæ cochlea iuncta domo.
Scilicet hunc Orbem sidus lunare gubernat,
Et nocet exemplo debilitatque suo.
Iam rubet aut pallet, mox est caua vallis & horror?
Quas non euertat *femina* talis opes?

SCAZON IV.

Noctes diæque prouehuntur alternis
Et auehantur. Est noua & vetus Luna:
Surgit caditque, crescit atque decrescit.
Gyrata more vertagi; domi rarò
Præfens, *apud se variis*, furit toto
Mutanda mense; semper ipsa, nunquam ipsa
Lasciuit hausto pota Fratris argento.
VAH! Lunæ imago verus est Typus Mundi.

*Hoc est pessimum inter omnia, quæ sub sole
sunt, quia eadem cunctis eueniunt.*

Eccles. 9.

Nil usque stat durabile,
Aut vndequaque tutum.
Calcat myricas quadrupes,
Cedros trucidat Eurus.
Urbes pauent Vesunium,
Pontes timent Araxen:
Valles inundant lachrymæ,
Montesque fulminantur.

5.

Nichts kan ich sehen / das ewig werck!
Nichts sichers kan ich finden.
Zerschlagen wird das Gstreif vom Pferd!
Gantz Wälder von den Winden.
Thonaw vnd Rhein / reißt Brucken ein!
Das Thal versincket im Nebel:
Reichs Stätt vnd Märck / auch hohe Berg /
Förcht Donnerklapff vnd Schwebel.

Actum est, securi nihil hoc reperitur in Orbe:
Nec duraturas fert status iste moras.
Et salices celsasque manent sua funera cedros:
Æolus has, illas sima capella metit.
Antiquum & vetus est; ponti indignatur Araxes:
Et sua Parthenopen non minor Ætna coquit.
Fulmine mons Rhodope; nimbis Rhodopeia Vallis,
Altior iste flagrat, pressior ista natat.

Hoc est, quod Sapiens monebat olim:
Nil securius esse, quàm timere.
Sic Cedrus timet Æoli lacertos;
Flos campi, teneram manum Puelli:

Pro.

Propugnacula, Spinolam frementem;
Pontes, Strymonis alueum ruentem;
Vallis sub niuib. sepulta plorat;
Rupes fulmine tacta clamat, *Ohe!*

Desine nutantis Mundi fulcire ruinam:

Labitur, & nullum tergus *Atlantis* habet.

Interit. atque adeò non tantùm arbuta videbis,

Sed Cedros etiam flante Aquilone mori.

Eridanus ripas, pontes populatur Araxes:

Hinc est, quòd toto flumine ligna natent.

Quemque ferit sua mors. hunc nimbi, hunc fulmina
tundunt.

Sæpe Appennino *Pésque Capítque* dolet.

SCAZON V.

Quacunque vultum verto, versa & inuersa,

Vertenda & inuertenda cerno: nil tutum.

Comas rosarum virginum caper tondet.

Cedros reuulsis brachijs supinatas

Obtruncat Auster. Nec Rupella secura,

Nec pons Araxis. omnium tonant fata.

Valles cloacæ montium iacent. montes

VAH! hi potentes, hi potenter vruntur.

VI.

*Si ceciderit lignum ad Austrum, aut ad
Aquilonem; in quocunque loco cecide-
rit, ibi erit. Eccles. 11.*

Siluas senectus deterit,

Et lassæ curuat ætas.

Vtunque multos viderit

Idæa *Quercus* annos;

10 Omnes ferit vna securis.

Nec vulneretur caedua
Bipennibus gigantum:
Procumbet tuo faucibus.
Hoc vulnus est supremum.

6.

Wie mancher schöner Cederbaum/
Befreundet mit den Cypressen/
Ist mit der Wurzel / da er faul
Berührt / ins Grab gesehen.
Die Eiche gesetzt / werd nit verletzt/
Von keiner Art umbghawen:
Das Alter macht / daß z Boden trachtet/
Nicht tauglich mehr zum bawen.

Sunt Nemora æternum falsò spirantia numen,
Quà sacra frondosum porrigit Ida caput.
Hic habitant Quercus, quæ vertice sidera pulsant,
Tartara demersâ stirpe profunda petunt.
Duratura putes immania Robora tanto,
Quanto durabit tempore vita Iouis.
Fallere. vel senio tandem vel mole peribunt.
Et truncis, *etas* ipsa, bipennis erit.

Atqui nulla virebit vsque sylua,
Vos ô Capripedes & insolentes
Fauni: Nulla virebit vsque, nulla.
Quid mortale nemus Iouis rigatis?
Cur quercus iugulare destinantem
Terrendo violenter impeditis?
Ridendi Satyri! quis à senectâ
Defendet? cadet Arbor absque ferro.

Lucus gentilis iam septima sæcula passus,
Et Dodonæâ relligione sacer:
Non est immunis, vel ab omni vulnere tutus.
SYLVESTRES PARCAE DANTVR ET ARBORIBVS.
Hispidâ fila trahunt, connectunt *stamina* glandes.
Cum folijs ILEX est Colus ipsa sibi.

Hang

Hanc senium franget, Lachesis licet horrida parcat
Lugebunt omnes funus Hamadryades.

SCAZON VI.

Alpina Sylva, Mater arborum *longa*
Et STIRPIS antiquissimæ, sed & summi
Honoris ac *fastigij*; parit Quercus
Proceritate nobiles gigantæâ.
Tu vix moriri posse crederes. Sensim
Tamen hæc & ista & illa morte decedit
Cariosa: (morbum nominant *phthysin* Fauni)
VAH! omne ROBVR, omne robur amittit.

VII.

Omnes morimur & velut aqua dilabi-
mur. 2.Reg. c. 14.

NON LONGA RES EST VIVERE,
FINITVR INCHOANDO.

Plures in ipso limine
Exordij perorant.

¶ Actor olim dixerat

Vrgente fine, DIXI:

Sic funerande, clepsydrâ

Dic effluente, VIXI.

7.

Das Leben schnell als wie der Jn

Was gibst / was hast / thut fließen.

Es fangt kaum an / so lauffes dahin /

Die Kinder thuts verdriessen.

In Rom der klage / hat endlich gesagt /

Richter / d Stund will zerrinnen.

Der Sterbend sag / bhüt dich Gott Tag /

In d Nacht muß ich von hinnen.

12 Facilis descensus in altum.

Cui brevis & fluxæ vitæ conceditur vsus,
Iam *mortem orditur*, primâque fata subit.
O caue, ne carpas spem vanam Nestoris, & qui
Esse cupis CORNIX, emoriare *Culex*.
Nam quid ages, si te Mors ad sua iura citarit?
Actor eris? sanè. dic licet: *Hora fuit*.
At simul in guttum sese exonerarit arena;
Te simul infossum funus arena teget.

CYRRIT NESCIA VITA DETINERI.

Vix Eleus equus citatiore

Metam tangit Olympicam quadriga.

QVOD VIS VIVERE, VIVE NVNC. SERENVM

CRAS NOLI TIBI MANE POLLICERI.

Coram Iudice te loqui memento.

Qui, si fluxerit vna, nec secundam

Concedet, neque prorogabit horam.

Posse mori cœpit, cœpit qui viuere. fructus

Vita brevis, placidæ labitur instar aquæ.

Primo vagitu, quem lactens edidit infans,

Sæpius offensa est è tribus vna Dea.

Sic mortalis habe: tetricas has esse Sorores,

Nec dare, quos poscis Rhetoris ore, dies.

Clepsydra destillat. donec fuit illa, loqueris.

Fluxerit: actutum desine velle loqui.

SCAZON VII.

Humana, non est LIVII DECAS, vita,

Dimensa campo tot patente librorum.

Sed solum *Epitome* FLORIDI brevis FLORI.

Paruus libellus; vnica (legunt Parcæ)

Perlectus horâ sæpe. Pulcher, at paruus.

DIXI atque VIXI, dicat omnis ORATOR.

Mensura vitæ iusta, sunt duæ voces.

VAH! vana vita, fluxa Clepsydræ stilla.

VIII.

VIII.

Vidi in omnibus Vanitatem.

Eccle. 2.

Omnis Voluptas palpitat,

Quanquam dolosa palpat:

Domi suæ, non inscia,

Quàm curta sit supellex.

MOMENTA SVNT LIBIDINVM,

MOMENTA GRATIARVM.

Pennata plaudunt Gaudia:

Quæ tangis, auolabunt.

8.

Rein Wollust ist der tecken art!

Daf er die Farb darff halten:

Mit dem / was er zusammen spart!

Kan kaum sich selbst erhalten:

Rein Augenblick wert sein Anblick!

Der Schelm thut heimlich schleichen:

Die Freuden erst / wanns recht begerst!

Mit vollem Flug aufweichen.

Vine Voluptati; si te tamen inter amores

Sollicitum pœnas nocte timere iuuat.

Crede mihi, tantos nunquam satiabit hiatus:

Ipsa domi, vix quod squalida rodât, habet.

Dulce malum, crudele bonum, miserabile philtum,

VNVM MOMENTVM TOTA LIBIDO FVRIT.

Tam citò læta Venus fugit, & se in nubila condit,

Quàm citò, cùm fraudem sentit, alauda fugit.

O! fallax nimis & brevis Voluptas,

Quæ semper timet & facit timere.

Non est filia diuitis Macelli

Aut Pistoris: eget. stolata bysso,

Peiorem patitur famem Sagunto.

AMENS OMNIS AMANS: LIB DO SANI.

EST INSANIA, TERMINANDA PUNCTO.
 O! verè volucris levis Voluptas.
 Angitur & pallet *curis perfoſſa* Voluptas,
 Riſus & in ficto flebilis ore ſalit.
 Tu ne diuitias iactanti crede *Salaces*:
 Vix dotem vnus Pauperis aſſis habet.
 Poſthume & hanc duces? ah! neſcis, quid ſit amare.
Momentum eſt, QUIDQVID CREDITVR EſſE VENVS.
 Auolat, vt venit, *veluti Panthera, ſagitta*:
 Hoc etiam pueri *Grammaticique* ſciunt.

SCAZON VIII.

Quid eſt Voluptas, quàm timore, mœrere,
 Dolore plena, teſta ſerico Lena?
 Mentitur Ira Cræſam, egena nummatam.
 Mullum petenti, gobij dabit ſquammam.
 QUID EST LIBIDO BLANDA, QVAM VAPORATVM
 TERTVLLIANI SORDIDVMQVE MOMENTVM?
 ANGVILLA Venus eſt. *lubricam* prehenuſurus.
 VAH! apprehendes forſan *Vberis* CANCRVM.

IX.

*Vbi multa ſunt ſomnia, ibi plurime ſunt
 Vanitates. Eccle. 5.*

O! blandientum ſomnia

Non blanda ſomniorum:

Quacunque tandem VANITAS

Emiſit illa *Portâ*;

Eburnea vel *Cornea*,

Neutrâue tertiâue:

SVNT VANA, VANA SOMNIA,

SVNT VANA, VANA, VANA

9.

Ein Traum / ſag ich / iſt Eitelkeit!

Iſt als ein Traum / was Eitel:

Bons

Bons Crasi Gut / vons Salomons Frewd /
 Traume manchem läeren Beutel.
 Sags noch einmal / sags abermal /
 Nichts seyn der Menschen Jahren;
 Dann sauber nichts / pur lauter nichts /
 Nur Lari Fari wahren.

Stulte, quid ad Somni trutinas tua gaudia lancem?
 Illa nimis fallax nōxque dolosa nimis.
 Inter opes citharásque, & quæ sibi dulcia Dido
 Finxit, & ad fontis lactea labra sedes.
 Et bibis, & turges, & defluit humor in ora,
 Et canis, & Venetas remige scindis aquas.
 Sint hæc blanda licet, tamen illa Parcemia vera est:
 Ex nihilo nil fit. Stulte nec euigilas?

Est, qui compositus sopore blando,
 Credit Mænala se subire curru.
 Perlustrat nemus, hinnulósque figit
 Et molles capreas. Fatigat vrsos,
 Ceruos porrigit, atque collocato
 Dentes vellit apro. Vigil, iacere
 In lecto stupet. Ergo somniaui?
 Inquit languidus. Ergo somniaui.

O! quali mulsit mea membra papauere somnus:
 Quàm mihi dulcis, ais, visus hic esse Deus!
 Nescio quas Vmbras, sed enim mihi Morpheus Vmbras
 Obiecit, lepidis cinctus imaginibus.
 Nescio quâ portâ venientia numina vidi:
 Sed vidi; & semper visa videre iuuat.
 SOMNIA SVNT, Quacumq; vides SVNT SOMNIA, VANE:
 SOMNIA VANA VIDES, OMNIA VANA VIDES.

SCAZON IX.

Quid est superbi vana Vanitas Mundi,
 Quàm turbulentus somniantium rhonchus?
 Quàm vile noctis Phanthasique phantasma?
 Grallis per auras ambulant super stellas;
 Ceraque

Cerâque fœtis Dædali volant pennis:
 Rhenum frementem lacte spumæo potant.
 Stupent Coronas purpurâmq; deferri.
 VAH! vile Noctis Phantasique phantasma.

X.

*Vana sunt opera & risu digna: in tempore
 visitationis peribunt. Jerem. 15.*

Septena quæ MIRACVLA
 lætabat antè MVNDVS:

Septena sunt ludibria,
 Et nobiles chimæræ.

Monstrer NEMVS Semiramis,
 Mûrosque sulphuratos:
 Rhodósque SOLIS æneum
 Extollat alta signum.

IO.

Wo seynd die sieben Wunderwerck?

Was siehst an ihnen wonders?

Zerschmettert seynnds; O Welt diß merck?

Auffs wenigst nichts mehr bsunders.

Wo ist der Thron / in Babylon?

Der Garten in der mitten?

Dein Sonn Rhodis / der grosse Riß

Hat Finsternuß gelitten.

MVNDE VALE. reuocor. prius hæc MIRACVLA cerne,

Dicit, & immensis pascere diuitijs.

Nempe vbi sunt? quis me volucris super aëra curru

Raptum famosâ sistat in Vtopia?

Vel quis ad Euphratem præpes Babylonia ventus

Mœnia visurum, sulphure cocta, ferat!

Quo tamen aspiciam Rhodon immanémq; Colossum,

Fortè Dies fatui primus Aprilis erit.

Ad

Ad Miracula (quod loci secudent)
Sic proceditur. Et quidem videtur
Primò, quòd fuerint: deinde, quòd sint.
Nam Semiramis excitauit Hortos
Pendentes; Rhodos arduum Colossū.
Dicendum tamen: hæc fuisse quondam:
Nunc non amplius esse. Nam nec vmbra
Aut vmbrae leuis vmbra restat. Ergo, &c.

Aude aliquid, mirare tui Miracula Mundi.
Quæ vel vbi? Quando? Qualia? Quanta? Quota?
Septem dicis erant. Ah! quæ ludibria narras?
Quis non cordatus rideat illud erant.
SYNT, SYNT, QVÆ DV RANT. Sed Erant Babylone su-
perbae
Portæ: Sed tantūm Pensilis Hortus Erat.
Per cuius poplites potuit rostrata Colossi
Nauis agi; non est nunc quoque tantus, Erat.

S C A Z O N X.

Vbi sunt stupendæ tot Stuporibus moles
Spectaculorum, quæ videnda miremur?
Indocte Munde, stulte, barde, Bæote,
Numerare nescis Quinque, quî queas Septem.
Babylonis hortos pensiles adhuc nobis
Iactare? Olympo se Colossus æquare?
Sub vtramque ripam gurgitemque metante
Transire classes? V A H! iacet iacet nanus.

XI.

Impius facit opus instabile.

Prouerb. 10.

Fastigiata PYRAMIS

Memphiticis in oris:

Que

Quæ decedentes eminus
 Suas recepit umbras :
 Tam plana facta casibus,
 Quàm campus est cylindro:
 Fungoque nunc Ægyptio
 Umbras iacit minores.

I I.

Die Pyramis ein schön gedicht/
 Egypt Bier und Namen/
 Draht vndenher / hoch vber sich/
 Gespißt zusam wie Flammen :
 Ist jetzt schabab / gebrochen ab :
 Ein Handt voll Stein wirst finden.
 Ein schlechtes ding vmb Psifferling :
 Auch die thuns vberwinden.

Pyramis & Memphis tam sunt mihi fabula, quàm finis
 Pyramus & Thisbe, Naso iocose, tui.
 Tantus Hyperbolicæ consurgit in æthera turris,
 Altâque vicino Mons ferit astra iugo.
 Non ita me pridem stimulauit dira cupido
 Tangendi septem brachia, Nile, tua.
 Vidimus Ægyptum. Sed nec mihi visa vel vnum
 Alta pedem Memphi Pyramis vlla fuit.

Famâ Pyramis implet Vniuersum.
 Stat moles ἀπὸ τῆς πυρῆς, vel ignis ;
 An surgens ἀπὸ τῆς πυρῆς, repostæ
 Messis triticeæ? Cacumen altas
 Nubes despicit; & basin, deorsum
 Iactum missile præterire nescit.
 Miror talia: nec pudet fateri.
 Iam nec testa super. Pudet fateri.

Barbara Pyramidum sileat miracula Memphis.
 Verius haud quidquam Bilbili falsa canis.
Barbara: nam quamuis altissima, barbara moles,
 Barbara congeries, barbara terra fuit.

Pyramis

Pyramidum. quarum? quis nunc videt eminus vllā?
Non superest lapidum plena vel vna manus
Vel cophinus. *Sileat miracula:* Vitrea, fluxa,
Vana, caduca, nihil. denique *Memphus:* vbi est?

SCAZON. XI.

Vbi Canopi sunt *Furentis* insanæ
Substructiones? PYRAMIS, sepulchrale
Onus tyranni, fertur altra sublimi
Pulsasse cono, cærulas supra nubes:
Lunæque cursu menstruo fatigatæ
Sedem quietis præbuisse. credemus?
Quid Nile dicis? Quidue tinniunt fistra?
VAH! præter umbras nil videtur & cepas.

XII.

*Sed & magnæ Dianæ Templum in nihili-
um reputabitur.* Actorum 19.

TEMPLUM DIANÆ fulgidum
Amazonum pharetris;
Destruxit vnus *Furcifer*,
Quod struxerant Iones.
Incendit, atque incendio
Flagrauit ipse *Famæ*;
HEROST- scelus! resorbeo,
Et nolo Nominare.

I 2.

Der Asiatisch Tempel voll
Dianæ Schatz vnd Waffnen;
Ich schäm mich wann ichs sagen soll!
Ist nit allein vngschaffen:
Sonder im Fiewr / gantz vngewor
Im wilden Rauch auffgangen.
Das Teufels Kinde / ders angezündet /
Wolt mit der Brunst erst bringen.

De celebri Fano nec prima nec vltima restat
Tegula, qua posset *nuda Diana* tegi.

Quæ stetit immodico sublimis & ardua sumptu,
Machina procubuit decinerata solo.

Qui tantæ flammæ admouit *Lucifer* Ædi;
Bustum, materiam credidit esse ioci.

Semper ego obscurus tantum? nunquàmne? deinceps
Dixit, ab hoc Nomen clarius igne feram.

Quid formosius vltà vidit Ora

Delubro? quod Ionico paratu

Et sumptu stetit: VNIVS SVPERBA

VENATRICIS ET INVIDENDA SEDES.

Inuidit, quia vidit Vnus *Herost.*

Is succendit, & æstuante Fano

Clamavit *Nebulo*: DIANA MAGNA,

O! DIANA EPHESINA MAGNA, SALVE.

Nec Trivia Templo molles laudentur Iones.

Hoc quoque non vanè *Pilbili* falsa canis.

Vt steterit maius, quàm maximus ambitus Urbis,

Et prope nil fuerint omnia præter *ebur*.

Quis tamen id laudet, quod non comparet? ab igne

Consumptum, pridem fumus, arena, cinis.

Rostratus incendit vel *Herostratus*; adque fauillam

Sedit ouans, velut ad Pergama capta Sinon.

SCAZON XII.

Vbi in palustri conditum solo Fanum

Vanum Dianæ? lustra quod quater dena

Consumpsit Ædilesque defatigauit!

Non illud hostis barbarus, vel hybernus

Subuertit imber, aut sacrum Iouis sulphur.

Sed (erubesco) sed. quis ille? sed frustum

Lauernionis. nempe? misit in fumum.

VAN! & tripudiasse fertur ad bustum.

XIII.

Tu autem proiectus es de sepulchro tuo.
Isaia. 19.

Trophæa fixa Gadibus,
ET HERCVLIS COLUMNAS,
Non passus Ultra Nereus,
lacteo Tridente vertit.
Quæ celsa mole pendulâ
MAVSOLVS incolebat;
Duxere labem marmora:
SEPULTA SYNT SEPULCRA.

13.

Die Hercules am Bfer gsetzt/
Glaubst nit was grosse Säulen/
Hat nach vnd nach das mehr abgfrezt/
Wer waist/ wo dñuck verfaulen?
Das gangen gern bis an die Stern/
Dein köstlichs Grab/ Maulole,
Ist gefallen ein/ mit Marmelstein/
Ich möcht dich da nit holen.

Amphitryoniades quæ toto ex Orbe tropæa,
In Gaditano fixerat alta Mari:
Dum costas balena fricat caudâmq; retorquet,
Subuertit reflui vortice torta sali.
Id quod in astra ferunt Cares regale sepulchrum,
Altera congestâ mors sepeliuit humo.
Tunc primùm inclusæ saxi immanibus Vmbræ,
Facta est Terra Lenis, quæ fuit antè grauis.

Quin ipsius & Herculis Columnæ
Fecerunt vitium, ruente fluctu.
Alcidæque fuit Nomerca Iuno,
Non primi Iouis illa, sed secundi.

Vmbra.

22 Alias nunc fige columnas.

Vmbrarum morientiumque fastus,
Mausolea soluta conciderunt.

QVID NVNC MAIVS HABET CADAVER ILLVD,
QVAM VILIS FIGVEVS LVTO SEPVLTVS?

Herculis erectas, famæ monumenta, Columnas
Disiecit toto littore sparsa Notus.

Quanquam alij incurfu vituli prostrata marini,
Longo alij credant computruisse situ.

At non iam medijs habitat Mausolus in astris,
Vmbra nimis Tumuli sorte superba sui.

OMNIA FRACTA IACENT. SAXIS SVNT OBRVTA
SAXA.

QVAERE ALIVM TVMVLVM, QVI TEGAT HVNC
TVMVLVM.

SCAZON XIII.

Maris OBELISCOS, quos tremendus Alcides
Fixit; refixit diruitque Neptunus.

Disiecta molles frustra nesciunt Gades:

Et fors in imo marmoris iacent fundo.

Exaggeratum CONDITORIVM, sub quo

lacebat Artemisiæ patris Coniux:

Terrâ mouente, mugiente subsedit.

VAH! Funus hoc immane quàm grauabatur.

XIV.

*Contrita sunt pariter ferrum, testa, argen-
tum & aurum. Dan. 2.*

Colossus ille *Mysticis*

Conflatus ex metallis;

Nocturne visus obijci

Chaldaico Monarchæ:

Quot partibus decreuerit,

Testatur ima testa.

De mole grandis Hybridæ
Vix parua gleba restat.

14.

Der grosse Mann gehet empor /
Auf vil Metall gegossen:
Den gsehn Nabuchodonosor
Im schlaf / zuletzt vmbgestossen:
Was er nun gelt / bsechs in der Welt!
Wanns einer je will wissen:
Wie Glas ist er / durchaus nunmehr /
Zermalen / vnd zerissen.

Ille Vir, ille Gigas, variorum causa laborum,
Vno qui quatuor corpore Regna tulit:
Ille tibi visus Pronepos ditissime Nini,
Ebria cum vinxit numine membra Sopor.
Heu! quantum attritus, quantum mutatus ab illo,
Quem vix æquabat fraxinus alta, VIRO.
Ad testam ventum est. Melioris Massa metalli
Decidit, inque luto secula pauca iacent.

• Ostentum Babylonij Tyranni,
Per Chaldaica prata mugientis;
Cum Regnis prope vanuit quaternis.
Toto corpore comminutus Heros
Latè plausit humum sonante lapsu.
MOTIS POPLITIBVS LVTVM SEQVETVR.
HAEC AENIGMATA SVNT POTENTIORVM:
HAEC LVDIBRIA SVNT ET AVLICORVM.

Arduus atque ingens confusâ mole Colossus,
Regnorum Mundi, quæ peritura, typus;
Olim Euphratæo visus per somnia Regi,
Semiuiroque boni semibouique viro:
Quid moror effari? cecidit. fragmenta supersunt.
A casu scopuli contremuere maris.
Vix pes dimidius titubabat de corpore tanto.
Si videas, dices: quid fuit iste Cinis?

SCAZON XV.

Obiectus HERMES magnitudinis primæ,
 Quem Rex superbus somnians ad Euphraten
 Suspexit; ictus, lapsus atque prostratus,
 Totum ruinâ, quâ patet, tegit Mundum.

Vnus LAPILLVS tot metalla confudit.

Pars Tibiarum restat, (illa quantilla?)

Mixtûmque testæ seminarium ferri.

VAH! QVIS MONARCHA STABIT HOC PAVIMENTO!

SCENA INTERCALARIS

Poëta Scazon.

A Duorte Scazon. Iam sequetur immensi series laboris, tota Roma sub visum obeunda proponetur. Aduoca vires: contende neruum, grande destinaturus (& en trabale) spiculum. SCAZON. Lacesitus ut ego reuertar? ut datâ manu cessem? pedibus salutem quero; quod Poëtarum licet in duellis. Fide: dextra non fallit. Tam certa nobis, quàm volanti- bus Parthis instante victo. P O E. Dÿ Deaq; Scazon- tem seruate nostrum. Sic places. SCA. Iuro. Cortina dum me lata vestiet Phœbi, sagatus ista seruis arma li- brabo. P O E. Vides feroces, virginésque peltatas unâ Sarissis dimicare vibratis. Non illa tecum praliatur an- cilla, quæ lacte cygnos abluit, toros sternit, Paphon Gnydónque verrit; éque dumetis trahit palumbes. Nec tenere dignetur succincta peluim: cûm sub arietis signo procine tauri, flammeâ calens febrî, phlebotoma sa- crum sanguinem Venus mittit. Castæ pudica mentis & & memor stirpis, seruire turpe publicûmque detrectat; certâtque pugnas prouocata pugnare. SCA. Haud pertimesco. stat suo loco Scazon. P O E. Virile robur, inque feminis numen contusus esse senties. SCA. Ego castum immane surgens tollo, qualis Entellus, torquere magni doctus Hercules clauam. P O E. Elegia clauem
 in ca-

in caput retorquebit; periculosa pluribus viris arma.
SCA. Ohe! quis augur? ut prius mihi tellus dehisca-
tima, mēne sexus imbellis Colu fugabit? rostra me ca-
lambarum infesta mactent! glandibus saginatus & far-
re tosto, panē maior Alcide possum videri. POE. Par-
ce turgidas, Scazon, inflare buccas. Sape sapius vicit
contemptus hostis; & superbia conum deiecit, obtrivis-
que flabiles cristas humi voluta cassidis. nihil prosunt
linguae minacis verba. Re triumphatur. Res frangit
iras. Res coronat Aiaces. Scis, quae Camilla Virgill?
SCA. Scio. POE. dextrē iecit securim maximo Phry-
gum damno. Ad arma Scazon. uniuersa procedit, se-
sequē ponit Roma Martio Campo.

XV.

Tu es Caput aureum. & post te consurget
Regnum aliud minus te. & regnum
tertium aliud æreum, quod imperabit
uniuersa terra. & Regnum quartum
erit velut ferrum, &c. Dan. 2.

Flauum CAPUT demessuit.

Acinacis Syrorum.

PECTVS tremens Argenteum

Hausit sarissa Pellæ.

ABDOMEN ingens Græciæ,

Et æris VMBILICVM,

Exenterauit funditus

Scrutata ROMA ferre.

I 5.

Das gelbe Haupt aus Gold gemacht
 Hat Persia abgeschlagen.

E

Die

26 Quid enim nisi perdita Malla?

Die silbern Brust/ vnd Persisch Macht/
Hat Græcia abtragen.

Den vollen Bauch / nach Brlecher brauch/
Auf Erz gegrünzte Lenden/
Hat Rom zerstört/ vnd nit auffghöre
Mit Eisenbrandt zuschenden.

Chalæos strauere Syri Persæque, superbum
Scilicet ex *auro* nobiliore CAPYT.

Argolici Persas fudere, HUMERISQUE micantes
Scilicet *argento* de meliore Syros.

Græcorum VENTREM inspexit Romanus *Aruspex*,
Armatique scidit militis *exta* manu.

In Spolium *ferro* cessit, quod in *are* reliquit
Græculus. AYSONIAE DEBITOR ILLE FUIT.

Auratum caput euocatus vno
Medorum Satrapes reuulsit ictu.

Argento graue pectus, hausit ense,
Græci filius improbus *Philippi*.
Effultum femur ære, bellicosi
Fregit ferrea *Romuli* securis.

Ad tantum, reor, inde totus AERIS
CAMPANI sonitum pauebat Orbis.

Flauicomum Medus caput à ceruice reuulsit,
Et spolium captâ de Babylone tulit.

Inque vicem Medi Macedum cessere tyranno,
Qui Susa excludo Persopolimque dedit.

Arisoni Ventris grauidique minacibus armis,
Sunt in Romano vendita frustra Foro.

As emptum ferro fuit, impostumque tributum
Italix Dominae Græcia serua dedit.

SCAZON XV.

Deiecit alti PERSA verticis fastum
Auri colore fulgurantis obrizi.

Viuo DARIi palpitantis argento,
 Confodit extraxitque Cor ALEXANDER.
 Quo seminante bella, GRAECIAE Venter
 Concepit iras, ære Martio prægnans.
 Enixa demum fudit obstetricanti
 VAH! serua ROMAE facta ferrea, seruos:

XVI.

*Venient in triremibus de Italia, supera-
 bunt Assyrios, vastabuntq; Hebræos;
 & ad extremum etiam ipsi peribunt.
 Numer. 24.*

Quid Ipsa? quantum roboris
 Seruauit aut decoris?

SI SE VIDERET IN TYBRI,
 PVDRET ESSE VISAM.
 Os buxum, frons cerea,
 Genas reliquit OSTRVM.
 Fluxere turres vertice,
 Murique Fratre tinctj.

16.

Vnd aber Rom / wie lang ist sie
 So starck vnd schön verbliben?
 Gleich wie ein Rebstock in der Blüe
 Vom Winter auffgeriben.
 Nas / Mund / vnd Haar / schwarz Augen klar /
 Seynd biß in Tode verbrochen.
 Die ganze Statt / kein Maur mehr hat /
 Wo Remus war erstochen.

Et tu Pastoris pulcherrima Filia, quanto
 Seruasti florem tempore, ROMA, tuum?
 Non adeo longo. tenuem defluxit in vmbra
 Numinis ille decor, Nominis ille vapor.

28 Formæ brevis vsus honestæ.

Frons solito minor est, & nasus acutior æquò,
 Collaque sunt buxus, bella labella cinis.
 Hæccine Diuorum genitrix æquata Cybelli?
 Sanguine fraterno tam bene lota soror?

Nunc quo Roma loco? fuit venusta,
 Fortis, Martia, gloriosa, felix.
 Tu primam faciem, caue, requiras.
 Censuram refugit: pudet videri.
 Aspectis potes expauere rugis,
 Et mustare filens: AN ISTA ROMA IST?
 Fortassis via deuium fefellit.
 Hic nullum video Remi sepulchrum.

Quem tamen in finem properata Potentia creuit?
 An semper solidis ossibus alta stetit?

SUMMIS STARE DIV, NVNQVAM NON FATA NICA-
 RVNT.

Hoc quoque prostrato corpore Roma probat.
 Inspiciat speculum. proprio perterrita vultu,
 Horrebit maculas visa senecta suas.
 Turrigeri crines *rastris*, non pectine, vulsi,
 Fatalem in fossam procubuere Remi.

SCAZON XVI.

Et ROMA manceps seruitutis Arginæ,
 Totius Orbis messe diues inuectâ,
 Quot, ede, aristas vidit, aut tulit spicas?
 Et ipsa tandem rapta cessit in prædam.
Formosa latro Gentium, suos Cives
Sensit Latrones. Væniit subhastata,
 Contusa, deformata, turpis, elumbis.
 VAH! absque muro nuda, semipagana.

XVII.

Et ad extremum etiam ipsi peribunt.

Num. 4.

Insignis INFANS vagijt

Sub Romulo Parente:

Cœpit loqui sub Hernico,

Crenitque sub Camillo.

Sub Scipione nobilis

Puella visa Pœno:

ET NEMPE MULTVM DECVIT,

QVIN NVPTA DVCERETVR.

17.

Ein edle Tochter/ glaub ich wol /

Hab Romulus geboren /

Die groß erwachst / der Thurn so voll

Auß allen Stätt erkoren.

Zu letzt Mannbar / im besten Jahr /

Werth / daß ein Heldt bekommen /

Und / wie man meldet / hats nit vil gältz

Der Hannibal hets gnommen.

Quis neget in paucis sobolem genuisse venustam

Te licet in parvâ, Romule Magne, casâ.

Roma decora genas, quondam florente Camillo

Floruit, in patrio crescere visa sinu.

Amque viri patiens poterat ducenda videri,

Cum stipare latus Scipio iussus erat.

Quàm prope tunc fuerat *vitiata* libidine MAVRI!

Sed FABII *celeres* eripuerunt *Mora*.

Vrbs formosior omnibus coævis!

O! quales habuit puella ocellos.

O! quàm bella nigros puella crines.

O! quàm fidereos Puella vultus.

30 Satyróque elapsa puella est.

Vidit Scipio, vidit & Camillus.
Et tu *bestia curiosa*, POENE,
Visam lumine non satis pudico,
Istam diceris ambijsse Sponsam.

Si licet & fas est ab origine ducere gentem,
Nobilius nomen nulla Puella tulit.

ROMVLVS huic genitor: Nutrix anus ACCA, CAMILLVS
Defensor, Tutor publicus AENEVS erat.

Cùm duo Scipiadae fremerent, iam digna marito
Creuerat, à multis sollicitata procis.

Roma fuge: an nigro vis candida nubere Mauro?
Annibal ante, fores. candida Roma fuge.

SCAZON XVII.

ROMAE vetustum Stemma tot probant Cere,
Vt PASTOR illi natus illa Matre,
Ramis virentes expedierit cunas.
Fauit Puellæ blanda mater Aeneæ.
Raptæ Sabinæ lac dedere lactenti:
Volscei subacti seruiere crescenti.
Demum apta *duci* flamniæque velari,
VAH! pæne ab Afro fugit hoste *compressa*.

XVIII.

Et ad extremum etiam ipsi peribunt.

Numer. 24.

Sed Africanas Nuptias
Spreuit, Ducemque *luscum*:
Nulli *Proco* tractabilis,
Qui non LATINVS esset,
Bellona peltis incubans,
Exerta VIRGO mammas,
INCURGITAVIT OMNIUM
SE GENTIVM RAPINIS.

18.

Aber sie hat den Pœn veracht /
 Großmüthig sich erzaget.
 Nach einem andern Heurath tracht /
 d Welt gegen ihr sich naiget.
 Und wie soll ein Amazon seyn /
 Hat oft mit Feinden gestritten.
 Beym guten Muth / vnd Menschen Blut /
 Niemand durst getitten.

Thura date: incestos euasit Hamilcaris ignes,
 Nec satus hoc, tantâ Virgine dignus erat.
 Barbarus accipiat Romanam, Afrûmne Latina?
 Integra corruptum? *cacum oculata* Iubam?
 Infrenuit, stantésque comas erexit in altum,
 Qualiter in Geticâ Penthesilea niue.
 Insonuere tubæ, motoque ad classica Iano,
 Sanguineos amnes ebria Roma bibit.

At non filia Romuli petulco
 Mauro succubuit, soluta ceston.
 MULTOS ILLA QUIDEM DEDIT COACTA,
 DOTALEM TAMEN ANNVLVM NEGAVIT.
 Nam quo tempore scruiebat armis;
 Ambustæ veluti Camilla mamma,
 Implacabilis arsit, atque Signis
 Inscriptis duo verba: PRAEDA MVNDVS.

Roma offensa metu, Libyci *Riuallis* amores
 Odit: ego nubam rapta, habeámque Virum.
 Qui terret, qui cogit? *amor non audit habenas,*
 Non tolerat dominum. Vertere Maure retrò.
 Sic ait, infestisque (ita Iuppiter annuit) armis
 Lenonem insequitur. Vertere Maure retrò.
 Inde ferox spolijs, & maior Amazone visa,
 Impleuit Mundo Martis veramque manum.

32 Nam tunc sub legibus enses.

SCAZON XVIII.

Olli libidinosus Hannibal visus
Est execrandus; improbóque complexus
Proci refugit versipellis ad portam.
Quin imò proritata fraude lasciuâ,
Nigros capillos vngue casta turbauit:
Iraque spirans nobilisque vindictæ,
Quales in armis Virgines lauat Strymon,
Peruasit Orbem bellicosa Prædatrix.

XIX.

Et ad extremum etiam ipsi peribunt.

Num. 24.

Tunc BRVTVS à Cubiculis,
A Clauibus CATONES,
Prolem regebant Iliæ,
FACESQVE colligebant.
MARCVS rogatus liberè
Respondit in Senatu;
Ac liber in sententiam
Pedes Togatus ibat.

19.

Disß alles zur zeit BRVTI geschachß
CATONIS seines gleichen;

Die theten Rom in diser sacht

Ein starcke Handt darreichen.

Wilt gult der Rath/ wilt der Senat/

Wilt jeder Stand vnd Orden.

Was Herz eingesagt/ ist vnuerzagt

Gredt vnd vollzogen worden.

Salue BRVTE Pater Patriæ fortissime: salue
Fortunæ Domitor inuidiaque CATO.

Vobis

Vobis laurigeræ debetur origo *securis*,
 Quósque gerit *fascēs* Lictor & arma manu.
 Tempore quo totam compleuit *TULLIUS* Urbem.
 Et clamosa Reis intremuere fora:
 Quàm bene tunc Patriam *TOGA* Consulis *una* tegebat:
VNA, sed *innumeris* anteferenda *Sagis*.

Fama est, *impenetrabilem* Catonem,
 Et Bruti celeres in arma motus,
 Tardis auxilio fuisse rebus.
 Hic *Fascēs* reperit, ligauit: ille
I lictor pedicásque nocte, dixit;
I obnube caput: feri Securi.
 Tunc Patres Patriæ secuta Plebes,
 Sensit cum Cicerone, cum Senatu.

Tunc Cato, tunc Brutus rerum legúmque periti,
 Finibus Imperium continuere suis.
 Regibus expulsis, virgas fascésque salignos
 Ante noui lictor Consulis ora tulit.
 Libertas facilem rexit facunda Senatum.
 Iam Cicero *Dixit: iam retulere* Patres.
 Vt sua cuique stetit sententia, sic *referebant*.
 Sic Plebes *sciuit*, sic equitauit Eques.

S C A Z O N XIX.

Olli CATONIS innocentis & BRUTI
 Virtus seuera profuit. regebatur
 Vrbs vniuersa consularibus curis.
 Pulso SUPERBO, fama stabat in tuto
 Cuique Ciui. quod Senator edixit,
 Astræa mentis in bilance librabat.
 VULTIS IVBETIS, tunc placebat inquire.
 VOLVMVS IVBEMVS, plebs rogata respondit.

XX.

Et ad extremum etiam ipsi peribunt.

Numer. 24.

A morte patris Romuli,
Et nutrientis Accæ;
PVPILLA ROMA SERVIT
SVIS COACTA SERVIS.
Quiuis in Vrbe *Vitricus*
Certabat esse Romæ:
Fas & Nefas defendere
Stricto paratus ense.

20.

Nach Romu' ihrs Vatters tode/
Vnd Accæ dieß ernehret/
War sie verlassen/ vnd zum Spott
Selbst von ihr selbst zerstöret.
Da der sein wolt/ was er nit solt/
Musst Rom darzwischen hangen:
Vnd da Babil/ gwalt beschützen wilt/
Ist Rom den Berg abgangen.

Sed iam paulatim video decliua. Natæ
Mors tua quàm nocuit, Romule Diue, tuæ!
Vix sacra claudebas supremo lumina somno:
Cum fuit à Seruis Roma subacta suis.
Fluxit in Ancillæ mores; & turpe lupanar,
Et *Catilinarum* supra probrumque tulit.
Quid faceret? sonuere tubæ. IVS STABAT IN ARMIS.
Robore quisque potens, crimine tutus erat.

Postquam funeris à coro paterni,
Sexcentesima se metebat æstas,
Urbi pabula conditæ datura:
Eheu! ROMA labare cœpit. Eheu!

Et seruus Dominam superbus ostro
Orbam tenere, quæ regebat ORBEM.
 Virtus sub pedibus iacebat ima;
 Crimen nobile sedit in Curuli.

Maestenus optato Zephyro. post fata Parentis
 Cœpit ab aduerso turbine Roma quati.
 Fraudibus *effulsi* qui surrexere tyranni,
 Deceptam blandis implicuere dolis.
 Serua fuit, cùm se Dominari crederet. hostes
 Sustinuit proprios *stulta* vocare Patres.
 Qui *fas* omne manu gladium stringente ferebant
 Quorum vaginæ *serinia Iuris* erant.

SCAZON XX.

Tregit Libido sæua Patrias leges,
 Simulque fractas Roma perdidit vires:
 Velut Parente mortuo, minor natu
 Circum- dolosi fraude- uenta Tutoris.
 Exin tumultus, liuor, ira, contemptus,
Exdi Cometa, fæda bella sunt orta.
 IUS QUOD DABATUR, HOC AD ENSE PENDITUR
 VAH! Curionis sica, mors fuit legum.

XXI.

Et ad extremum etiam ipsi peribunt.

Numer. 24.

Sic itur in PHARSALIAM
 Bubonibus sinistris.

Amuntur iræ *Cinnum*
 Non simplici talento.

Signis iisdem classica
 Pulsantur & resultant.

Pila minantur æmula
 Pari furore pila.

21.

Man kempet zu letzt gar in die Nacht/
Pharsali will ich sagen.

Dort gschicht ein Burgerliche Schlacht/
Lucanus thuts genug klagen.

Vatter vnd Sohn/ wie Feind da stohn/
Mit auffgeheben Bogen.

In zweyen Heer/ gleich Adler mehr
Seind gegen ander geflogen.

Vsque ad fatales rabies effusa Philippos
Traxit: in Amathijs hoc scelus hæsit agris.

Pila dicata Ioui, læsis rapiuntur ab Aris:

Martia conflatus transit in arma ligo.

Cerno pares Aquilas, & vtraque ex parte sagatos.

Si credam lituis, hinc procul hostis abest.

Ciuis it in ciuem, fratrem cognatus, in ipsum

Quem genuit, Genitor procidit. O Pietas!

Mox totis tonuere bella castris.

Discordésque Togas, ab ense scissas,

Ciuilis cruor imbuit rubore.

(Signabat color iste CANDIDATOS.)

Hæc clangunt aquilæ pares ad arma;

Aduersúsque fœcat volatus auras!

Pila in pila cadunt, vtrinque clamar

Hostis: IUPITER, Ô TVERE ROMAM.

Vos rubræ Rubiconis aquæ, téque Alea iactæ

Alloquor, & tanti conscia terra mali:

Quanti constiterint plus quàm ciuilia bella,

Dicite: quo pretio vendidit Hasta neces?

Terrarum cælique pudor! quæ prælia! Natura

Collocat Ense pater, filius ense patrem.

Fraternas acies monstrat Tharsalia Thebis,

Oedipus in Latio cum Polynice fuit.

SCAZON XXI.

Crescit Megara : vix nocebat in cunis.
 Nam quâ Philippi Thessali, malo Fato
 Signante, vastos porriguntur in campos;
 Eiecta se se Roma, vidit extemum
 Nefas suorum. peila Ciuium vidit
 Tingenda cæde mutuâ coruscare;
 Ferrique Natos impotenter in Patres.
 O Roma Roma! iam perire cœpisti,

XXII.

Et ad extremum etiam ipsi peribunt.

Numer. 24.

Gener Socerque prouocant,
 Hinc MAGNVS, inde CAESAR,
 Concurritur pro Crimine:
 QVI PEIOR EST, TRIUMPHAT.
 Dum Punctum Honoris vnicum
 Secantque diuiduntque;
 Stagnant cruenti Thessala
 Latè per arua riu.

22.

Man laufft zusam. Cæsar bereit /
 Pompeius vnbesunnen.
 Glück vnd Unglück zerehaite den Streit /
 Der ärger ist / hats gewonnen.
 O Ehr! O Land! O Geiz! O Meyd!
 O Bluct! wie vil bist glossen.
 Billich sollt man / all beed Tyrann
 Die Rasen darauff stossen.

Ecceine concurrunt? hinc Magnus, Iulius inde?
 Hinc Gener, inde Socer; hinc tygris, inde leo?

Quò *Pueri* quorsum? scelus est, quod morte paratis.

Triste nimis uinci, vincere turpe nimis.

AMBITIO vexilla mouet. DISCORDIA cædes

Stipat, & in tabo nat truculentus HONOR.

UMBRA honor est, verèque *nimis proiecta*: sed ô quor

Hæc *umbra* Orco fertilis UMBRA dedit.

Hinc CAESAR capit arma, MAGNVS inde:

Hinc *Calvus* furit, & *Comatus* inde.

Quod pellit *Socer*, hoc *Gener* repellit.

○! VICTORIA FLEBILIS VEL IPSI

VICTORI, NIMIVMQVE FLENDÆ VICTO.

Fit cædes ab HONORE (tunc creato

Urbi CONSVLE) sanguis implet arua.

Hoc est Roma tibi secare venam?!?

Umq; adsunt, Cæsar Pompeianique triumphî.

Iudice visuri *iustus* ense nefas.

Nec mora; per medium torquetur lancea cælum.

HASTA igitur FIXA est: *Iudicium dabitur.*

Quale? quod horrescant Thraces. secat agmina ferro,

Utque armenta solo funera trunca iacent.

Consulibus pleni campi fossæque senatu,

Absoluunt *Libram*, Brenne superbe, tuam.

SCAZON XXII.

Nescit priorem ferre CAESAR: *aqualem*

Magnus recusat despicitque POMPEIUS.

Ad arma, ad arma, ad arma, ad arma clamatur.

Pugnatur. Alta, ceu pilæ, volant pila.

Caliginoso Mars furore lasciuit.

SEMEL NOCENTEM, BIS NOCENS TRIUMPHAVIT.

Latè refusus sanguinis ruit torrens.

○ Roma, Roma! quo colore mutaris!

XXIII.

Et ad extremum etiam ipsi peribunt.

Num. 24.

At ROMA languet interim
 Venalis, ægra, fessa.
 Turbata mente linquitur;
 Labant soluta genûa.
 Luctam supremam nunciant
 Vicina signa mortis.
 Singultiunt arteriæ,
 Formicat ista vena.

23.

Wie dieses Mordgeschrey angelange!
 Und allenthalb erschallen;
 Ist Rom trasselos / und sehr betrange!
 Vor Schmerz in Ohnmacht gefallen.
 Legt sich zu Ruhe / deckt d'Wolffshaut zu //
 Will allerdings verzagen.
 Die Farb vergienß / die Wangen hieng /
 Kein Ader wolt recht schlagen.

Rumor hic afflictae ROMAE simul impulit aures,
 (Omnia misceri; sacra, profana rapi:)
 In lachrymas iuit simul & suspiria, totis
 Turribus, & mæsto funditus ore tremens.
 Spargit in incertum ab sistens vestigia gyrum:
 Ante nigram Lachesis ventilat ora Colum,
 Flebile lingua gemit, dens formidabile stridet,
 Lugubre vena micat, si tamen vlla micat.
 Fatales ubi tristium tubarum
 Accepit sonitus, & eiulatum;
 Afflatæ niuis instar & pruinae.
 Subsedet medio soluta campo.

40 In Patriam tua bella redundant.

Tunc vultum malus occupare liuor:

Tunc ruptis tunicis perire ocelli:

Tunc artus gelido quati tremore:

Tunc *pulsu fatuo* salire vena.

Iortè iacebat humi Tarpeio affusa Tonanti,

Præfaga exitij squallida Roma sui:

Cum trepidam inuasit belli Pharsalicus horror,

Qualem, quem subiti perculit ira Iouis.

Cur tremo dixit, & his medijs in vocibus hæsit,

Auditæ stragis congelata metu.

Sanguis hebet, paleæ ante oculos atomiq; vagantur.

Oestro funereo percita Vena tremit.

SCAZON XXIII.

Vocate Ciues Æsculapium. *Ciues*

Ciues adeste. ROMA VESTRA ferali

Pauore consternata cladis acceptæ,

Pallétque soluiturque frigidos artus.

Adeste Ciues. Vultus ecce collapsus:

Cor sistole diastoléque confundunt;

Venæque nullo stant tenore ramosæ.

Ah ægra Roma! quid canit tibi bubo?

XXIV.

Et ad extremum etiam ipsi peribunt.

Numer. 24.

Ad vltimum *ter sternunt*

Sudore defluente;

Et voce mixtâ fletibus,

AVGVSTE NOSTER, inquit:

Vale, vale dulcissime.

Tibi resigno MVNDVM.

Mox bellicosos exspuit

Maneis fremens sub Orcum.

24.

Der kalte Todschweiß laufft von ihr /

Rieft drey mal in die tieffe.

Nach August steht all ihr Begir /

Demselben thut sie rueffen.

Macht vor dem Ende ihr Testament:

Auguste, nach mein Leben

Erb mich / vnd bett. Hatt kaum aufgedet /

Vnd stracks den Geist auffgeben.

Ter collapsa toro est, tēque à CICERONE leuata.

Ter gelidum sudans sternuit, & tacuit.

Mox iterum erigitur, mediāque in morte profatur:

AVGVSTVM NOBIS SISTITE. Dixit. Adest.

ILLA: Deo iuuenis nimium dilecte, migramus:

Esto hæres Romæ, maxime Cæsar, ait.

Sic effata truces oculos ad Tartara torfit,

Frigidāque exanimi corpore procubuit.

Fatis cedite. Cessit ipsa Roma.

Sanctē: sternuit. Et ter: ominosē.

AVGVSTVM prius allocuta, CORAM

SEPTEM TESTIBVS, ET NOTANTE MARCO,

SE TOTO DEDIT ASSE DIVIDVNDAM:

Adiecto quoque iure CODICILLI,

Quo præsaga Triumviris cauebat;

Toruum immugijt occiditque noctu.

Frontem inuoluerunt feralia nubila, mortis

Indicium pulsæ personuere fores.

Viuit adhuc tamen ægra, iubetque ad limina duci

AVGVSTVM, & cubito nixa, leuata toro,

Macte, ait, ô Italis magnum decus addite terris,

Imperij post me fræna regenda cape.

Dixit, & in cælum descendit ad infera regna,

Semper Iulais Manibus Vmbra grauis.

S C A Z O N XXIV.

Sternutat. Eheu! TULLIVS, *Salus*, dixit.
 Sed frustra. Apertis iam poris venenatae
 Maculaeque liuent, itque letifer sudor.
 Hæc vox suprema: *Dine noster*, AUGVSTE,
Ex asse factus, institutus, & scriptus
Hæres, Iovem precare, solve Legate.
 Sub ista vixit spiritumque demisit.
 VAH! tota buxus, tota Roma nunc mors est.

XXV.

*Dabo te in manus hominum insipientium
 & fabricantium interitum, igni eris
 cibus. Ezech. 21.*

DEFORME IAM CADAVER EST
 FORMOSA ROMA QVONDAM.
 Quod extulit Tiberius
 Vespillo purpuratus.
 Sub parricida Claudio
 Plenum parante BYSTVM,
 Pars VRBIS arsit tertia,
 Nouæ fanilla Troiæ.

25.

Laufft alle zu! und bsucht die Leich!
 Werd vil schöns nie mehr finden.
 Tiberius nit von ihr weicht!
 Will biß ins Grab ihr zünden.
 Ein anderer / ein anders plerz
 Umb dises Mass erwecket:
 Ein ganze Weis / den dritten theil
 Der Statt in brande gesteket.

Con.

Conclamata iacet. Viden, vt resupina recumbat,
 Inque humeros ceruix pendula fiat onus.
 Funus adornatur, testumque TIBERVS effert
 In Capreas. HEIC EST MORTVA ROMA SITA.
 Quanquam iterum in sese iussu translata NERONIS,
 Accipit extremi munera mæsta Rogi.
 Personat accensâ *Nebulo Trabeatus* in Vrbe:
Hæc facies Troia, cum caperetur, erat.

EXI ROMA TVIS HYMANDA PORTIS,
 EXI, FVNVS ES ET CADAVER: EXI.
 Sic tota populus fremit Suburra:
 Et sub fornice defodit *luparum*
 Pastam lacte *lupa*. Neroniana
 Mox incendia prosequuntur Vmbra.
 Ardent omnia Ventilare captâ
 Iurâtes Danaos in Vrbe, tædas.

Edite ferales planctus, accurrite Ciues:
 Fætet, & in pheretro mortua Roma iacet.
Caldius infodit tumulo *Mero*. SISTE VIATOR.
 Sisto. Quid hîc? VRBS EST. Quantula? MYNDVS
 ERAT.

Quisnam oculos clausit? DVO CAECI. quis dedit
 ignem
 Funereum Populo collachrymante? NERO.
 Cupressum accendit? TAXVM. Rogus vnicus arsit?
 VNICVS, ET PRIAMI QVALIS IN VRBE FVIT.

SCAZON XXV.

Ades Diaule nominate Pollinctor:
 Effert cadauer Urbis, effert, incende.
 Sed nempe te Tiberius *senex Vulpes*
 Præuenit, extulitque FVNVS IMMENSVM.
 At sumptuosi defuit Rogi flamma
 Et luculenti? scilicet. Nero Matri
 Immane bustuarius dedit bustum.
 VAH Roma! nunc es illa Troia, quam iactas.

XXVI.

*Hæcine Vrbs perfecti decoris, gaudium
vniuersæ terræ. Thren. 2.*

Quæ? qualis? ô! quàm vilis
Mutata nunc ab *Illâ*,
Quæ viribus Numantiam
Volscosque subiugauit:
Carthaginiis proboscides
Stridentis amputauit:
Rhenique & Istri cornua
Deiecit inter algam.

26.

Stainstes Rom / wie wundersam
Bist gwichen von der Jungen?
Wer hat auß euch Numantiam
So gwalteiglich bezwungen?
Vnd die erbaut auff Ochsenhaut
Carthaginem zerschlaiffet?
Der Teutschen Paß / vnd vber das
Die Wasserström durchstraiffet.

Ah! quàm non illa est, quàm non est illa **Gradiū**
Neptis, pinniferis inclyta Virgo comis.
Hæcine Caudinas sub Furcas agmina misit
Volscæ? Numantinos terruit ista Lares?
Hæcine subuertit Tyriæ Carthaginiis arces?
Ista lubæ victo ferrea iura dedit?
Hæcine Danubij sulcauit tergora rostris?
Percussit Rheni cæstibus ista caput?

Hoc ritu tumulata. Nunc ab illa
Possis quærere: ROMA QVID FVISTI?
Tu vastare Numantiam, fugámque
Parthi sistere? ROMA QVID FVISTI?

Tu

At non Fabio sub Consule talis. 45

Tu Carthaginiſ insulas & arces
Fundo vertere? ROMA QUID FVISTI?
Tu Germanica terga liberorum
Virgis cædere? ROMA QUID FVISTI?

Fascinor, & frontem magici vinxere corymbi?
An subito *funus*, quæ fuit antè *Venus*?
An video Romam, quæ sub iuga *bobus* adempta
Egit Samnites, edomuitque Tagum:
Cetulo metuenda Duci, Carthaginiſ horror,
Prædatrix Siculi, clafſe timenda, maris!
Quæ *quercus* Alemanne tuas formidine mouit,
Ex illis Latium ſculpere docta Iouem!

SEAZON XXVI.

An iſta Roma! *funus* iſtud eſt Roma?
Hic Roma truncus? hoc cadauer eſt Roma!
Quis me per! ô viciffitudo Regnorum!
Ergo iſta Volſcos vicit, & Numantinos
Canes abegit SCIPIONE latrantes!
Hæc tauriformis abſtulit caput Byrfæ!
Quis me! fugauit iſta Larua Germanos!
VAH! quis per altum me ferat? VALE ROMA.

XXVII.

Manum ſuam miſit hostis ad omnia deſiderabilia eius. In Thren. i.

Cunâis tremendæ Gentibus
Emarcuere vires.
Luxus Nepotum pignora
Materna diſſipauit;
MYNDIQVE PATRIMONIUM
EVOLVIT VNVS HAERES.

Quod

46 Vt credas falcibus actum.

Quod *hic* reliquit, barbarus
Absumpfit Allaricus.

27.

Die Krafft ist gschwächet / darob vor zeit
Gantz Africa erbidnet.
Nero verzehret die beste Beut /
Als wann er wär drauff gwidnet:
Der Welt Erbau / verdumten thut;
Vnd was zu Rom für Hönig /
Hat ein Hurnaus / gefressen auß /
Der Wisigothen König.

Aduerto, nec vana fides. *apoplecticus* illam
Corripuit fastu deficiente *stupor*.
Dives opum, dives pictarū vestis, & auri
Aulaeque (sed hoc, quisquis es, adde) *fvit*.
Exhausit Tyberim Gangemque Tricongius auri,
Sanguinis humani turpis *hirudo* Nero.
Aut si quæ misero de funere membra reliquit,
Harpijs Geticis hæc pepulere famem.

Nimirum superante morte vires,
In fædam speciosa fluxit vmbra,
Summam pauperiem. Cruentus Hæres,
Immanis patrimonij Charybdis,
Præter *peila vetusta*, sarculūque
Serrani Curique, nil reliquit.

AH! ET FVNEBRE LINTEVM SEPVLCHR^o
EFFOSSO, PROCVL ABSTVLERE GOTTHI.

Porsena quas stupuit vires, iam nulla Sabina,
Nedum Nebrophone vel Cleopatra timet.
Lactet diuitias, quas absumpserunt nepotes;
Quique Avia faciem conuomere suæ.
DEPOSITVM MvNDi, census, araria, fiscum
Vertit Ciuilis depopulata fames.

Reliquias, Alarice, tibi seruauit egestas;
Plaustrâque prædarum sub Stilicone dedit.

SCAZON XXVII.

O vastitate febribusque consumptam,
O destitutam viribus suis Romam!
Cui nec Sibylla tristis vlla prædixit
Annis malorum copiam secuturis.
Summo labore parta, degener Natus
Inter Luparum fæda transtra consumpsit.
Analecta carpsit Allaricus Hunnorum.
VAH! Cæsar Urbis, visus Hunnus est Romæ.

XXVIII.

*Ubi est Domus Principis? & ubi taber-
nacula impiorum? Iob. 21.*

Eheu! Quirites posterì
Stipem petunt honoris.
Tuz Vetusitas gloriæ,
Traiane, rupit ARCVm.
Sublime SEPTIZONIUM
Mitissimi Seueri,
Luculliana Pegmata,
MOLES Titi steterunt.

28.

Also daß ich nit sich / wie vlt
Sich Römer proglen mögen:
Weil ihnen gsteckt ein kurzes Zil/
Auch des Traiani Bögen;
Auch dem Gebew / das hoch von new/
Auffgeführt mit sibem Gaden.
Luculli Raß / Titi Pallast/
Ist auß mit dem prauaden.

48 Æquatâque Machina fundo.

Quis desolatæ faciem miserabitur Urbis?
 In qua de veteri restat honore *Nihil*.
 Tempus edax fregit Traiani Cæsaris ARCVN,
 Non aliter, quàm quem tendere Parthe soles.
 Tortilibus spiris *Moles laqueata* Seueri,
 Fluxit in exiguum, fulmine tacta, globum.
 Luculli vocale nemus subsedit, & Aula,
 Quàm tuus extruxit, Vespasiane, Titus.

Ad *lessum* propero. NIGRAE PVELLAE,
 VESTRAE PLANGITE MATRIS AD SEPVLCHRVM.
 Traiani cecidit solutus Arcus.
 (EHEU! PLANGITE) nec Seuerian?
 Mansit integra Turris Heptacycli.
 Dudum mole sua Titus, suâque
 Lucullus premitur. NIGRAE PVELLAE,
 VESTRAE PLANGITE MATRIS AD SEPVLCHRVM

●! Domus Aslaraci, & rerum translata potestas!
 O! facies Urbis mœsta, QVIRINE, tuæ.
 Decidit ipse suo Cæsar Traianus ab Arcu:
 Per quem nunc alium lauriger ibit Eques?
 Iam septem Zonas, CASTAM quibus ante SEVERVS
 Vinxit, Romani prædo *pudoris* habet.
 At non marmoreo recubat Lucullus in horto,
 Deplorântque Titum mœsta theatra suum.

SCAZON XXVIII.

Sed & *super te* (VAH!) *caput moment* gentes,
Femoriqué suram (sic stupent) *superponunt*.
 Mutique dicunt: Arcus ecce Traiani,
 Zonisque septem surrigens forum Cochlis!
 Regalis ecce picta sponda Luculli,
 Celsúmque pegma Molis Adrianæ!
 Amarulentum sibilant Viatores:
 VAH! prisca Roma, nulla nulla iam Roma es.

XXIX.

XXIX.

*Et percutiam Domum hyemalem cum
Domo aestiva, & peribunt Domus ebur-
nea. Amos 3.*

Stillare cessant balsama

Mensa Neronianæ:

Fæda scatent vligine

Therma Neronianæ.

Antonianis balneis

Nunc anseres lauantur.

TYBUR Vopisci floridum

Tondetur à capellis.

29.

Kein Tisch kan ich erfinden mehr /

Der Balsam thäte schwitzen.

Schwaißbäder seynd verseucht vnd leer /

Wie vbel stinckendt Pfitzen.

Gans baden drin / daß d'Kayser ihn

Niemalen eingebildet.

Vopisci Lust / wies wol bewust /

Tybur, ist ganz verwildet.

Fabula sunt citreæ sudantes balsama Mensæ,

Nec Syrias halat mappa relicta rosas.

Fabula trudentes argentea flumina thermæ:

Nulla per auratum fluxerat vnda tubum.

Fabula Nymphæum Veneris regale lauandæ:

Mœotis nequeat fædior esse palus.

Fabula Pierij Tybur glaciale Vopisci:

Semper, vt apparet, rustica villa fuit.

Iam nil de Cilicum liquore nudum

Prudentis fuit in caput Neronis.

ERGO PLANGITE. Nec lauanti vnctum

Fragrat malobathro nitente corpus.

CVR NON PLANGITIS? ille delicatus
 Thermarum tepor alget. illa Villa
 Tyburtina ruit. NIGRAE PVELLAE,
 VESTRAE PLANGITE MATRIS AD SEPVLCHRVM.

Quæ domus in tota latè fragrauerat Vrbe,
 In qua cœnabat *plena Nerone* fames:
 Effultôsque meris fontes & stagna smaragdis,
 Quæ biberat loto *plena Nerone* sitis:
 Quâsque infudit aquas riguis Antonius hortis,
 Omnia iam *sicco* transeat ore Canis.
 Nec Tybur. platanos, nec habet sua frigora Pastor,
 Dicere nec possit, *Tityre tu patula*

SCAZON XXIX.

Vbi siderati nunc Neronis ex auro
 Tornata mensa, digna Sole conuiuâ,
 Et delibutis rore Medico stellis?
 Exaruerunt limpidissimæ Thermæ
 Antonianæ, cum lauantibus Nymphis.
 Et Tybur, æstuantis vmbra Dianæ,
 Phœbi flagrante verberatur à curru.
 VAH! prisca Roma, nulla nulla iam Roma.

XXX.

Transierunt omnia illa tanquam vmbra.

Sapient. 5.

Orchestra, Ludi, Munera,
 Fontes, arena, Circi,
 Et Editores munerum,
 Aurique *sparsiones*:
 Tragœdiæ, Comœdiæ,
 Socci Terentiani,
 Spectator, Actor, (*Plaudite*)
 VNA IACENT RVINA.

30.

Schatzkammer / Zoll / Tribut / vnd Rendt //

Das Gold mit Sack aufgmessen /

Vnd wais nit was für plodermment /

Schawspil / Schawplätz / Schawessen /

Comædi Frewd / Tragædi leynd /

Ballhaus mit sampt den Ballen /

Zu ! Reich vnd Arm / daß Gott erbarm //

Ist alles zhauffen zfallen.

SYMMA. Nihil superat. Perierunt omnia Romæ;

Maxima, parua, popæ, victima, fana, Ioues.

Occubuit Scaurus, Circensia Munera cessant,

Euersis cuneis amphitheatra vacant.

Deletus *populus Statuarum*, ancilia Martis;

Fracta, togæ ruptæ, dilacerata saga.

QVAE SEPTEM TUMVLOS IACTANTIOR EXTVLIT OLIM,

SVB SEPTEM TUMVLIS VRBS TUMVLATA IACET.

Nunc concurrite lachrymæ Sororum,

Vestræque exequias parate Matri:

Namque vnum in tumulum feruntur vnâ

Formosa omnia, quæ fuere Romæ.

Saltem funebre dedicate Carmen.

H E I C E S T

CONDITA ROMA.

TOTA QVANTA.

QVAM CVM

TVLLIOLA TERENTIAQVE

LVGENT

I T A L I Æ

NIGRAE PVELLAE.

Longam odi pompam. Quin totum elimino funus::

Et simul & semel est mortua Roma Vetus.

Lictores, Consul, Fasces, Dictator, Arator,

Curia, Vesta, Focus, Ludus, Arena, Forum;

D: 2

Patritij

Patritij, Aediles, Equites, Asinaria Plauti,
 Nullo, quod stupeas, ordine mixta iacent.
 ROMA ANTIQVA *valde*, lacte enutrita lupino.
 Salve sparsa AGNI sanguine ROMA NOVA.

SCAZON XXX.

Vides *castrum*? quò, tonante sub cælo,
 Lapsu repentè cuncta iacta sunt vno:
 Quæcunque bifrons extulit domo Ianus;
 Corona lata, flaua, querna, naualis,
 Muralis; æs, I-I S; theatrales
 Stichî Getæque Rosciique Comædi;
 Vestale sacrum buccinæque Florales.
 Vah! PRISCA ROMA, NYLLA NYLLA IAM ROMA.

SCENA

Scazon Poëta.

HAc me sub umbra fessus atque lassatus proster-
 no. POE. Scazon surge. Surge, non audis mar-
 core segnis loripes? adhuc grandis via restat.
 Illa quippe meta, si nescis, tangenda, quam centesi-
 mus lapis signat. Elephante surge. SCA. Dum tuos
 bibo fontes, Comitissque publicis vocor Versus; maiore
 nunquam me scio fatigatum, aut fortiore dimicasse
 conflictu. Languent lacerti: pes tremat: stupent nervi.
 POE. Vt hiscit instar Appula canis, rictu fumante,
 linguâ turpis oris exertâ! ut oscitatur! ecce qualis
 Entellus! saperda vane, qualis Hercules, quantusque
 assurgis? hæc promissa? sic fidem seruas? SCA. Fortes
 ut istæ Ludia virilesque immane quassis dant negotium
 peltis! Despero palmam ferre. Flent, gemunt, rident si-
 mulare doctæ. Blandiuntur & damnant: laudant &
 vrunt ingeruntque sarcasmos. POE. I nunc superbo,
 teque feminis præfer, quas ante spernens sibilansque
 disflabas puluere toto. Iamne Amazonum castra ex-
 pertus

pertus horres, & sagatus agnoscis vires togata militis?
 stola cedit tua metallum stantis are lorica: peplo ga-
 lerus Mercuri, mitra crista. At non & illa conque-
 runtur, aut pugnâ, confecta donec finiatur, excedent.
 Sic est: tremendis & ferocibus verbis omnes repletis cu-
 rias, forum, silvas, Holicon totum; Marte serio nulli.
 Cognata Metra, turgidi Pharisei, quod more vestro
 claudicare contemnant; arcetis ore tetrico, graui pas-
 su, sufflante naso, personantibus rhonchis. Elegia mollis
 est, Adonij Nani, Horatianum grande, Sapphicum
 vile. Phalenciorum grex pipit, tonant turma Heroi-
 cerum, gannunt Iamborum. Sed vos natatis poma
 flava Scazontes, intérque Versus vultis esse Pratores,
 & Consulari dignitate fulgere. Vobis volumen tibia
 placet curua, plantam biformem calceante Spondae.
 At nominatum cum venitur in campum, ventres so-
 luti palpitatis ad ferrum. Ut vos Iambi perduint.
 SCA. Minas Vates strictas reconde. Surgo praeliaturus.
 POE. Cratera, Scazon, quem furoris impleri peculia-
 ris fluminis sacri plenum (stimulabit iras) sume (sug-
 geret vires) unôque tractu nil moratus exhauri.

XXXI.

Cuncta subiacent Vanitati.

Eccles. 3.

Qui discutit SCIENTIAS,

Haud mitiora cernet.

Quin imò, quando viderit

Immitiora, FLEBIT.

Quas subtrahendas improbis

Credebat esse Parcis;

Solo recisas stirpibus

Dolebit occidisse.

54 Si te potes, excipe Phoebe.

31.

Wie dieses fälle / so fallen auch
Die sieben freye Künsten.
Man haſts / iſt ſchon ein alter brauch/
Sie gelten ſhier am nünſten.
Die voller Wiß / vnd voller Spitz
Unſterblich ſich geachtet/
Eben dieſelb / ſeynd grün vnd gelb
In ihrer Kunſt verſchmachtet.

Scilicet à Fatis Vrbes & Sola prementur
Saxa? SACRAS ARTES non minùs illa premunt.
Si potes has sicco collapsas cernere vultu,
Durior es scopulis ilicibùsque filex.
Quæ fatuis vitæ fallacia stamina torquet,
Hæc quoque non fatuos ludificatur *Anus*.
Sæpe quidem SAPIENS, *Colus* est ex marmore nostra
Dixerat; & tantùm vilis *arundo* fuit.

Dulces Aonides, & expediunt
In certamina mille laudis ARTES:
Quis tam barbarus improbùsque victis
Poſt tergum manibus, ſolo ſalòque
Proſcriptas medio fugauit Orbe?
Mores! tempora! fastus & cachinnus
Cogunt NUMINA MENTIVM, pudendam
Immortalia nunc ſubire mortem.

Quid mihi cum Roma? lachrymas quod prouocat,
hoc eſt:

Triftis in exilium Muſa nouena migrat.
Flent homines, piperis thecam ſi corripit ignis;
Rident, ſi tantùm Bibliotheca flagrat.
Qui pallere cupis, qui contabefcere morbo,
Qui vulgo fieri fabula longa, *ſtude.*
Nec tam ſarcaſmus, quàm *Mors indocta* timenda:
Non priùs hæc *Aſinos*, quàm mala ſternit *Equos*.

SCA-

SCAZON XXXI.

Indigner? áñne rideam? áñne deplem?
 Et Liberales in luto iacent Artes:
 ipsæque Musæ Virgines verecundæ,
 Post non ferenda probra vîmque Stultorum,
 Raptâmq; primæ Castimonix zonam,
 Ad stupra collo protrahuntur obtorto.
 Lauro sepultæ verminant sub ambustâ.
 VAH! ipsa Pallas fit Medusa, fit serpens.

XXXII.

Veruntamen in imagine pertransit homo.
 Psal. 38.

Num restat vna linea
 De lineis APELLIS?
 Num vel manus, vel pes tuus
 Lysippe sculptus arte?
 Num de Myrone bucula
 Veris amata tauris?
 Num delicati Mentoris
 Cælata Cypris auro?

32.

Apellis Stuck / vnd was zu seht
 Rom hat gsehen an der Tyber!
 Vnd was Lysippus hat gemeht /
 Ist nit ein schnipff mehr vber.
 Myronis Rhu / vnd er darzu
 Seynd bey einander gestorben.
 Das Venus Gesicht / welchs Mentor griche
 Auß Gold / ist auch verdorben.

Pellæum Regem, quoties depinxit Apelles?
 Cui soli libuit pingere, quod licuit.

56 Manus est amota tabellâ.

Et quoties illum Lysippus marmore finxit?

Cui soli licuit fingere, quod libuit.

Quale hoc æris opus? quod taurus amauerat iſtar

Vxoris: potuit cui ſocer eſſe Myro.

Mentoris in CAELO, quàm *Cælo* pulchrior arſe

Cypris, & hæc vbi nunc omnia? ſub tumulo.

IAM SCIT MORTVVS ARTIFEX APELLES,

QVAE SIT LINEA SVMMMA LINEARVM.

Lysippi ſtatua iacent ſub ipſo;

Et bos ærea Dædali Myronis

Multis viuere viſa, rupta vixit.

Et captura ſuo decore Martem,

Aphrodiſia Mentoris marina,

Toto diſſiluit polita dente.

Ex tot Apellæa radiatis vultibus arte

Quis naſus ſuperest? pars quota *Bucephali*?

Multa manu ſimulachra Deum Lyſippe venuſta

Finxisti; nec ego plurima ficta negem.

Dic quibus in terris tua nunc, quibus erat in agris;

Quemue bouem incendit VACCA, *bubulce Myro*?

Dic Mentor Veneris Pater ingenioſus eburnæ,

Quam tua nunc *Idam* Filia pulchra ſubit?

SCAZON. XXXII.

De penicillo quot pilos Apellæo

Reſtare credis; ſimiâſue certantes

Pictis tabellis prouocare Naturam?

Epimethis alter multa ſaxa LYSIPPVS

EX ARTE *Pyrrhâ*, ceu *Maritus Vxore*

Homines creauit. Sed fuere mortales.

I nunc, Myronis æream bouem *mulge*.

Ebur *procure* Mentoris ſepultum. VAH!

XXXIII.

XXXIII.

*Defecit sufflatorium. In igne consumptum
est plumbum. Frustra conflavit Confla-
tor. Ierem. 6.*

Quis auctor ille Phidias
OLYMPICI TONANTIS?
In ære doctus integros
Exercitus *mouere*.
Tubam putasses clangere,
Vellique signa castris!
Qui monstra credunt omnia,
Credant & hæc Apellæ.

33.

Du sagst mir vil von Phidia,
Vnd thust mir ihn hoch preysen/
Wie er sey gewest ein Florian/
Vnd sonders in Glockspeisen:
Hab Rosß vnd Mann / gsetzt auff den plan/
Mit Trommel vnd mit Pfeissen:
Dis sagt man wol / ders glauben soll /
Möchts lieber sehen vnd greiffen.

Inter mira Deum, pleno crepat ore Vetustas
Phidiacæque manus, Phidiacumque Iouem.
Horresco referens; pleno *Manus unica* campo,
Agmina confertis duxit ahena viris.
Massa informatis pugnabat dura lacertis:
Mandebat sonipes id, quod erat *sonipes*.
Denique quid? credam? sed non Iudæa Rebecca
Me peperit. Vos, vos credite Beniamidæ.

Narrant de PHIDIAQUE *Phidiæque*
(Isti namque BREVEM volunt fuisse,
Hi *longum*) memorabili furore
Informes animasse Marte glebas.

D 5

Cadmæas

58 Vanum neque durat in ære.

Cadmæas acies dedisse in ære
 Viuas, támque truces, vt intuenti
 Præ formidine surgerent capilli.
 Si? iam credo volare posse Verpos.

Quid non de Phidia memorant? fornacibus illum
 Eduxisse acies, ærea signa virum.
 Ibant per campos orichalca mouentia bellum,
 Et metuenda tulit fusilis arma cohors.
 Addidit hinnitum ferro, dedit aure micare,
 Et nescire loco stare, notare tubam.
 Ohe! iam satis est. Rumpunt mendacia fibras,
 Incuruántque trabes, vt tabulata ruant.

SCAZON XXXIII.

Quid istud? ecquid Fama narrat armata?
 Ex massa athena Phidiam figurasse
 Thebana bella, Tydeúmque Adrastúmque
 Dirósque Fratres, cum Mimante Phlègræa.
 Hinnire visus æripes equus *bruto*
 Fremens *metallo*, classicúmque sentire
 Graiúmque *ποπῶν ὕξοντα*. Crede, quæ gestas
 ludæa pragnans ventris in sinu *Dagesch*.

XXXIV.

Quare frustra laboravi?

Iob. 9.

Quis pinxit hanc Lucretiam
 Casto decore toruam?
 Vt odit! vt se transigit!
 Mors ista panè viuit?
 Narra: quis hanc *LVCRETIAM*
Faciebat anne Fecit?

Quid

Quid quæris? illum nemo iam
Noscebat anne Novit.

34.

Wer hat Lucretiam gemahlet
Mit so erhabten Farben?
So trutzig keusch / so fein gestalt /
Ein rechter Welscher Garben.
Sag aber her / wer ist dann der /
Der sie so wol gemahlet?
Sein Nam heiße N. den ich nie kenn.
Gott weißt / wer ihn bezahlet.

Aspicias, ut castum fodiat Lucretia pectus,
Ore minax, frontem nubila, torua genas:
Formosam tamen *Ira decet*. Sic muta videtur
Velle Tabella loqui, picta Tabella mori.
Fallimur, an doctis labor hic defluxit ab astris?
An ducente manum Numine, pinxit homo?
Quis tamen ille fuit? cur se non nominat Auctor?
Quære in Sarcophago: fors ibi Calua iacet.

En: LVCRETIA vivit in Tabella.
Lumen noctibus arduis minatur.
Verus Pugio, verus iste sanguis,
Veri pectoris ex PVDORE manat.
Pulchri vulneris eminet cicatrix,
Spumantique cruore tingit Vber.
Quis fecit? liceat rogare? NEMO
Vel NULLVS, vel VTERQUE, siue NEYTE.

Hæc est Tarquinij Lucretia casta Superbi,
Vlta pudicitiam fortiter ense suam.
Qui procul aspiciet, fallitur Imaginis usu:
Vivere iurabit, seque mouere manus.
Vibrantes oculi letali horrore renident.
Non peto, quis pinxit: Quæro, Quis in tabula

60 Tantine obliuia constant!

Pictor eam genuit? fætet. De nomine tanti
Patris & Artificis linea nulla super.

SCAZON XXXIV.

Placet iste vultus, hæc Lucretiæ forma
Expressa. Quisquis edidit, dedit viuam.
Fortasse quæri vera possit ad FICTAM.
Frontis voluptas cum dolore miscetur;
Et os honestum, nescio quid accusat.
Stridet decorum vulnus, & sinum replet.
Nec dextra cessat. Per Deas! quis hanc pinxit?
VAN! gloriosus & dicaculus Sutor.

SCENA

Poëta Scazon.

AD illud alluisse credo te, Scazon: Ne sutor VI-
tra. SCA. Quid velis, probe novi. Ad illud.
Acres improbæque censuras, plebs imperita pro-
lubentia ructat. Cuique pronum. Nulla merx magis
vulgo venalis est minisque emenda, quam rhonchus.
Ubique prostant Zoili. POE. Tamen velo latens A-
pelles, deprehendit inuisi deforme rostrum calceumque
Cerdonis; picemque frontis lubricamque gingiuam, cre-
pidæ sonantis verberavit impactu. Quasi molares &
caduca maxilla, stridente ferrâ dentium, vacillarunt.
Interminatus ergo respuit vano Pelleus ab Sutore Pæ-
stor illudi. O si Poëta clancularios Morbos audiret,
uncæ quæque nare perflantes. Et huic Apelli, per La-
res, in arcano liceret esse, densa ponè carecta. Quo-
ties & ipse cogeretur infestas ferire malas: cum fra-
mens Aristarchus, armatus ignorantie rudi sparro, ge-
minat caninam litteram super Versu; quem rodit osse
peius. hic coturnatus, luxatus iste, durus ille, gibbosus
& luscus ille. SCA. Ineptus ille qui censet; Molossus
ille, qui preteritis allatur, POE. Mansuesce Sca-
zon.

*Lon. POE. Cùm poëma contorquet vibrátque cirrhos :
 cur Poëma contorquet vibrátque cirrhos ? si resolverit :
 nodo volet ligari fibuláque constringi. Iam displicebit
 syrma , iam fluens vestis , auróque pictæ simbria labo-
 rato. Iam nasus ipse. Polybosus est , latus , plus a quo acu-
 tus. simus , olfacit Momum emunctus. Omnis forma duci-
 tur probro. Fastidiorum tanta támque monstrosa fatet
 voluptas. Tedijs putes ungi : & cùm cruentos inseris
 metris ungues ; morbo lenari. SCA. Plecte suberis ia-
 ctu , tam faculentum liuidúmque Sutorem. POE. Plo-
 rante lessò , lessus , inquit , est tristis. Ridere malim gra-
 tiosus. Idémque ringetur ore , séque coget in nubes , ri-
 dente Phæbo. Sic fricatur à votis , iráque mæstâ te-
 tricáque lasciuit , & odit omne non suum miser Fun-
 gus. Atqui nec artis est , nec ingeni , plumbo gravare
 lancem , turbidóque Saturno implere rugas , à Catone
 formatas. Sed in Tabella suscitare , quod vivit : sed
 penicillo prouocare Naturam : sed in Theatro siue Co-
 mico , siue Tragædiarum defluente lamentis : Hermen-
 gildos exhibere spectandos , aut Iulianos fulminare per-
 iuros , Mauritióne sacra castra metari verbis sonoris ,
 & decentibus Martem ; rerúmque sensus inuenire subli-
 mes , sententiarum Sardijs catenatos : sed Ludonicos
 liberare de flamma piaculari , flente Filio patrem ; Pla-
 cidíque Ceruum Martyréque venari ; aut innocentes
 noxiósqque Guarinos : sed Nicolais imputare patronis ,
 dotale castis creditum toris aurum : hoc Sutor artis est ,
 & ingeni Mome. SCA. O Momè Sutor. POE. Mo-
 me Sutor. SCA. O Mome !*

XXXV.

Imaginem ipsorum ad nihilum rediges.

Psalm. 72.

Fallacis VVAS Zeuxidis,
Mendacium Iocosum,
Quod passeris deceperat
Pendentibus racemis:
Decerpfit *Auſter* humidus,
Heu! scæus esuritor.
Nimbus Tabellam perdidit.
Et alites fugauit.

35.

Die Zeuxis mit dem Pensel pflanzte
Um Maurstock edle Trauben/
Umb welche auch die Vögel danzt
Zum Böhrlein aberklauben.
Die hat der Wind / das Lumpengsind/
Mit Regen vberstrichen.
Der Herbst so mild / das schöne Bild
Ist allerdings verblichen.

Est ubi, cùm scitur Zeuxis, quæritur Imago
Zeuxidis. hæc, inquis, Vitis & Vva fuit.
Prodiit è Concha decepti Vineæ Sturni,
Atque oculis potuit dulcis Imago bibi.
Audio quod narras. Hoc non minùs, improbus
Vuam

Expressam fædo diluit imbre Notus.
Vastatus paries, & verè pensilis Hortus.
Damna vetustatis Vitis & Vva tulit,

VELO Parrhasius latente Zeuxin,
Pictâ Zeuxis aues fefellit vva;
Vuâ purpureâque cærulâque,
Fixa in pariète mitibus flagellis.

Quæ non tam radiata penicillo;
Quàm *Thyrſi* potuit ſtylo videri.
AH! NIMBO PERIIT VORANTE TOTA
HAEC VINDEMIA NOBILIS COLORVM.

Zeuxidis Vva tuis *gemmis* præfertur Iacche,
Vva quidem tantùm picta, *meruſque Color*;
At quouis, ſi non caruiſſet *Odore, Sapore,*
Vinum C O S poterat Dulcius inde premi.
Gultaui Paſſer: quanquam velocior Auster
Præreptâ bibulam vite feſellit Auem.
Hælluo ventus erat. *Siccum & ſpectabile Vinum*
Ebibit. à pluuiſ putruit VVA loue.

SCAZON XXXV.

Antiquitatis iſta prærogatiua eſt;
Vuas comelle, quas coloribus Zeuxis
Impleuit. is tam *muſteas* ſua fecit
Manu racemos; vt volatici fures
(Quos inter eſt & *innocens* auis paſſer)
Totis diebus *pectinauerint* roſtro.
(Et pectinabat ſæpe ſæpius paſſer.)
VAH! Bruma totum tabefecit Autumnum.

XXXVI.

*Rurſum contemplatus ſum omnes labores
hominum, & induſtrias animaduerti
patere inuidiæ proximi: & in hoc er-
go Vanitas & cura ſuperflua eſt.*
Eccle. 4.

Præſcis ſepultis *Iunior*
Florere cœpit *Ætas.*
Durerus abſque circino
Qui CIRCVLVM *creauit.*

Colore

64 Et honos erit huic quoq; Conchæ.

Colore clarus Angelus.

Colore Pisanelli,

CALLOTVS, Ater, Candidus,

Bolsyvertij, RVBENI.

36.

Ich laugnes nit/ in vnserm Lande

Geynd Künstler auch auffztreiben.

Durerus kündt mit freyer Handt

Ein Ring ohn Cirkel schreiben.

Der Raphael vnd Pisanell

Den Besschen haben gefallen.

Schwarz vnd Bolßwert sein auch wol werch

Calot/ Rubens vor allen.

In Veterum famam docti fluxere Nepotes,

Ingenio, manibus, moribus, Arte pares.

Quis nisi DVREVS potuit sic ducere Sphæram,

Vt manus vna sibi Circinus ipsa foret.

Quod fuerat Quidam Cois, hoc ANGELVS Romæ,

Hoc Florentinis es PISANELLE Rosis:

Hoc nobis Lotharingus erit CALLOTVS, in ære

Aureus; & viuo Belga colore RVBENS.

Discedunt Veteres, & in theatrum

Personæ veniunt Recentiores.

DVREVS digitum mouens in orbem,

Hic est Circulus, inquit, ET RECEDIT.

Prodit ANGELVS, ingemâtque mœstum:

Sic vivit moriturus; ET RECEDIT.

Prodit ecce RVBENS: Silete clamat:

Sic vivi moriuntur; ET RECEDET.

Iamque adeò Veterum, velut vmbra, evanuit ætas:

Altera nunc nostro pullulat herba solo.

Circulus ALBERTI solo carbone notatus,

Annulus est digitis, Norica Virgo, tuis.

Alter apud ThuscOS Zeuxis PISANELLE vocaris,

ANGELVS VRBINAS nomen Apellis habet.

Quis

Quis placeat magis? an *Rubens*, an *Albus*, an
Ater?

Hic *Pictor* triplex, est simul ipse *Color*.

SCAZON XXXVI.

Truduntur Anni. trudit Artifex primum
Secundus; istum tertius; Noui priscos.
Pygmæus ater CIRCVLVSQVE Dureri
Vincant Catenas & Cyclopa Thimantis:
Sic Raphalis Itali PVER, grandem
Virum Theonis. ergo Belga famosus
RUBENS, Apelli cedit antecedenti?
VAH! quæ per artes it reditque vertigo!

XXXVII.

*Non est priorum memoria, sed nec eorum
quidem, quæ postea futura sunt, erit
recordatio apud eos, qui futuri sunt
in nouissimo. Eccle. i.*

His palma nunc addicitur,
At quàm diu virebit?
Vertente caudam sæculo,
Vix ampliùs virebit.
In plurimis Prouincijs
Fuisse nescientur.
Obluiosus nominum
Illos vocabit OLIM.

37.

Die habens præ, ihr Salz ist gut!
Wie lang! wie lang wirds riechen?
Die Kunst wird bald/ als wie ein Glut
In d'Aschen sich verriecken.

Wie

66 Decutiet tibi Bruma comas.

Wie mancher Prinz/ manche Prouinz
Wirdt nimmer an sie denken!
Lob/ Stam/ vnd Nam/ wird alls beyfam
In boden sich versencken.

Istis astra micant, hos gloria floribus ornat:
Et nardo & violis, & casia & Cyane,
Et Myrtho malisque: sed ô quò gloria tendis?
Nonne breui dices: *Nos quoque florimus.*
Exactis octo lustris, sistetur imago
Nobilis, à doctâ deliciosa manu:
Nomina quærenti Auctoris, tibi ficta dabuntur;
Hanc pinxit CAIVS RESPHA CLASOMENIVS.

His Actoribus explicata *Palma*,
A summis datur infimisque. Viuant,
Regnent, & populi per ora currant.
Atqui post aliquot superba menses,
LAVS cum *messe* cadet; putrisque famæ
Cristatum *caput* & decoris *alas*,
Et *linguam* BONA VERBA nunciantem,
Longa obliuia mortis amputabunt.

Omnibus in Syluis horum penetrabilis Echo
Nomina percussâ rupe sonora canit.
Dic mihi quid vox est, nisi flabilis aura? quid aura?
Aura? quid hic est, quem *Vocis imago* canit?
Post aliquot soles occumbet fama; NIGRIQUE
Tam *nigra* fors fuerit, quam fuit ipse *niger*.
Quis pinxit, quærent aliqui: responderit Hæres;
Aleph, Beth, Chimel. Sic mihi dixit Avas.

SCAZON XXXVII.

Hos Noster Orbis basiare dignatur.
Horum *ferina* fertilis, *pepo* Maior,
Lactuca *Thulca* *brassica*q; sunt latæ.
Nam quid Nealces, Paulias, Pason? isti

Faciunt

Faciunt vtramq; paginam triumphalem.
Sed auguramur, quod licet. trahent olim
Et hi suam rubiginem super saxo.

VAH! dicet ille & illa: *quàm rudis Victor!*

XXXVIII.

Qui loquitur mendacia, peribit.

Prouerb. 19.

Quod frendeas, res maxumas

Quandoque parua vastat.

Smyrnæa certè Carmina

Non *struthio* vorauit:

Sed vna tantùm SYLLABA.

Sed nequior *trecentis*.

Illam *trecentis felibus*

Vt Dij Deæque perdant.

38.

Oftt baldet als das Laub vnd Gras

Ist etwas groß vergangen.

Von welchem Thier ist Ilias

Homeri auffgefangen?

Das Mäuslein biß / vnd gantz zerriß /

Will gschweigen jetzt der Katzen:

Die fressen weck / gantz Bücherstöck /

Wanns sicher seynd vor Katzen.

Ingemis auditis? audi peiora: peritur

Turpius. in lucro est mors miseranda minus.

Smyrna, Rhodos, Colophon, Salamin, Ios, Argos,

Athenæ,

Te sibi quisque Deum Ciuis, Homere, rapit.

Adde: quod & fures rapiant tua carmina mures.

Et quærant flauum cum tuo Vlyssæ fauum.

Laudo

68 Neque Nux, neque Simia durat,

Laudo: sed ignavis indignor felibus. Illæ,
Olim debuerant hanc iugulasse *gulam*.

Fumantem mouet æmulis saliuam:
Quòd sublimia, ducta ad vmbilicum,
Albo pumice rafa, digna cedro,
Cùm probro monumenta destruantur.
Doctos Iliadis sacræ labores,
Rosit *Mus* opicûsque putidûsque.
Quid viuis Cate? cui bono creauit
Te Natura? *vorare Mus HOMERVM!*

Quid? quod ab indoctis Docti crucientur? *Homerus*
Iam non respondet τὸν ἀπαμειβόμενος.

Quæ Fera diuini cælestia vincula Vatis
Soluit? hyena, bison, bubalus, vrsus, aper?
Bellua quæ? quid Musa iubet expromere? *tædet,*
Et piget atque pudet dicere: Musa sine.
Bellua quæ? pudet ah! *quæ bellua?* ridiculus *Mus.*
Quis posthac sæuos arguat esse Catos?

SCAZON XXXVIII.

Et hanc propino nauseam. Sit ex arte
Opus politum, Palladîsque nocturnâ
Fragret lucernâ: non potest ab infami
Perire dente? testis ILIAS cæci
Oculus Poëtæ: quem trifurcifer scalpfit
Bibliopibulus eruitque pſicharpax.
Nec obstitere perditissimæ Feles.
VAH! Quid Poëta non Poëta sperabit?

XXXIX.

*Nunquid visionem cassam vidistis, &
diuinationem mendacem locuti estis.
Ezechiel. c. 13.*

*Macer MARO disparuit,
Et cum Marone Dido:
Pinguisque FLACCUS Cerbero
Ut porcus immolatus;
Nasonis elegantia,
Rhamnusia Tibulli,
Propertiana Cynthia,
Et Lesbia Catulli.*

39.

*Gestorben ist Virgilius,
Vnd billich zubewainen.
Aufgesetzt ist Horatius,
Halb seine vnd halb schweine.
Nasonis Zierd / hat vil verführet:
Ist aber selbst eingesessen;
Tibulli Schatz / Catulli Spatz
Kann auch kein Riß mehr essen.*

*Quem tantum finxit sibi SEXTO Aeneidos Orcum;
Mortuus ah! verum iam videt esse MARO.
Maecenas atavis Rex regibus edite, Flaccum
Huc quoque vidisti praecipitare tuum.
Non superest Naso, non ille Propertius Umber,
Cui tenero cordi Cynthia sola fuit.
Sed neque Veronae superat genialis Alumnus,
Cumque tua Nemefi, mœste Tibulle, iaces.
Iam nullas canit eclogas Maronis
Famulus Melibeus aut Menakas.*

Plus quàm Tantalea siti laborat

Fractâ tristis Horatius *lagenâ*.

Nasones quoque transiere; & vnâ

Dulces nequitia Tibulliana,

Nequam stultitia Catulliana;

Stultæ lætitia Propertiana.

Ille ego quiquondam Gracilimodulatus AVENA

Dicere iam cessat; *Arma virumque cano*.

Et tu FLACCE iaces, *Epicuri de grege porce*;

Infernóque EPVLVM das epulande Ioui.

O! bene, quòd viuens lessum sibi fecerit ipsi,

Qui periit gladio, NASO Poëta, suo.

O! malè, quòd serò vestros Mors carpsit amores,

Docte CATVLLI tuos, culte TIBVLLI tuos.

SCAZON XXXIX.

Et Mantuanus occinens sibi Lessum.

Olor senilem, cum dolore decessit.

Lyra Venusina iam Proserpinam mulcet.

Si fallit aures; est Megæra, quæ plectat.

FOCVS TIBVLLI *friget*. Vmbriæ valles

Suo carent Aurelio; suos tristis

Lugēt Catullos Lesbiásque Verona.

VAH! ipse longo NASO ductus est *naso*.

XL.

Fallax equus ad salutem.

Pfalm. 32.

Pincerna Varum PEGASVS

Confossus ense Turco;

Nihil deinceps nectaris

Sicco propinat vngue.

Cædes deflenda cachinno. 71

De pelle cæsa belluæ
Non Mantuana Musa,
Sed forsan indoctissimus
Vestitus est fatelles.

40.

Guldan der Türck hat Pegasum
Mit Säbten nider ghawen.
Lige jetzund Todt; vnd eben drum
Flüßt nichts mehr auß der Klauen.
Wanns Fell doch hett nur ein Poët,
So kundert er sich mit kleyden.
Dasselb velleicht ein Scherg einweicht;
Vnd diß muß Maro leyden.

Pegasus Othrysi porrectus acinace Turci,
Dicitur in bifido procubuisse iugo.
Nam non fatidicum mouet exhalantia numen
Stagna, nec hinnitu Phocidos antra replet.
Viscera sparsa iacent, diuulsæque ab ossibus ossa:
Et quâ debuerat pelle Poëta tegi;
Forte Poëtarum Momus vestitur; & istum
Turpe rudens *Asinus* corpore gestat *Equum*.

Felix bellua Persei Iupatis,
Cuius Bellerophon volauit alis:
Pœnas Threicio dedit Tyranno.
Stratus PEGASVS, inque mille frustra
Concisus, vomet entheum liquorem?
Illum non vtinam STYPOR comesset,
Cui nomen proprium excidit Melampi:
Qui nullum, nisi scripserit, salutet.

Illum illum tigridis lactarunt vbera, qui te
Confodit centum Pegase vulneribus.
Ergo iaces, nullâque fremens sitientibus vndas
Elicis, ætheriâ digne Caballe plagâ.

Exuuiâ

72 Mendacia montibus æqua.

Exuuiásne tuas infamis Liſtor habebit?

Non potiùs *thorax Virgilianus* erunt?

O scelus! hac vereor, ne pelle superbiat Olpa,

* Dicturus: vide tu, quàm *ſim Poëda felox.*

SCAZON XL.

Lugete Vates. Pegasum, decus vestrum,

Agir bubulcus Ottomannicæ caulæ,

Sub Machomete fustibus trucidavit.

Triste hinniebat Quadrupes. *Adhinnite.*

Ictus tremebat: *palpitate.* nil posthac

Fundet liquoris: *iam sitite.* detraha

In pelle sese iactat ambulans STRIPES!

VAH! hoc Poëtæ sustinere vos probrum?

XLI.

Verè mendaces erant colles, & multitudo montium. Ier. 3.

PARNASSVS ipse evanuit

Videntibus Poëtis:

Exaruerè laureæ

Certantibus Poëtis:

Fugere fecta Bacchica

Gementibus Poëtis:

Striges tulerunt barbata

Fremantibus Poëtis:

41.

Daß sich Parnass nit sehen mehr laßt;

Wo ist er hin gewichen?

Die Lorberblätter von dem Aste

Sind sauber abgestrichen.

Nuff beeden Bihl/ waiff nicht wie vill/
 Aufdörre Krantz verliagen.
 Kein Bozel singet/ kein Saiten klinget/
 Poëfis ligt in Zügen.

Quid mihi Parnassum toties cantastis Amici?
 Ille tamen nunquam Collis in Orbe fuit.
 Dixistis: certa, veniet Penëia Daphne,
 Velabitque tuas casta puella comas.
 Credidimus: sed nulla fides. Penëia Daphne
 Nulla venit. Daphne Thessala nulla venit.
 Adde: quòd & digitis citharæ parere recusent:
 Fila tremunt, ceu mors unguibus illa trahat.

PARNASSVS DEVS OMNIVM DEORVM,
 IN QVAS NESICIO SE MIGRAVIT ORAS.
 Id quod *cordolium* . . . omnibus Poëtis,
 Solo straminis orbe laureatis.
 DAPHNE, DESIIT ESSE VIRGO DAPHNE.
 Sunt fractæ citharæque tibiæque.
 Dic porrò quid agent in Vrbe vates?
 Si rectè memini, *famem fricabunt.*

In qua Valle latet Mons, de quo PVRBIVS olim:
Pandite, cùm dixit, nunc Heliconæ Dea.
 Fugit, vt & Laurus. coguntur tempora Vates
 Glandibus (ô sertum!) cingere Chaonijs.
 Tam nullæ crescunt hederæ sub Phocidos antro:
 Quàm nullæ in Sypilo Caucaeoque iugo.
 Quòdque ego detestor, motâ Testudine tristis
 Clamor, & horrendæ Vocis imago redit.

SCAZON XLI.

Iuuate vestra bella monstra cantantem,
 Musæ iuuate. Si fuit, fuit vester
 Biceps tricépsne centicépsne Parnassus?
 Quid sunt sequaces ductilésque per rupem

74 Faunis data præda petulcis.

Herbæ canoram? flore quis suos vnquam
Serpente crines gratiofus incinxit?
Fallórne? an aurem dulce ludit Euterpe!
Vah! plena nugis mentientibus plaustra.

XLII.

Erubescetis super Hortis, quos elegeratis. Isai. I.

In tesqua versus degener
Hortus Nouem Sororum;
Daphnen fugarunt floridam
Lappæque carduique.
In quo frequenter anguipes
Serpebat herba cliuo;
Vrtica crescit noxia,
Et igne peius vrit.

42.

Der neun Musarum Paradenß!
Mit Rosen ziert vnd Lilgen;
Ist geben jetzt den Düstlen preis!
Sawblumen alls außtilgen.
Ehew wie Trand ligt da zerstrewt!
Niemand thut ihm abwarten.
Die Messet brännt ein an die Händt.
Wsun dich! du schöner Garten.

Sed neque iam primæ sortis Topiaria cerno;
Aspera nec Clarijs floribus arua fragrant.
Antè quidem thymbrâ lauróque thymóque virebant;
Nunc tenet obsessos plurima *lappa* toros.
Serpilla & faciles hederas in vincula duci,
Sæua trucidauit diripuitque manus.
Vrtica in thalamo dominatur adultera Floræ.
Non facile attrectet Pieris; vrit enim.

Qui

Qui quondam fuit Hortus, est Eremus.
Portentum prius elegantiarum,
 Nunc compendium inelegantiarum,
 Ductis sentibus impeditus horret.
 Nec Bacchi coma, floridæ Myrtus
 Lasciuas hederas amore nectit.
Linguis pullulat Herba *virulentis*.
 O! ne tange malam: vrit, vrit, vrit.

Dicite Castalides, quis vestrum perdidit Hortum?
 Quis casiam & costum & cinnama vertit aper?
 Omnem tam subito laurum exedere *capella*?
 Quid facit in prato *carduus* Aonio?
 Quis Colles fertis nubentibus interdixit?
 Vlmum cur refugit Vitis amare suam?
 Scilicet Vrticæ stimulum auersata Thalia,
 Ut mala me (Dij te) *Bestia* mordet, ait.

S C A Z O N. XLII.

Intremus HORTVM. quàm Fauonij prono
 Me suauiantur ore! læta sunt tempe
 Heliconis. æther ridet, & sacris ningit
 Rosisque liliisque. contubernales
 Palmæ susurrant; populique suspensæ
 Fagique & alni, prouocantibus flabris,
 Fagos & alnos populósque solantur.
 VAH! tristis *Ironia*, amara valde. Vah!

XLIII.

Ubi sunt Dij tui, quos fecisti tibi?
 Ierem. 2.

Ah! execratas DELPHICVS
 TRIPVS stat inter ollas.
 Apollo rursus pastor est,
 Sedensque tondet agnos.

76 Huc quoque deuentum est.

Polluta Cyrrha texitur

Telis araneorum :

Victrix Arachna Palladi

Insultat exulanti.

43.

Der Delphisch Dreysfuß auff dem Herd

Kocht Erbismus vnd Bonen.

Apollo wider d'Schäfle scheret /

Muß bey den Hirten wohnen.

Das läere Haus / durchaus vnd auß

Die Spinnweb überzogen.

Trutz daß sich jetzt Minerva setz /

Vnd sey ihr übel gwogen.

Delphicus ille Tripus, qui quondam oracula fudit,
Impositus flammis rustica pisa coquit.

Pascit Apollo greges, notisque Amphriscus aruis,
Lanificas emptâ forfice tondet oues.

Quid? quòd in Aoniam penetrârît Aranea Cyrrham,
Venari Musas cassibus ausa suis.

Tela Minerva iacis? telam caue flaua Minerva:
Figet enim telâ pectus Arachna tuum.

Delphorum Tripodem Faber profanus,

Et contemptor, in ordinem redegit.

Sub fago sitit esuritque Apollo.

Nodoso quoque Scipione nixum,

Vidi pascere Myrtili bidentes;

Arcanisque cubilibus Mineræ

Oppandi laqueos, quot à trecentis

Annis nexuit impudens Arachna.

Quam verum optasti Delphis tibi dicere, sordet
In manibus crudi fictilis Olla coqui.

Si quæris, quid agat noster crinitus Apollo:

Hoc solum possum dicere, pascit oues.

Interea

Quasi sub Phaethonte flagrasset. 77

Interea petulans irrupit in Exulis aulam,
Liminaque obstructis clausit Arachna plagis.
At tu exclusa fores frustra Tritonia pulsas.
Cessa: non aperit Lyda puella tibi.

SCAZON XLIII

Mentitur autem *Rumor* in suum collum.
Adhuc futura pandit illa, quæ Delphis
Seruatur OLLA, plena *myslici sumi*,
Apollo diues nulla pascit armenta:
Sed in reductâ valle barbiton pulsar.
Nec inuoluta Cyrrha retibus squallet
Aranearum, sed tapetibus fulget.
VAH! tristis *Ironia*, amara valde. vah!

XLIV.

*Et siccabit venam eius, & desolabit
fontem eius. Osee. 13.*

Fons Castalis, fons Castalis
Amisit omne numen.
Limosus hæret marginj
Vulgaris instar undæ.
Nullius æstrum Spiritus
Concussa ripa sentit;
Pigróque marcens alueo
Aguas trahit profanas.

44.

O Castalis! du edler Gafft!
O edler Brunn auff Erden!
Aus dem wir angefülle mit Krafft
Halb Götter können werden.
En wie so still/ der wie ein Mühl
Zunor bist umbher gstrudlet.

78 Totûsque exaruit Hammon.

Wem wolst sein lieb/ jetzt aller trüb/
Faul / müßig / matt/ vnd bsudlet.

Fons Aganippæus, sancti vindemia Phœbi,
In fæces olidas transijt, inque lutum.
Non illo magis alta palus Mœotica marcet,
Quæque putres Ranas tabida nutrit aqua.
Quid moueam Stagnum? nullâ tamen arte mouetur
Non est in toto viuuda gutta Dei.
Accubat in ripis, vt fessius messor in agro,
Et dormit somnum languida lymphæ suum.

Fons, qui Pegasidum repleuit Vrnæ,
Quondam splendidior vitro trigono;
Nunc est tubere tetrior palustri.
O fons! Blandusæ supra nitorem,
Quondam perspicuûsque limpidûsque:
Nunc infra vada pigra stantis vndæ,
A fundo, vapidûsque luridûsque,
O iam non AQUA VIVA, sed *cadaver*.

Castaliæ lymphæ, quondam libamina Vatum,
Mœrent, & nullo numine ripa salit.
Vidi ego, cum nuper Fontem spatiarer ad illum,
Horrida quàm turpi squalleat vnda situ.
Non caluit gurgès, nunquam surrexit arena,
Non fluctus bullis intumuerè nouis.

★ Nec Lethen magis esse soporiferam puto. possum huius
Scribere carmen vix, cogito quando de eo.

SCAZON XLIV.

Pimplæus humor, humor ille Pimplæus,
Mutare mentem mollis Vnda, quam lambunt
Auidi Poëtæ; funditus profanata
Latet sub vluæ, nilque distat à vappa;
Nec concitatis fons inæstuat spumis.
Quamquam inde sumas mille congios, semper

Pumex manebis, siccus, aridus pumex.
 VAH! Hippocrenæ Gurgitis Caballini.

XLV.

Et obsurdescent omnes Filia carminis.

Eccle. 12.

Sic vnde Divûm munere
 Soli bibere VATES;
 Bæotus inde turbidam
 Quiuis Camelus haurit:
 Sitim leuant & Arcades,
 Lyram deinde pulsant.
 Hinc spasmus ille versuum,
 Strumæque pessimorum.

45.

Mich dürst nicht mehr/ trinck wer da mag/
 Dein Wasser macht eins grimmig.
 Ja gar am hellen lichten Tag/
 Thun die Camel drinn schwimmen.
 Es trincket dich das laidig Bich/
 Wer wolts ihm doch verzeihen?
 Dis schatt der Stimm/ macht d'Vers so schlimm/
 Daß einer möcht drein speyen.

Dum furor hoc olim cælestis in amne natabat;
 Hinc, donec vomeret, quisque Poëta bibit.
 Ast vbi turbatus liquor est potante camelo,
 Intactam præfert quisque Poëta sitim.
 Illo fonte bibam? quem longis auribus haurit
 Sileni sonipes, Alphesibæus ὄνος.
 Iam non miror ego passim tot carmina vendi,
 Incusso colapho quæ mereantur emi.

Isti prostituam meos calores
 Naturæque Poëticæ lacunæ?

80 Furor est haurire venenum.

Si quascunque feras lauet. lauentur.
Sed quæ carmina? *carminanda*, quæque
Peius dicta sonent, in obsoletæ
Nodis ilicis *hirriente ferrâ*.
O! Si Vatibus his cacuminatis,
Musæ pro strophio darent *echinum*.

Denique quis, dixi, bibat hanc sine nomine vappâ?
Quamquam olim (memini) sæpius inde bibi.
Sic ego: cùm turpis veruex, & crassus & ingens
Haurit eam gibbo stante Camelus aquam.
Accurrunt Asini *bipedes*, & amica luto sus.
Inque palude canunt; ô glaciale chaos!
O verè deformis hyems! ô flabra trionum!
O *nequam* versus! ô

SCAZON XLV.

Quisquàmne sanæ mentis, instet haurire
Sudans & algens, tam putrem vadi limum?
Deoque cassas è paludibus fæces
Liber, camelis commouentibus Lympham?
Aurita quin & acris ingeni mula,
Constanter inquinata proluit labra.
Mox *stans in uno*, mille porricit versus.
VAH! quas polentas, quæ venena fungorum.

XLVI.

Vana locuti sunt unusquisque ad proximum suum. Psal. I I.

Obmutuere TULLII,
Obmutuere Crassi:
Hortensij Sallustij
Altum silent in Vrna.

Famo-

Nunc vbi Marce tuū QVANQVAM? 81

Famosa ROSTRA Rhetorum
Pestum dedere Gotthj:
Vertunt in vsus pristinos,
Recepta frustra *Nauta*.

46.

O Cicero wo ist dein Mund?
Crasse, wo ist dein Zungen:
Die wünscht ich / wann ichs haben kundt:
Nun hats euch selbst mißlungen.
Es habens zwar auch dRostra gar:
Wer wolt mehr auff sie steigen:
Die Schiff am Port / fahren mit fort /
Vnd zaigen euch die Feigen.

Tullius eloquij pelagus diffusius olim,
Siccior est topho pumicibusque cauis.
Siccus es Hortensi, Sallusti, Crasse; nec vlli
Ex cine iam facto gutture verba fluunt.
Quanta quies Romæ! Venti posuere Forenses,
Nulla in facundo gurgite Causa natat.
Quæ vetus in fluctu populari Rhetor agebat,
Merfa nigris Thules ROSTRA feruntur aquis.

Non Crassum queror aut perisse Crispum.
Te te lugeo flende MARCE TVLLI,
Sicâ Popilij perempte ferui.
Non tantum tua *Villa Tusculana*
Antiquo Domino caret: sed ipsa,
Quæ te Rostra tulere personantem,
Postquam & murmura *Fulvia* tulerunt;
Pyratæ rapuere sanniones.

O! fortunatam natam me Consule Roman!
Hoc olim: sed nunc Marce diserte races.
Sunt muti cineres, quos tumbâ Hortensius efflat,
ET IAM DE CRISPO SCRIBITVR HISTORIA.

82 Muti plùs sæpe loquuntur.

Heu pudor ! in Latijs saltavit *Simia* Rostris,
Vrsa peroravit, *VVandalicusque Catus*.
 Istane sunt igitur famosæ frustra triremis ?
 Cæsa manu toties Rhetoris ? iccta pede ?

SCAZON XLVI.

Facundus oris & disertus Arpinas,
 Tacet resectus colla, mutus vt piscis.
 Sallustiana fama cum Iugurthino
 Sopita bello, conquiescit in castris.
 Quæ Leguleius Rostra pressit Orator,
 Piscator auexisse fertur *Hollandus*:
 Frustis carinas nauium resecturus.
 VAH ! fortè Rostra remigans capit *salpas*.

SCENA

Poëta Scazon.

Scazon: proteruè Rostra fingis abrepta remo ma-
 nuuè *Martia Batauorum*. Nam quando Tybris
 viderit peregrinam classem, secantum liquidam
 viam Germanorum per aquor ? quo sinu maris clau-
 si in se reducto, nobilem Cathedrarum texere pradam ?
 cuius Insula fundo primùm intulere ? Nauta quî vo-
 cabatur ? SCAZON. Diuino tantum. Rostra si qui-
 dem sauo conuulsa ferro, rursus è foro tracta su-
 bicre pontum : frustra certiùs certo, venisse doctos au-
 guramur ad Belgas. Nam quæ sub astris comparetur
 huic genti, virtute, dignitate, legibus, bello, scientiâ-
 que gloriâque nauali ? Spatiosa veris terga Nerei ro-
 stris proscindit exercétque subditos campos. Insternit
 Altum molibus, natantésquo animosa lato vectat al-
 ueo sylvas. Ipsum videtur expulisse Neptunum hare-
 ditate Patris, & suo regno. Medijs in undis nuptias
 Napea.

*Napearum piscatur. Omnis Nympha cum choro
Phorci pendit tributum, carulique Tritones famula-
re iunctis offerunt tubis cornu. Quà Phœbus ignes
condit, & coruscantem mergit quadrigam: Quà re-
nascitur somnum excussus, Auroraq; lachrymas sic-
cat; Mare Belga franat & capeſſit Hollandus. Hic,
ſi quis ullus abstulitque fregitque florentis Eloquen-
tiæ ſacram ſedem. P O E. Ah! illa Roſtra: qua ſo-
nora verborum torrente pleno lacteoque inundarunt.
Vbi forenſis Tulliana maiestas, gravitas Catonis co-
piaq; Gracchorum & Læliorum Ceſarumque regna-
runt. SCA. Fortaſſis Abderita natus in Mydæ optan-
tis eure, patriæque veruecum; exaſciata dedolata
fragmenta, in antra vertit frigidaſue cisternas. P O E.
Acumen iſtud craſſioris eſt naſi. Refer hoc Amyclis,
& labella compeſce,*

XLVII.

*Multi ceciderunt in ore gladij, ſed
non ſic, quaſi qui perierunt per lin-
guas ſuas. Eccli. 28.*

Fabri diſertum filium,

FABRVM Philippicarum;

Angina pridem ſeria,

Non ficta ſtrangulauit.

HIC EST, HIC EST DEMOSTHENES!

Ancilla monſtrat olim:

Sed iam licebit quærere;

VBI ERGO SVNT ATHENAE?

84 Quid profunt verba sepulto?

47.

Demosthenem sehr wol berede
 Den Griechen verpflichtet/
 Den hat zu letzt in sein Todebeth
 Das Halswehe hingerichtet.
 Jetzt schweigt er still/ vnd sagt nit vit:
 Zuor hats ghaissen/ Der ist!
 Das ist der Mann/ der reden kan.
 Jetzt fragen alle/ Wer ist?

Atticus Orator, Princeps incude relicta
 Factus, & indocti gloria docta Fabri:
 Tutius ô quantò tractasset forcipe *ferrum*,
 Quàm quòd Agens causas *AVREA* verba *dedit*.
 Mentiri nocuit. periit miser: idque *Figuris*
 Omnibus atque *Tropis* Parca Pelasga probat.
 Quid prodest *DIGITO OSTENDI*? quod garrula quon-
 dam

Fecit ad vndantes *Hydria* fontis aquas.

Facundissime Cecropis Nepotum:
 Qui tot crimina tristium Reorum:
 Ut fert patria terra palliatus,
 Verbis consilijque *palliasti*:
 Exul denique nudus interisti.
 Et tunc nulla puella dixit: Hic est,
 Quem monstro tibi RHETOR. *αὐτὸς εὔτε*
ἔειπεν: bene dicit iste Balbus.

Forſan adhuc magni ſtupeas Demoſthenis artem;
 Qui linguam ad *cotem* Blæſulus exacuit;
 Argentanginâ morbo peiore peremptus.
 Finis in exilio Rhetoris iſte fuit.

Fruſtra *Ancilla* manu protentâ perſtrepit; Hic EST,
 Hic terror Macedum, Magne Philippe, tuus.
 Monſtraret Tumulum ſaltem, librâmq; vel vnam
 Pulueris, aut dentem, qui genuinus erat.

SCAZON

Vanum est triste genus. 85

SCAZON XLVII.

DEMOSTHENES orare iustus, ὦ ἄνδρες
(Namque hoc crepabat millies) Ἀθηναῖοι
Inter — repente faucibus stetit — tractis ;
Retrôque lapsus εἴπα dixit extremum.
Laudatus antè cùm suum σοφῶς bellè
Audisset, olli cor mouebat, vt tauri
Profecta ; palmo sesqui pectus extabat.
VAH ! blæse, famâ sic puelle lactari !

XLVIII.

*Verba sunt plurima, multâmq̃ue in disputa-
tando habentia vanitatem. Eccles. 6.*

Zeno, Thales Milesius,
Solon, Bias, Cleanthes ;
Barbâ SOPHÎ spectabiles
instar trucis Cometæ :
Postquam canora pulpita
Strauere disputando :
Tandem catarrhis obruti
Tussire desierunt.

48.

Was sag ich von Philosophis
Zenone vnd Cleanthe ?
Lang Hangebärt / ein dürmisch Gfrist
Wie andere Astanten.
Da mehr als gnug / spitzfindig / klug /
Geschryen dise Kunden :
Hats der Todt grad / im disputat
Erwischt vnd vberwunden.

86 In quorum sapientia mento.

Ad sectas venio *bacchantes* more Cleanthæ,
 Et Chrysippeæ nomina nota Scholæ.
 Barbati Proceres, quibus Hircvs ab ore pependit,
 Mixta decussatis *Lana caprina* pilis.
 Voluebant grandes Nugas de Corpore Quanto,
 De Mundi cunis, de Genitrice Maris.
 Dum clamant agitântque manus rumpúntque co-
 lumnas,

Ilia ruperunt; Stamina Parca. *iacent.*

Quis nunc excutiat scholas Sophorum?

(V. G. rancidi Biantis,

Qui secum sua semper inuidendo

In dorsi cophino tulit) supersunt?

Mors rixantibus intulit Sophisma.

Aut vis, dixerat, aut amice non vis.

Sed non vis: (comes ire Mortis) ERGO

Vis. Si vis: (comes ire) VADE MECVM.

★Huc coliphia pessima carminum. Ad antiquum æuum
 Tendimus: horrendos imus enim adque Sophos.
 Quorum atro mento barbas (mirabile dictu)
 Naturæ manus inscripserat in folio.
 Ructabant Verum: nunquam non ore spuebant
 Docti aliquid; gnari & dinumerare atomos.
 Sed quò versibus his miserabilibus crucianda
 Monstra hæc venerunt denique? mortua sunt

SCAZON XLVIII.

Fauete linguis. Manibus parentamus

Zenonis & Zenoniani Aristippi.

Ollis scatebat sub veterrimo mento

In utramque partem disputanda barba

THESIS. Sonabat ore tussis hirsuto.

Conchyliata diluere gutturem sputa.

Sed dum ore; naso disputátque sputátque,

VAH! mors saliuam, quæ fluebat, absterfit.

SCENA

SCENA

Poëta Scazon.

R Vbiginose serue loripes Scazon : quæ verba promissis? gutturi meo guttur sapit. SCAZON. Meoque gutturem. Gulam Plauti petescit illecebra. Peluetusta delectant ramenta multos gnaritatis antiqua. POE. Audire malim stupeæ sonum lingua. SCA. Non ipsa Aëdon, blanda Thraciæ pella, devirginatam se gemens, mihi mossit tam mustulente vinulam voluptatem. POE. Horresco : cessa. SCA. Tamen squalis Euander tibi videtur Enniûsque contagio spurcificus, ut quæ metra detenebrauit, decoritêrque vasa concelebrescunt, cœu spectra volcanosa durus insiles. POE. Quid dicis? SCA. Obiutesco spectiles versus Pacuvianos Vnimmammys scriptos. POE. Quid dicis? SCA. Ille cùm sipabat in terra sub iliceto; vel sedebat in sella : dulce malacissans vanitudinis carmen expectorabat. Ore dein columnato iterum silebat, tam quietus, ut strigor obnoxiosus occupasse sirpatum Vatem tremore crederetur incusso, donec recessset languor ille diuinus. Ad se reuersus cernuabat. POE. Occidis. Absiste Scazon. SCA. Ex Lucretio spersos sicilio flores, optumêque olescentes, ephebitati plectiles coronanda. POE. Silices loquendo proijcis, spuis saxa. Iam nunc seuerè comminatus edico. omitte priscis inquinare me verbis. rotunda, plana, clara, tersa conquire.

XLIX.

Nos insensati errauimus à via veritatis.

Sap. 5.

In qua vetus computruit

Antisthenes cauerna?

Quo Morio Democritus

Defecit in cachinno?

Truncusque Sectæ Stoicæ,

CANISQUE palliatus?

Verfare suetus DOLIVM,

Vt Sol suam quadrigam.

49.

Wann hat Antisthenes der Alte

Sein Grab anfangen machen?

Democritus den Delpel zalt /

Und auffgehört zulachen?

Ein doller Hund / auff seinem grund

Diogenes vor zeiten /

Ist jezund gestreckt / im Faß verreckt /

Das Raß die Rappen reiten.

Ipsæ Crates Antisque thenes sub Cespite fatent;

Iste suæ vitæ prodigus, alter opum.

Tandem Democriti lassatus pulmo resedit;

Cui totum & tantum Viuere risus erat.

Testæ habitatorem Cynicum porrigine plenum,

Diogenem occidit sesquicanina fames.

Mirandum est, quali STVPOR hic regnarit in aulâ;

Sole mouente suam, mouit & ille suam.

Non omnes cinerum mouebo fossas.

Inquiram tamen, an profundus Orbis

Risor Democritus, sit insepultus.

Ferrus tantum habuisse splenis vnus,

Quantum mille homines, in officinâ

Nutriti modijs facetiarum.

Sed

Sed quid Diogenes agit Molossus?

Quod præsepe vorat? quid Umbra latrat?

★ Sic age deinceps Musa mea, exhululans mihi dic: quò
Venit præceptor rabula Diogenis?

Et qui perpetuò ridens sursum atque deorsum
Mundum irridebat risibus assiduus.

Et qui macrâ præ ariditate friabilis, omnes
Rictu allatrabat dolio in exiguo.

Nonne suo in stabulo periit cum straminibûsque?

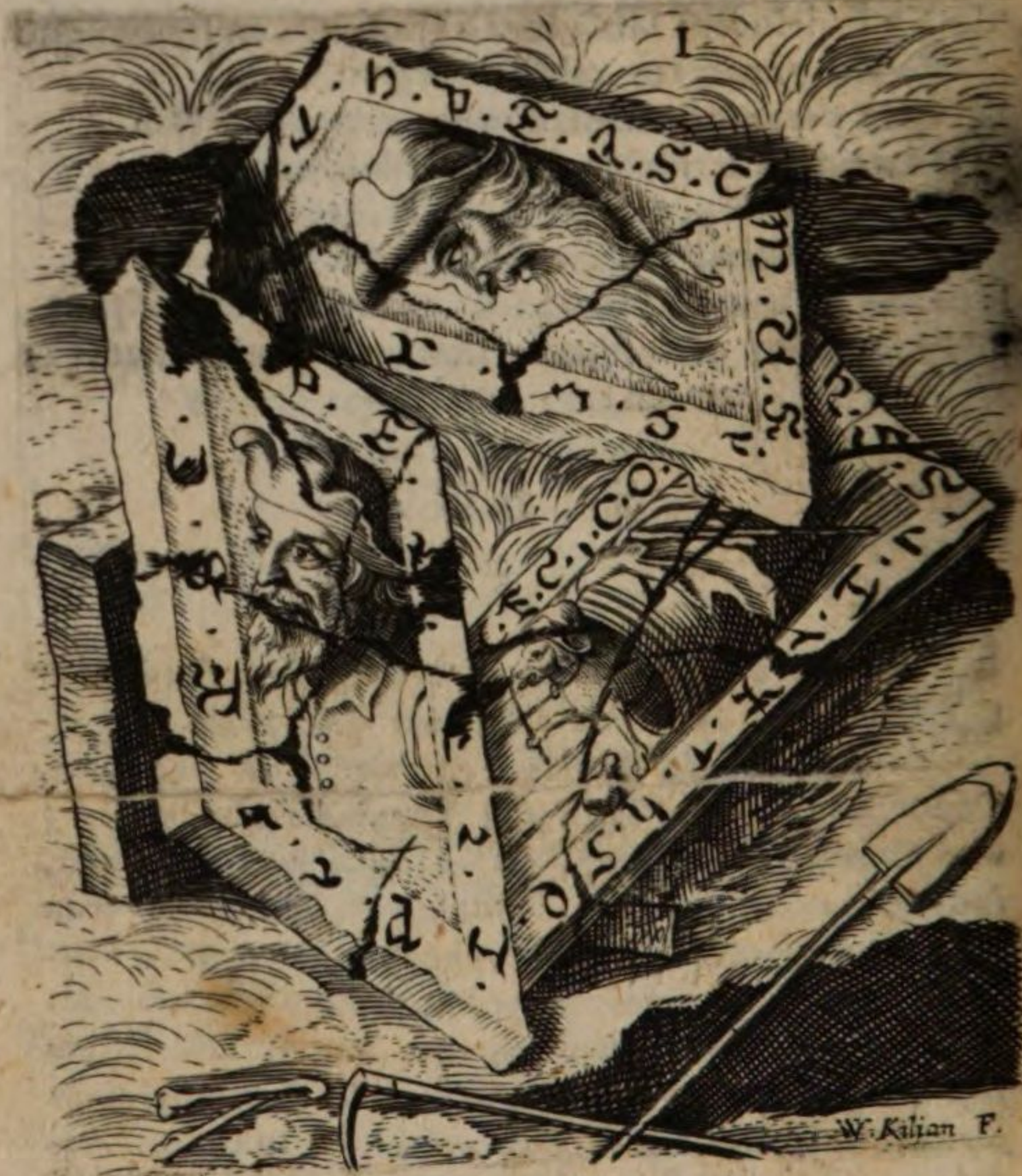
Nam quo alio huncce Canem carmine namque
canam?

SCENA

Poëta Scazon.

Scazon: probâsne Disticha ista lasciva, & nequiter
proiecta. SCAZON. Nequius quidquam excogi-
tare possit ulla Medea! aut duriusve tristiusve,
quam versus, quos ludit ista (pene dixerim macha)
Sed faminarum quis reconditos sensus exploret augur,
indolémque describat? quidquid libido suaserit, procax
audet impune sexus. Ridet, inque neglectu nomen de-
ciûsque quarit, & petit plausum. POE. Omite rin-
gi. Nunc opus lacertosus, Scazon, lacertis. Sarculum
solo merge. Euerte marris & ligonibus sacra illustrium
sepulchra Stoicidarum, SCA. Industriorem non ha-
bebis. POE. Ad furcas, cruces, triremes, inque pes-
simam pestem, cum tam vetusto, mucido, scabro ver-
bo, Pacuviano siue, siue Plautino. Me téque iuxta
fabulam dabis Musis. Desiste tandem. Symmachi tui
rident industriorem. SCA. Iuppiter feri saxo, si non
monenti paream. Iubes terram eniscerari mortualium?
Factum puta. Sophorum lineas veterinosas, & obsoletas
heic vides Caprimulgos.

POETA.

POETA. Argute Scazon, Oedipum tuae mentis immitte
 Sphynghi litterariae noctis. Scrutare Calceas, uncialium
 rectos sensus notarum Mortis augur indaga. Interpre-
 rare, quos legis, characteres. SCA. Quando remordes
 ista funebres cura; extemporalis factus ecce sum Mantes.

H. P.

An habent sua nomina Laruæ? 91

H. P. E. A. S. C. N. V. F. * * F.

H. P. E. D. * * T. P. * A. S. C.

H. S. S. * T. * F. * H. S. Q. * C. A. * *
C. * C. O. E. O. * *

SCAZON XLIX.

HEIC. POSTVS. EST. ANTISTHENES. SOPHVS. CLAVDE.
NARES. VIATOR. FAETET. * FAETET.

HEIC. POSTVS. EST. DEMOCRITVS. * TOTVS.
PVLMO. * AEGER. SPIRITVM. CACHINNAVIT.

HOC. STOICORVM. STIPES * TRVNCORVM.
* FIMETO. * HOMO. SECVNDVM. QV. ID.

* CITER. AVTEM. * * CANIS. *

COLORE. ODORE. ET. ORE. * *

L.

Ubi nunc sunt sapientes tui?

Isai. 19.

Dic: quo cubet sub cespite

Silentij Magister?

Nunquam satis leguminum;

Nil ausus esse pulpæ.

Quæ seminudi Socratis

Spelunca condit ossa?

Vbi vxor eius putida

Caputque trunca — tippe?

50.

Sag mir: wo dann Pythagoras

Im Y blib stecken?

Der ihm nie gnug der Linsen aß!

Kein Fleisch hat dörrfen schmecken.

Wer

92 Et habent sua nomina Larvæ.

Wer ist der wiß deß Socratis
Berlegte Bain vnd Rippe?
Wo ist zumahlt sein Ehegemahlt
Die seine Frau Xantippe?

Sed neque PYTHAGORAM violento mortis ab ictu,
LITTERA defendit PYTHAGORÆA suum.
Qui parcè carnauit olus, lentèque comedit
Lentem, quippe memor: NE QUID in ore N. M.
Te quoque Calve Senex *Sapiénsque* vocate, cicuta
Sustulit, & nemo SOCRATIS ossa tulit.
XANTIPPE periit, placidi Iouis improba Iuno,
E scaphij toties vindice nube pluens.

Quid pifeis Samius filet? quid ore
Claufo Pythagoras facit, *stupendus*
Verborum Euclio? dijs famem malignis
Vouit, sustinuitque contumacem.
Arsurus Siculo priùs iuueneco,
Quàm cocti bouis ore polluendus.
Pell! quid Socratis Vxor, aurearum
Xantippe facit ΑΛΦΑ fæminarum?

★ Qualiter est moriens quoque mortuus in fabuleto,
Qui viuens vixit, nomine Pythagoras.
Hic nunquàm (sic me Dij ament) olera atque legu-
mina

Ad satiem audebat deijcere in stomachum.
Non minus extinctus pater ingens Socraticorū est:
Quanquam hilaris Stygias iuit & ad tenebras.
Viderit autem Hecate, Coniux vbi sit Xantippe:
Quæ quia erat mala tam, est digna quoque his-
que metris.

H. E. S. Q. P. G. L. P. S. V. V. V. O. E. S. I. P.
F. R. Q. * S. S. C. G. V. *

H. E. S. F. S.

H. D. * D. D. X. * P. * *

SCAZON

SCAZON L.

HEIC. EST. SEPULTVS. QVI. PIACVLVM. GRANDE.
LOQVI. PVTAVIT. SI. VEL. VNICVM. VERBUM.
ORE. EXCIDEBAT. SOMNIANTIS. IN. POENAM.
FABAS

94 Datur Ens rationis inane.

FABAS. REMOVIT. QUATTOR. * SEPTEN.
SOLIUS. COMESSE. GASTRIMARGVS. VT. *

HEIC. EST. SEPULTVS. FILIVS. SOPHRONISCI.

HEIC. DIRA. * DIRA; DIRA. XANTIPPE.
* PROTERVA. * *

Plurima desunt.

LI.

Dicentes enim se esse sapientes, stulti facti sunt. Ad Rom. I.

Dic : quid Platonis manserit

De MAXIMO PLATONE?

Quàm Gallus implumis, bipes?

(Cur non & ocreatus?)

VAH! VAH! HOMO PLATONICVS!

Cœnandus in *culina*.

Gulæ futurus gratior,

Quàm ferculum Thyæstæ.

51.

Plato, Plato im hohen Thon

Die Weisheit hat angstimmet.

Aber sein Definition,

Das Menschlich Geschlecht nit zimmeret.

Weil Plato dann ein Hockelhan /

Zu seinem Spott vnd Schaden /

So sen er drauff zum Koch hinauff /

Ins Ruchelstübchen gladen.

Eloquar hoc etiam, licet indignentur Athenæ:

Diuinus perijt disperiitque PLATO.

Pro cæli terræque pudor! Sophus omnia nouit.

Cur igitur nescis mi Sophe, quid sit Homo?

EST,

Est, inquis, animal generosum implume bipésque.
 Sic scio quid gallus, non scio, quid sit Homo.
 Aut certè hunc hominem fas est apponere mensis;
 Nec tamen auersos sol reuocabit equos.

Nunc intrabo Sacrarium, quod olim
 Sparso thure colunt Athenienses.

Salve MAGNE PLATO, Magister Orbis.

Dic: quid est Homo? GALLVS ABSQVE PLUMIS

Toto pectore rideamus omnes.

Salve MAGNE PLATO, Magister Orbis.

Dic: quid est Homo? *gallus absque plumis.*

TOTO CORPORE PRANDEAMVS OMNES.

Comere Musa comas iterum fuligine tersâ
 Pulchrior. Ecce Plato nunc adeundus erit.

Quæramus tumulos: certum est latitare sub vno
 Illum, qui NATVM scit reperire BONI:

Gallinæque Virum nudatum vertice cristas

Exæquans Homini, perdidit OMNE GENVS.

Siccine definis Hominem Sophe Magne? Platones
 Innumeros tales Atreus ipse vorem.

H. E. S. M. P. G. I. ★ ★

V. L. S. ★ B. M. C. P.

S. M. V. ★ L. P. A.

★ ★ ★

W. L. H. an. F.

SCAZON LI.

HEIC. EST. SEPULTVS. MAXVMS. PLATO. GALLVS.

IMPLVMS. * * VIRILITER. LVMBS.

SYCCINETVS. * * BIPES. * * MANE.

CANTV.

CANTV. PERACTO. SI. MOMORDIT. VXOREM,
* LAETVS. PRAELIATOR, ARGVTVS.

* * *

Ieiune Lector, quid Platona derides?
Assatus est Homo iste: calcea dentes.

LII.

*Quid est necesse homini maiora se qua-
rere. Eccles. 7.*

Natum Stagiraë, gurgite
Euripus hausit alto.
Tunc passus ARLES syncopen
Vitaq; Nominisq;
Muscas cadentes tutius
Fixisset otiosus;
Quàm quòd maris reciproci
Euentilârit æstus.

52.

Der groß und weise Stagirit
Ist in dem Meer ersoffen.
Sein hohe Kunst die schilt ich nit:
Hat aber eins nit eroffen.
Wâr er darfur hinder der Thür
Gar in ein Bernhaut geschlossen:
Als daß er gfrage / und sich so plagt /
Warumb das Meer abglossen.

*Pauper Aristoteles, quo non est ditius vllum
Ingenium, medijs naufragus hæsit aquis.
Fluctibus Oceani reflui lunaribus haustum,
Altera Lethæi torfit arena vadi.*

98 Dic: cur non irruit Ætnæ?

Quid miser æquorei tentat secreta profundī?

Dilectæ satiūſ pensa tulisset Heræ:

Quàm quòd in Euripo Maris indagauerit æſtum,

Ille fit à *lunâ* percutiente caput.

Quicumque es, Palinure Nauta ſiſte.

Hoc portu ſitus eſt Sophus Sophorum,

Scrutantem vada cæca curioſe,

Submerſit Maris æſtus; eſtque paſſus

Omnes *tres Capitis*, periculoſo

Hoc in gurgite, *Diminutiones*.

Vnde ARISTOTELES priùs, modò *Arles*

Paſſim ſcribitur. HEIC CINIS QUIESCIT.

Quæro Stagiritam. fruſtra. Submerſus in alto

Dicitur infelix occubuiſſe mari.

Quà patuit, totum complexus pectore Mundum,

Debuit in Mundi parte perire ſui.

Nunquid non poterat *culices* mactare *rotundos*,

Aut membra interea ſternere ſub platano?

Tutius hoc, quàm quo reſſuum mare Cynthia cornu

Arietet, erecto ſcire ſupercilio.

H. E. S. N. S. R. I. N. I.

E. C. T. D. F. R. Q. S.

A. I. F. C. T. S. ★ ★ S.

Est

SCAZON LII

HEIC. EST. SEPULTVS. NOBILIS. STAGIRITA.
 REPERTVS. INTER. NAVFRAGOS. IN. EVRIP.
 CVIVS. TIMENDA. DE. FVGA. REVERTENTIS.
 QVOD. SIDVS. AVRIGARET. IMPROBOS. FLVCTVS.
 COGNOSSE. TARDVS. SE. * * SVBMERSIT.

Atqui sedenti profuisset, in cella
 Vultus manúsue defricare verrucas.
 VAH! texuisset vincla syllogismorum.

SCAZON LIII.

*Non enim erit memoria sapientis, simili-
 liter ut stulti in perpetuum. Et futura
 tempora, obliuione cuncta pariter ope-
 rient. Moritur doctus similiter ut
 indoctus. Eccles. 2.*

Nunc cogitur quiescere
 Argutus Ambulator:
 Longæque Sessor Porticus
 Nolens Volens iacere.
 Labuntur altæ tegulæ,
 Et impluit Lycæis:
 Nil præter atras noctuas
 Deserta Stoa nutrit.

53.

Jetzt ruhe einmal du schöner Kopff!
 Kanst nimmer müder werden:
 Der ewig gessen vnderm Schopff!
 Ligt lang zwerchs auff der Erden.
 Ihr Critici, vnd Stoici,
 Wo wöllet ihr sitzan sitzen?

Das

Theſis antiquiſſima, mors eſt. 101

Das alte Neſt / wo ihr ſent gweſt /
Die Eylen jetzt beſchmützen.

Sic, quia non aliter fas eſt, à morte quieſcit,
Inuitus. non *mors*, ſed dolet alta *quies*.
SESSORES ſuper ipſa ſuos, quàm longa recumbit
Porticus, immani pondere lapſa premit.
Aſpicio lachymans deſtructa lycæa. ſub vdo
Impluio, glacie ſeptima bruma riget.
Vnica culminibus laceris quæ *noctua* manſit,
Aëra iam penna liberiore ſecat.

Iam nullum veterem Sophum videbis
Stare, aut *currere*, vel *ſedere*. PARCIS
VISVM EST, ESSE QUIETIVS, IACERE.
Zenones Senecæſque Cordubenſes
Inuoluit ſua nunc *abolla*, FATVM:
FATVM, quod toties in ore, FATVM.
Ædes procubuere. Noctis ales
Inceſtat vaga Stoicas cathedras.

Exin docta vacant ſacraria. Non niſi mulas
Plurimus hæc petafſo mulio tectus agit.
Porticus excluſis Seſſoribus altera nutat,
Altera cum *Truncis* veſtibulôque ruit.
Atria triſtis hyems Academica ſubruit imbre.
Templa tegunt decimæ Palladis alta niues.
In qua certauit SAPIENTIA mitibus armis,
Hæc eſt bubonum facta palæſtra ſpecus.

SCAZON LIII.

Quid de lycæis Ambulantium longis
Academicorum, pulpitoque clamoro;
Quid de proſeuchis exedrîſque Stoâque
Harâque docta, déque Terminis Artis;
Quàm vile *Bliſtri* manſit atque *Schindapſis*?
Verba abſque ſenſu, nucleo nuces caſſæ.

Vbi noctuarum Diua sola regnabat;
 VAH! noctuarum sola natio regnat.

LIV.

Ubi est litteratus? ubi legis verba ponderans? ubi Doctor paruulorum?

Ilai. 33.

Sequentur istos cæteri:

Sunt plurimi secuti.

Justinianus, Bartholus

Baldusque l. Debes.

Et l. Vasa collige.

¶ citaris.

SEV REPLICENT, SEV TRIPLICENT.

COGUNTUR AD TRIBUNAL.

54

Drucke dapffer drauff / die habens gar!

Wir müssen all nach springen:

Juristen in der Todtenpar

Auch dises Liedlein singen.

Gent still Balde vnd Barthole,

Macht nit vil Gschwätz vnd wesen!

Ist doch umbsunst all ewer Gspunst:

Dann Parca kan auch lesen.

HOC HABET, exclamas, tandem deleta Verustas:

Hoc quoque tu, clamat, *tectus habebis humo.*

Bartholus & Baldus, consulti numina iuris,

Funereo pressi marmore, nunquid habent?

Vade: sedet Prætor. Sed Zasius excipit vnctus.

Excipiat dicto vade vadate die.

A *perimente* (nota Verbum) Perimende citaris.

Nosti, quid *Strictum Ius* velit ense tibi.

Omnes

Omnes quos grauis occupauit Hora,
Vel muti tamen insonant: SEQVERIS.
EXPERTIS ADHIBE FIDEM ROBERTIS.
Clamant Caufidici duo forenses,
Baldus, Bartholus: & MORI, esse iuris
Naturalis, & insiti cuique,
Scriptis ex Titulis probant sepulchri.
Quod Ius non abolet *Novella*, firmat.

Posteritas: sic te Manes affantur in urnâ.

ID QUOD ES, HOC FVIMVS; QUOD SVMVS, ILLVD
ERIS.

Bartholus & Baldus, Baldusque & Bartholus (istos
Misce, vtcunque voles) iam subiere Scrobem.

Ius sanis prodest, moriturum nulla tuentur.

Fata vocant: *naſo ducere Fata nequis.*

Ah! valde modicè studuisti in Codice iuris:

Si nescis, quod Lex prima sit ista, MORI.

SCAZON LIV.

Ita est. sequemur. Posteror præiuerunt
Iustinianus, Vlpianus, & Baldus
Profundus *Vrinator* æquoris Legum.
Fuere. ne se nobilis crepet Doctor
Titulosque iactet. namque siue IVD scribat,
Seu V D DVine, vel Div. diu nemo
Evafit ictum. tunc primus evades?
VAH! funerales nescit iste *Pandectas*.

LV.

*Frustra multiplicas medicamina. Sani-
tas non erit tibi. Ierem. 46.*

Hippocratem, qui *Virgula*
Morbos abegit albâ.

Tabum vomentem denique
Delusit ars medendi.

Tectus *cupressu* lugubri
Componitur Machaon:

Galenus HERBAM PORRIGIT,
Et dicit: HAEC FEFELLIT.

55.

Hippocrates hat abgebaut!

Wird jetzt mit Füßen treten.

Kein Aphorismus oder Kraut!

Kunde ihn vom Tode erretten.

Machaon ligt / ist längst verstickt!

Jetzt nur ein bloßer Schatten!

Galen ist hin / sein Medicin

Hilft ihn zur Erden bstaten.

Cur non Hippocratis Coi monumenta reuoluis?

Quem Rex Persarum credidit esse Deum.

O numen! cuius nunc est *vespillo* sacerdos,

Sarcophagus Templum, Thus *humus*, Ara cinis.

Quis potuit medicas numerare Machaonis artes?

Nulla tamen summum depulit herba malum.

Fatali lecto defixus membra Galenus,

Ingemuit mœstis flebilis usque modis.

Qui *radicitus* est in arte DOCTOR,

Is *radicitus* interisse dicat

Omnes Hippocrates Machaonásque.

Hauſto Mandragoræ satur veneno,

Gustauit cerebrum Cati Galenus,

Mox *præceptus* datus è suo cerebro.

Exesto Medicina. quando nullum

E tot millibus vlla iuuat herba.

Si quisquam instantis vim Leti euadere posset;

Hic foret Hippocrates vnicus vnus homo.

Num potuit? non si Mundi totius in herbas

Natum vertisses arte, Epidaure, tuâ.

Tentarunt

Tentarunt eadem Podalyrius atque Machaon,
 Quique dat ex Medico fonte Galenus opes.
 Mors tamen hos omnes irrisit *dentibus albis*:
 Quæ cum tela manu vibrat, ait; RECIPE.

SCAZON LV.

Ad pharmacorum *pyxides* senem Coum,
 Quanquam TYRANNVM MORTIS, vltimo morbo
 Nec Gentiana, nec papauer admorsum,
 Nec castus Agnus, nec malagma sanauit.
 Fatis Machaon obsequi reluctatus,
 Parere tandem debuit, vel inuitus.
 Et Pergamenum calda Febris exhaustit.
 VAH! qui mederis, vlcus & tuum cura.

LVI.

Quæ autem in calis sunt, quis inuestiga-
bit? Sapient. 9.

Cælum SENIS *crystallinum*.
 Casus puérque fregit.
 Iniqua cura siderum
 Oppressit Archimedes.
 Copernici deliria
 Sunt inuolucra gypsi.
 Quid hoc? *iacet* COPERNICVS,
 Tellus stat, astra currunt.

56.

Der Syracusisch Himmel steht /
 Zerbrochen seynd Coluren.
 Jetzt macht der gewaltig Archimed
 In seinem Staub Figuren.
 Die Erden steht / vnd nit vmbgeht /
 Wie recht die Glehrten mainen.

106 Ah cura superflua rerum !

Ein jeder ist seines Wurmbs vergewißt !
Copernicus des seinen.

Fortè Mathematico datur indulgentia vitæ,
Astra Syracosio qui dedit ire Polo.
Occubuit cum sideribus, quæ plurimâ vitro
Fixit, & exhibuit de niue nata flex.
Quid scripsisse iuuat? si quidquid scripserit vnquam
Non nisi in Astronomo creditur esse furor.
Iamque putem nimium tibi stare Copernice SOLES
Soles sunt oculi, nunc sine luce, tui.

Qui Cælum vitreum polósque finxit
Astrorum moderator Archimedes :
Fatali reuolutus ex Olympo,
In vallem cecidit nimis profundam.
Quæ systemata sunt Copernicana,
(O ! systemata quæ Copernicana !)
Vel librarius allinit papyro ;
Vel fiunt piperis breues cuculli.

Credis? in exiguo fragilique natantia vitro ,
Astra Syracosio sunt famulata Seni.
Quale tamen cælum, quod fracto illabitur axe ?
Qui periit, qualis Conditor ille fuit ?
Credis & hoc ? stellas terebrare Copernicus ausus
Occidit, in paucis prodigiosus homo.
Quæro ego ; cur sol stet : quia mente subaudio Fixum,
Mobile sit fixum, dicit. Ohe ! doleo.

H. A. V. A. S. Q. I. V. F. M.

I. ★ ★ A. C. M. V. ★ ★

H. P. E. C. S. D. T. M. S.

C. S. N. H. V. C. E. I.

Quid

Wolf. Kilian F.

SCAZON LVI.

HEIC. ARCHIMEDES. VULNERATVS. à. STELLIS.

QVAS. IN. VITRO. FRAENARE. MOLIEBATVR.

IACET. * * AYDEBAT.

COMMOSSE. MVNDVM. VELLE. * *

HEIC. POSTVS. EST. COPERNICVS. SATIS. DIXI.

TERRAM. MOVERI. STARE. CREDIDIT. SOLEM.

NARRA. HOC. VIATOR. CAETERIS. ET. IGNOSCE.

Si forsan esses biliosior, dic VAH!

S C E N A.

Scazon Poëta.

Poëta. POE. Scazon. SCA. Sudo, diffluo totus.
 POE. Deterge mappa manticeæ villosa. SCA.
 Depono marram. Sat, reor, datum fossis. Fran-
 gunt labores. Quot profundus extraxi examinanda
 squalida Vetustatis Vespillo saxa! quæ potissimam
 partem exesa fallant Delphicos Sccerdotes, ipsûmque
 Numen, cui focus calet Delphis. POE. Morose Sca-
 zon, tam citò fatigaris? At non labascunt integerri-
 ma vires: cum pinguis offa fumat, & tremunt qua-
 dræ sonante pernâ: tunc valentior miles Scazonte nul-
 lus; omniumque postremus adipata fætæ signa deseris
 mensæ. Vbi canistros insidet Ceres alba, plenôque nodis
 nigra spumat in vitro. SCA. Equidem calente Si-
 rio. Reuertenti tauro subactis à noualium sulcus, quis
 pabulum, quis gramen invidet fesso? Et me refossis
 tot cadaverum fungis, tot expiatis erutisque spelæis,
 nullam mereri buccam sepulchralem? Horresco, spe-
 tris territus Sophorum, tam fuliginosis & nocenter
 obscuris. Circumnolare me videntur infesti Manes Pla-
 tonis. audio querellarum lamenta, disputantiumque
 barritus. POE. Satis ista. nunc procede; deque For-
 tunâ subeunte, tenta provocâque Fortunam.

L VII.

Sapiens timet & declinat à malo: stultus transilit & confidit. Prouerb. 14.

Hæc qui legis, cur ringeris?

Longósque rodís vngues?

Nimis tibi confidere

Narcisse mi videris:

Si nec mouebunt funera

Præmissa tot Virorum;

Sempérque stare contumax

Speras cadente ROMA.

57.

Der vber diß die Nasen rimpfft /

Mit runzlen ziecht sein Stirne:

Der waist fürwar nit was er stimpfft /

Warumb er sich erzürne.

Geinds dann nit lengst / vom Tode geengst /

Die ich erzehlt / verfahren.

Da Rom fiel ein / möchst du der seyn /

Der ständling wolt verharren

Fallor: an iratum Lectoris sentio vultum?

Et fluit in toruas frons caperata notas?

Imbellis certè Phrygiáque exclusus in Ida,

Seu Narcissus erit, siue Hyacinthus erit:

Qui Puer, *ad plures* cum iam præcesserit agmen,

Mota Virum dubitet Martia castra sequi.

ROMA Caput Mundi cecidit, cecidere Gigantes:

Et tu consistes *Pumilione* minor?

Iras comprime delicate Lector:

Neu Nos despue, neu precare diras.

Quod decerpimus ex virente lauro,

Tu *Vatis folium* puta SYBILLAE.

110 Aquilis substernere passer.

REGNORVM DATVR ET VIDETVR AETAS :
 REGVM V. X DATVR ET VIDETVR AESTAS.
 Si ne *Roma* quidem fuit perennis :
 Casum nemo potest queri casarum.

Vapulo censuris. damnamur pollice presso.
 Semicaper lato *Zoilus* ore furit.
 Quid palles, frontique minax irasceris albæ ?
 Tâmnè tibi videor, Monie, fuisse *Cato* ?
 Tu leuior conchâ, tenero tu mollior hædo,
 iam desperato solus in Orbe sapi ?
 O *turtur* ! Romæ & Phrygibus durare negatur.
 Et tu, cùm Mortis venerit hora, gemes ?

SCAZON LVII.

Quis ? Momus ânnè *Amomus*, hîc mihi nasu
 Ciet sagacem ? quid fremit ? quid os fædum
 Inspicat instar alitis peregrinæ ?
 Narcissè votis atque spebus inflate,
 Quid delicato maceras metu pectus ?
 Vrbs (Orbis inquam) casibus suis strata est.
 Tu perseueres ? sic scire te mulces ?
 Vah ! molle scrophæ sumen, albe porcelle.

LVIII.

*Qui ponitis Fortune mensam, & libati
 super eam. numerabo vos in gladio, &
 omnes in cade corruetis. Esai. 65.*

Tu solus ovi Castoris,
 Matrîsque pullus albæ ?
 Parcas vt optes parcere;
 Fatum retrò moueri.

Fidum videtur improba

FORTVNA numen esse?

Cuius *Rotam* vel *fimbriam*

Alstratus osculeris.

58.

Bist du der Aff/ das schöne Kindet/

Am Holderstock entsprossen?

Das dir verschmacht so hart und geschwindet/

Was Gott ob uns beschlossen:

Waisst/ das das Glück/ hab böse dick/

Betrügerisch/ verstohlen:

Hängst doch am Rad / das vmbher gahet/

Bist je ein guter Escholen.

O formose Puer, Ledæo nate cubili,

Digne supra nubes cum Ganymede rapi.

Iam iam Fata tibi cedent: quæsiuimus Vnam

Parcarum, an vellet parcere: dixit; Ita.

Plaudit ad hæc Damon, sua nec ludibria sentit,

Fortunæque dolos ingeniumque leue.

Quid video? supplex etiam lachrymisque refusus,

Eius adoratos imbuat ore pedes.

Thersites, animose mi Puella,

Formosissime belle mi Puella,

Quot sunt, quôtque fuêre, erûntque belli

Thersites: animose mi Puella,

Dic: Parcas *quianam* petas fauentes?

Et SOLVS *quianam*? deinde asellus

FORTVNAE, *quianam* fricas asellam?

Heu frustra scabis. Ista mæcha fallit.

Scilicet *Hic Ipse Ille Iste* est Salaputius atrox,

In gremio Matris natus Acidaliæ.

Sanè. cur Lachesis tibi non sapphyrina ducit

Stamina, gemmatâ deproperanda colu?

Dic age: Fortunæ credis tria verba loquenti?

Atqui ego mentiri credo, licet taceat.

Sed

Sed neque more tuo curuus procumbo velut bos,
Nec Lenæ plantas osculor, vngo, lauo.

SCAZON LVIII.

Incolpe Phœnix & Cupidinis frater,
Alter Paris, parisque frontis ac oris:
Qua fronte, quo, dic, ore Fata contemnis?
Poscas ab illis dulce Saccarum, myrrham
Offerre suetis! ecce supplicabundus
Stas in lacerna limen ante Fortunæ;
Gemis tremisque, *splendidæque* mentiris.
VAH! vile numen prouolutus *inceras*.

LIX.

*Et ecce occurrit illi mulier ornatu me-
retricio, preparata ad decipiendas
animas. Prouerb. 7.*

Insane! qui te sustines
Ab hac Dea peruri.
Adultera te mancipas,
Quæ peierare nouit;
Procisque noctes ebrias
Torique iura vendit.
O! quot proterua Principes,
Vxorios fefellit.

59.

O Tummeshirn! *O* voller Zapff!
O daß ihrs Glück erkannten.
Die euch verhaist ein Bustertrapff!
Vnd gibt euch nur ein Blenten.
Keim seys vertrawt/ als wie sein Brant/
Kain kan ich dises rathen.

Sie

Potiùs vitulis occurre marinis. 117

Sie bricht die Ehe/ drauff kombt das wehe /
So viler Potentaten.

Quin potiùs *furcâ* demens *expellis* amores?

Quos leuis in cæco pectore Diua parit.

Pulchra tibi Coniux (si Dijs placet) atque pudica
Obtigit, & nunquam fallere docta virum.

Quàm timida & mitis! quàm non scelerata! Marito
Nam violare fidem, non putat esse scelus.

Totus ei Mundus patet vt Commune Lupanar.

O! quot in hoc Regum *concutit* illa toros.

Quæro: ficcus es, an makes adusto?

Aut Fortuna procax tibi vorandum

Insano *leporem* dedit marinum?

Ah! cur vreris igne tam doloso?

Hanc te ardere Deam? iugum recusat.

Prædico: Meretricis es maritus.

MESSALINA nihil veretur æra.

Noctu poscere, & aduocare *seruum*.

Anticyris dignum caput est, cui fæmina pellex

In Sponsam, & Thais vendita serua placet.

Hymen, ô Hymenæe Hymen, Hymen, ô Hymenæe!

Duxisti Vxorem: Ciuibus, anne tibi?

Nempe mihi, dicis. Sed non hoc dicit Agyrta;

Qui cum *Fortuna* dormit, Amice, *tua*.

Cornutos etiam Reges facit ista Capella.

Auriculâsque sui donat habere Midæ.

SCAZON LIX.

Attende Daue. non licet bis errare.

Quam ducis? *Istam*? ludiam, leuem, cæcam?

Istam? dolosam perfidâmq; Fortunam?

Quæ purpuratos polluit toros! *istam*?

Catulire pernox perditusque consuevit.

Euique præbet fornicem. papillarum

Multum

Multum renudat blanda : non minús mortis.

VAH ! quot venustum Regna perdidit Scortu

LX.

Fallax gratia & vana est pulchritudo

Prouerb. 31.

Tot ora nunquam Protheus

Deponit & resumit :

Quot ipsa vultus *Punicos*

Permutat & refingit.

Cum *Phosphoro* quæ Tyndaris,

Et naris expoliæ,

Sub *Hespero* fit turpior

Anu canente *lessum*.

60.

Erzeht ihr List! Ders zehlen darff!

Sie liegt! das möchte erkrummen.

Wie manches Gesicht! wie manche Larff

Brauches zu dem falsch verkrummen.

Ben Sonn auffgehn ist sie gar schön!

Auffmuntzt mit Pfawen flügel:

Zur Vesperzeit ein Kaffelscheidel!

Ein arger alter Tigel.

Quid facias? *frontem* quæ non habet, accipit om

Oris inops, nunquam non satis oris habet.

Deprendas licet in facto, peccasse negabit.

Visa tibi dicet: *forsitan Illa fuit*.

Adde: quòd (& disces ex solo nomine monstru

Vt bifrons lanus, sit tua IANA *biceps*.

Vultibus è geminis tantùm vnus manè videndu

Namque vnô, non est turpior in capulo.

Quidquid vel Dalilarum & Hippiarum

Damnatur, Cleopatricæ luxus;

Pulchra est, quia pulchra videtur. 115

Vel Cypris fuit impudica Cypro:
Hoc *Fortuna* libidinosa totum est,
Vultu, pectore, fraudibusque comptis.
Et Circen Thymelénque vincit ore:
Alter Protheus. *hoc* die venusta,
Maura fædior altero perusta.

Hoc quoque scire iuvat: Portumna est, quæ tibi nupties
Et tot habet vultus, quot noua Luna, novos.
Utque simul speculo diuersa videntur in vno,
Plurima sic vnâ fronte videnda gerit.
Vis Nioben? *dura* est. vis pulchram? *Tyndaris* ipsa est!
Certantémne viris? mox erit *Andromache*:
Et tibi certabit nimum, vellétque capillos.
Hirce: feres turpem litigiolus anum.

SCAZON LX.

Fortuna non fidelis est, vt Euadne,
Aut Sisygambis. sumit omnium vultus
Ponítque; fallax, ambidextra, *Communis*.
HAC DOTE NVBIT. annulum ma italem
Donat vel hosti, nec rogata, te *cornu*
Ingens ferente, quale Vir gregis sumi.
Cerite, Mæchæ non notas tuæ næuos?
VAH! quale pinxit nux cadauer! ô stacte!

LXI.

Auerte faciem tuam à muliere compta.
Eccli. 9.

Oblata labris basia
Luçantibus recusa.
Etsi rogaret millies,
Tu millies recusa.

Quæ

Quæ verba fingit sesamo
 Dulcique plena melle ;
 Credas cerastæ toxico
 Flauoque sparsa felle.

61.

Sie thut/ als wanns dich lieben wolt/
 Zum Fridenkuss anmueten :
 Gibt dir in d Hand ein Monatsold/
 Wann gscheid bist/ gib ihr Guete :
 Schlag sie von dir : sag / weich von mir/
 Dein Red will mir nie gfallen.
 Ja ! siest sie vil / wanns reden will :
 Ist lauter Bisse vnd Gallen.

Mitte igitur thalamum , & noli pro dote pacisci,
 Suauiaque opposita pelle dolosa manu.
 Quin vultum quoties inuitat ad oscula, dorsum
 Obuerte, & pedibus protere vota Lupæ.
 Rhetoricam nosti, quæ sit tibi verba *data* ;
 Aurea cùmque tropis , byssina cùmque fauis ?
Aurea ? sed ferrum, sed plus quàm ferrea verba.
Byssina ? sed crassus sunt, mihi crede , rudens.

Quò vesane ruis ? resiste Scorto.
Cerussata Puella non omittet
 Causas querere basiationis.
 Palpabit, mihi crede. complicatis
 Prostant oscula porriget labellis :
 Promissura rosas thymumque mellis :
 Manatura nigri palude fellis :
 O ! quæ basia, qualibus labellis !

Et statuis tali Dominæ seruire Maritus ?
 Probrâque suauiole Coniugis emptâ pati ?
 Si me non spernis, spernes meretricis amata
 Oscula : nec pretium , nec patiêre preces.
 Mella quidem loquitur , blandisque incesta perorat
 Ignibus atque oculis, lena diserta, suis.

Tu tamen haud fidas: ignes, sunt frigora Thracum;
Noctua sunt oculi; melque Venena merum.

SCAZON LXI.

I nunc, & osculare publicam Laruam,
Regumque sputis basiisque fatentem.
Raptos ocellos (*orba proprijs*) furto
Vibrabit, *emulgere* suauium docta.
Sed tu resiste, si sapis. sed infringe
Exercitatam lubricis genis palmam.
Neu verba credas, quæ dat, esse *mel. fel* sunt.
VAH! *Alueari* quantus incubat FVCVS.

LXII.

*Est malum, quod vidi sub sole, quasi per
errorem egrediens à facie Principis,
positum stultum in dignitate sublimi,
& diuites sedere deorsum. Eccle. 8.*

Rufinus hoc expertus est,
Et Consul *eniratus*.
Byzantio proscribitur:
STATVÆ trahuntur vnco.
Finguntur ex his vrcei,
Strigil, patella, peluis,
Eunuche: *nunc* es vsui
In omnibus tabernis.

72.

Rufinus weißt von der manier/
Und ein Eunuch zusagen.
So gar ihr Bildnuß ist in vier/
Ja hundert stück zerschlagen.

Eutropi

118 Non vult Fortuna iocari.

Eutropi Leib/ das alte Weib /
 War gestossen zu eim Betten.
 Ders Erz hat genutzt/ drauß d'Häfen buht/
 Der kan ihms wol vergeiten.

Hoc quoque Rufinus monstrum testatur Eoum,
 Eutropiusque Spado, Consule maior *Annus*.
 Quæ Byzantini timuerunt numina Ciues,
 Mox Byzantinæ diripuere manus.
Laurigeri solvunt statuas incendia serui.
 Fit Scyphus aut forceps, quod fuit antè caput.
 Apponens *leporem* fors Hospes dixit: Amici,
 Hæc Patera EUTROPIVS semivir antè fuit.

CONSTANTINOPOLIM petamus. Aulam
 Pulso. Phosphore: nonne consulares
 Vidisti trabeasque purpurasque,
 Ad sordes & ad incitas redire?
 Rufinum, Eutropium quid interemit?
Fortuna, puto, non modestus Vfus.
 Eunuchi facies in ære visæ,
 Sellas olfaciunt Patroclianas.

Vt fileant alij: satis hoc Rufine loqueris,
 Túque sub Arcadio Cæsare, serue potens.
Vilis uterque prius, sed uterque ad summa levatus.
Quantus Uterque fuit, Tantus Uterque ruit.
 Lictor adoratos, simulachra argentea, vultus
 Fregit, & effigiem soluit in igne sacram.
 Massa coit, flagrant oculi, liquefactaque sudant
 Membra, metalla fluunt. *creditur hinc matula*

SCAZON LXII.

Hoc est, Eoi cæca quod dedit pessum
 Portenta Mundi. te scelestè Rufine,
 Te serue *Negquam*, te marite castrate,
 Princeps spadonum, qui regentis Auroræ

Ipsū regebas fraudulentus *Aurigam*.
 Sed nuda demum pænè terga discerptus,
 Æs vultuosum conflagrare sensisti.
 VAH! ipse Consul fascibus tuis casus.

LXIII.

*Vir vanus in superbiam erigitur, & tan-
 quam pullum onagri, se liberum na-
 tum putat. Iob. 11.*

I, curre demens Hannibal
 Ex Africa per *Alpes*.
 Rupes aceto diuide,
 Perfringe claustra *Brumæ*.
 Quam copiam CANNENSIVM
 Prædaris *annulorum*:
 Pensabit VNVS ANNVLVS,
 Ex quo bibes *venenum*.

63.

Lauff/ lauff mein Sohn Hamilcaris,
 Ich will dich nicht verstecken.
 Lauff hin/ deß Eßig nit vergiß/
 Mit dem mußt d'Alpen brechen.
 Wirst ring vollauff auff einen hauff
 Bey Cannis können rauben.
 Aber der ein/ wirdt dein Todt seyn/
 Das kanst mir sicher glauben.

Annibalem mirare Ducem. per vasta cucurrit
 Æquora, pérque Alpes inuiaque antra feris.
 Non cursum tardauit hyems, non vortice torrens
 Spumens, annosæ nec tria lustra niues:

Italiam

120 Tantum parit Africa monstrum.

Italiam intravit: *discepsit* viscera Romæ:

Submersit Cannas sanguine, se Venere.

Quid tamen ex spolijs collegit Equestribus? AVRVM:

Ex quo tot lachrymas, fata, Stygémque bibit.

Quid se lætius Hannibal cruentus

Ad Cannas Trebiámque vidit vnquam.

AVDACE NIHIL INVIVVM. Reliquit

A tergo fluuios, subegit Alpes:

Exanguis tremefecit ora Romæ,

Et portam stetit Afer ad Capenam.

Fortuna heus aperi. quid ipsa? MAVRVM

IRRIDENS, PARAT INTERIM SEPVLCHRVM.

Quid Libyæ Catulus, Soboles animosa leonis

Hannibal Hannibal? *hic*, Italiam Italiam

Per mare, per scopulos petit, excisâsque per Alpes,

Saxâque durato congelata gelu.

Uámque tenet Cannas. metitur Romana iuventus:

Pingues sanguineâ cæde lauantur agri.

Annulus impletur modijs: Capitolia nutant.

Summa: Peri Victor. sume Venena, PERI.

SCAZON LXIII.

Getulus Alpes inuias penetrauit:

Vbi nivosis in iugis HYEMS dormit;

Truditque somno congelata crystallum:

Carthaginensis Ductor hanc ACETIVI

Expergefecit; transiénsque plorantem

Rhodanum Padumque, victor iuit ad Cannas;

Et annulorum prædo repperit messem.

VAH! & venenum MAGNVS EXVL inuenit.

SCENA

SCENA

Poëta Scazon.

Scazon: acetum, si quod Annibal propter Alpes reliquit, sume. Languidam venam exacuit acrimonia. lauat putri pulmone spissum pectus. excitat tristes & otiosos Spiritus minas toruæ inducit, & rugosa vallium fronti. Decet seueros ira pulchra Scazontes. Scopulos aceto Luscus iste diuisit: & non crebri diuidat tui nubem; caputque præstet peruium Dei flabris! SCA. Nec tu iocari desines! & hoc nempe possit videri vanitas. POE. Et est nempe.

LXIV.

Vidi seruos in equis; principes ambulantes super terram quasi seruos. Eccle. 8.

Dat colla loris nauticis

Torquatus antè miles.

In insulam detruditur

Dictator è Curuli.

Fixâ sub hastâ veneunt

Et Persicæ tiaræ.

Inscripta frons fert Literam,

Quæ fasciam ferebat.

64.

Gestern ist Cuntz zum Scepter glockt

Muß heut den Kolben tragen

Heut Schultheiß! Morgen Bettelvogt

In seinen alten Tagen.

G

Noch

122 Tandem Hydria fracta est.

Noch Reich/ noch Cron/ halts Glück lang schon!
 Wirdt bald ab ihn verdrossen.
 Der Herz wirdt Knecht/ der Edel schlecht;
 Daß seynd mir selzam Vossen.

Esto: hodie clauum teneas in Puppe Senatus:
 Cras quid ages? remos fortè triremis ages.
 Esto: hodie *sella* super ora vehare *Curuli*:
 Cras quid eris? Gyaris forsitan exul eris.
 Mutatur toties fuluum diadema lupato!
 Infami laqueo murice tineta toga.
 Frontibus in medijs famosum **K**
 legetur,
 In quibus ardebat lucida gemma prius.

Ludus luditur. iste, qui TRIUMPHAT,
 Cras ductus ferietur *in triumpho*.
 Hic, qui squammeus ardet in METALLO,
 Cras damnabitur *ad metalla* fossor.
 CHARVS REGIBVS, ET LEVATVS ALTVM,
 CRAS (à Legibus) ALTIVS LEVATVR.
 Per quam tænia multiplex cucurrit,
 Frontem lamina signat atra serui.

Sæpe adeò videas captiuum ducere remos,
 Qui nuper niueis Victor ouabat equis.
 Currum ascensuro dorsum inclinare *Sapor*;
 Regis ebur, populi quem super ora tulit.
 Vertice de summo gladium pepulisse Coronam,
 Purpureos truncos immaduisse mari:
 Vittatúmque caput, turpi sub fornice *rasum*,
 Crines seruitij prostituisse notis.

SCAZON LXIV.

Vidi camelis taureisque nautarum
 Occalluisse dorso purpuratorum.
 Vidi repentè per Gemonias scalas
 Cervice fractâ deijci magistratus.

Vidi Dynastas corrogare pannosos
Humi trientem, frustra panis *in ponte*,
Vidi tyrannos *ambulare cum sacco*
Per civitatem. VAH! in horrido Cippo,

LXV.

*Veniet tibi quasi viator, Egestas; &
Pauperies, quasi vir armatus. Pro-*
verb. 6.

Hic ille BELISARIUS
Confossus à triumphis.
Castrense Mendicabulum,
Mundique cæcus exul:
Bellator antè strenuus;
Nunc publicus ROGATOR.
Si vel scobem porrexeris,
Hac sportulâ beasti.

65.

Gebt doch dem Belisario,
Ich bitt um Gottes willen /
Ein stücklein Brot: so ist er fro/
Und kan den Hunger stillen.
Der blinde Mann nimbt alles an/
Daran ist gar kein zweifel:
War vor dem Fahl Felde General;
Jetztund ein armer Teufel.

ILLE EGO spectatus DUX BELISARIUS armis,
Victor VVandalicos cùm popularer agros:
Oedipodionæ patior contagia noctis,
Atque Erisichtoniam (*qualia monstra!*) famem.
Per Superos mediósq; precor: donate trientem
Semineci; si quæ est gratia, siqua fides.
Quæ GVLA sexcentis steterat pavonibus olim;
Non habet, vnde Ceres mucida possit emi.

124 Viuum & miserabile funus.

Quem cernis *vacuo* rigere vultu,
 Effossisque oculis pati tenebras;
 Et scissâ miserabilem lacernâ,
 Dextram porgere numulum daturus;
 Semesâque cucurbitæ cauernâ
 Ad *micas* titubare colligendas:
 BELISARIUS est. an ille, qui Se,
 Qui Thracas Libyâmque vicit? IPSVS!

Huc ventum est. audet iam *Belisarius* ossa
 Rodere, relliquias sollicitante manu.
 Audeat & scabiem putris mordere polentæ,
 Illecebrâsque vocet, passeris *exta*, suas!
 Duc *Canis* ad portam, dabitur stips altera *Cæco*.
Cæco: qui quondam SOL tibi, Roma, fuit.
 Ecce triumphator Gotthorum nobilis, ipsam,
 Si satiet, patulo deuoret ore *Famem*.

SCAZON LXV.

Quis iste clamor pertinax quiritantis?
 Rex *vine*. *Belisarij Ducis*. Cuius?
Bis subiugantis Africam, quater Gotthos.
 Quid polcit? *Aera*. Pauper? *Irus*. ad *Restim*
Miser relictus: orbibus canis noctem
Mortemque portat Lachrymosa quis fronti
 Subduxit astra? *Carnifex Ducum* LIVOR.
 VAH! pænulatus imperator in turba.

LXVI.

Cecidit Corona capitis nostri.

In Thren. c. 5.

MAGNI superbus FLAVII

Ablauius Dynasta;

Ibat verendis Cæsarum

Sublimior quadrigis.

Sed valle mox depressior
Contaminavit enses;
Discerptus instar *Marsyæ*
In mille frustra cæsi.

66.

Ablaius wolt in dem Reich
Als Keyser einher traben/
Dem grossen Constantino gleich:
Hett gern die Cron. solls haben.
Morgen. Wolan so laßt uns dann
Das lincke Füßlein bucken.
An we! man hawt (schreyt yberlaut)
Ihn baldt zu tausent stücken.

Te quoque *Stultorum* lepidas auxisse choreas,
ABLAVI, in paucis ambitiose, ferunt.
Namque ubi collegit se CONSTANTINVS in astra,
Diceris *Hæredi* præripuisse PATREM.
Diceris *Aufoniâ clangens* super Vrbe volasse.
Diceris aurifluas explicuisse comas.
Diceris & gladijs cecidisse, ut *victimâ* sectus.
Et iam FORTVNAE diceris esse PILA.

Pro! Quis purpuream vomit sub Orcum
Infrendens animam? nouissime *Pentheüs*
Membratim laniatur? anne CONSTAN-
TINI pullus ouans, & ALTER IPSE?
Si Primus quia Cæsar ense *casus*,
Hoc à Cæsare *Cæsares* vocantur:
ABLAVI, tibi nullus inuidebit
Nomen. *casus es*: ergo CAESAR, esto.

Delicias hominis! Romanum Ablaius Ostrum,
Bifrontesque sacri fulminis ambit Aues.
I puer infelix: I *Simia* CONSTANTINI.
Indue Cæsaream cæsariate togam,

126 Alto coniunge *Tenorem.*

Induit: & longis resonat *singultibus* Aurum.

Poplitibus subito tota fit *AVLA minor.*

Vix ea: cum strictis coeunt mucronibus enses

In iugulum. hoc *punctum* est, *GLORIA sana, tuum*

SCAZON LXVI.

Teredo Lauri, purpuræque bis tinctæ

(Semel tuo cruore) *Blatta*, Pomique

Regalis Imperique *Vermis*, Albaui:

Quid Flauiana sceptrâ mollis affectas?

Velane regna, punieris à voto.

Pœna est, quod optas. Irruit repens miles,

Et ludibundi Cæsaris secât collum.

VAH! Improborum resque spēsque decollant.

LXVII.

Conuersa est in luctum Cithara mea,

Iob. 38.

FORTVNA ludit musicis,

Vt est perita, chordis.

Nunc fila tendit pollice,

Nunc laxat & remittit:

IRATA MOX TESTVDINEM

ALLIDIT AD SEPVLCRVM.

Hinc flebilis symphonia,

VLVLATVS Aulicorum ♪

67.

Dis alles gschicht/ als wie man sagt /

Rach weiß der Lautenisten.

Sie schlagen lieblich auff den Tact/

Vnd wann man ist am besten:

So schlägt die Hand/ d'ant an ein Wand/

Daß Trümmer darnon springen.

Dis ist das la la sol sol fa,

Das d'Hofleut allweil singen.

Dulce

Dulce canens Siren (sed non innoxia Siren)

Fortuna has proprio ludit in Orbe vices.

Personat in fidibus scissis è tergo Regum :

Hi sunt deliræ mollia fila Lyrae.

Hos ferit, hos digitis subigit, versatque micatque,

Non aliter citharâ quàm, GETA docte, tuâ.

A Cantu MOLLI sensim tolluntur in Altum :

In DURVM lapsis mox grauiore ruunt.

Et FORTVNA suas habet camœnas.

Audi: quid Philomela cæca rudat.

BELLATOR Gilimer SOLVITUS armis,

SUBLATO FA FAUORE, REX ab aula

LA LAPsus FA FACIT theatra MIMI

MIRE MIRifici FAMelicique.

INFAMI Miserè LABORE LASSO,

Da Panem Citharâmq; spongiâmq;.

Salve FORTVNA insignis Citharistria Regum,

Quæ tot delicias ingeniosa facis.

Ludere par impar, dextrêque errare sinistra

Diceris, in fidibus mobilis inque fide.

Suauiter ordiris, sed primùm in fine notabit

Vespillo, cuius cœpta sit Oda toni.

Tympana quin etiam surgens heroica pulsas;

Dent modò, quam tundas, Aulica terga cutem;

SCENA

Poëta Scazon.

Scazon: Placétne Syllabis ab Vndenis, modula-
tus arte barbitoque concentus? SCAZON. Ni fal-
lor, iste Dithyrambus agrestis, non expolitum rus
olet. nimis vile, phalerata nugis Musa, desipitque
plus iusto, Sapiens videri quæ cupit. Relinquan-
tur crotali puellis, & nuces, & obscura crepundio-

rum. Rythmus ore prolapsus perstringit aurem: Sed
 tenerrimum Carmen, quod gratioſo vulnerat ſono
 mentem, intratque pectus, id placebit & Phœbo. Vul-
 go probantur multa, quæ ſagax naſus admota damnat.
 & tuâ quidem pace, quidquid notandas elegantias
 quarit, aut (ſi licebit ſic loqui) minurizat: & otio-
 ſis in negotijs griphos, anagrammatismos mobiles, vel
 abſtruſum ænigma ponit ac ſuperbit, illaudo. Plebs
 iſta, plebs miratur; & ſcobem ferri fulgentis, aurum
 credit eſſe Pæctoli è fonte fuſum. Maior incubat ve-
 ro Deus Poëta, maior Euius fibras implet rapitque.
 POE. Qui licenter hæc dicit, periculosa ſe dat alea.
 Scazon. SCA. Attendo. POE. nonne Amazones tuæ
 ludunt, & deſtinatas dulce decoquunt rixas, apinâs-
 que miſcent? dedecentne ludicra inuenta Luſum Va-
 nitatis exploſa? SCA. Defendis iſtas pellices & ex-
 cuſas. POE. Submiſſius Bæote: mitius Scazon. SCA.
 Atqui Secunda, vix videtur in caſtus numeranda
 Nymphis. tota ſemper argutat, & ſemper argutatur,
 & locos cogit prodire ſeptis, ſape ne quidem ſalſos.
 Hoc ſeminarum eſt. neſciunt modum rebus ineſſe.
 ſinge ſcire: ſinge ſervare. POE. Abſiſte Scazon. Ver-
 ba perdis. ad rhombum.

SCAZON LXVII.

Nonne Aulicorum vita, mira TESTUDO eſt?
 Canunt & ipſi; Hebilémque Fortuna
 Leſſum gubernat triſtibus notis, pauſis
 Gradibúſque SCALAE Muſicæ. quot ex illa
 Cecidere! ſunt & crebriora ſervanda
 SVSPIRIA ephœi & fila temperant Parcæ:
 Quæ verberentur, verberata rumpantur.
 VAH! Aulicorum vita, mira TESTUDO.

LXVIII.

Excelsa quoque timebunt & formidabunt in via. Eccle. 12.

QVAE SUMMA SVNT, MOX CONCIDVNT,
ET RVRSVS IMA FIVNT.

Deiecta vidi surgere,
Vidi suprema labj.

Sternuntur alta culmina,
Non alta proteruntur.

Minora sponte corruunt,
Maiora vi premuntur.

68.

Wie vil auß ihnen scheint die Sonn/
Vnd geht bald wider zgnaden.

Steigt auff/ vnd ab: darzu/ daruon/
Hangt alles an eim Faden.

Was gar zu hoch/ fällt sampt dem joch/
Mit gwalt zu boden nider.

Dem kleinen ding/ vnd was so ring/
Ist jede Muck zuwider.

Prociduas strages & lapsum summa minantur,
Vt nunquam pronâ mons sine valle fuit.

Sæpe casa in turrim modulante Amphione creuit,
Inque vicem turris montibus æqua ruit.

EX MINVM NIHIL EST. Præceps excelsa feruntur,
Planitiem pedibus ludicra turba ferit.

Parua suo strepitu rumpunt arbusa *cicada*.

• MAGNA ferox circum- Sarmata uentus. agit.

Stent præsepia firmiora rupe:

Securum nihil est. Periculose

Ceræ remigio secabis auras.

HIC RERVM modus est; cadunt caduca,

130 Hoc Æuum eradite Fastis.

Et vel summa ruunt palatiorum,
Vasto turbine quassa, cum fragore.
Viles attegias & inuolucra,
Sputum proterit Æoli iocantis.

Fama est, in summis habitare pericula summa
Nubibus, & Casus altiùs ire polo.
Vidi, qui factus fuerat *de Rhetore* CONSVL,
Et factus qui DE CONSVLE *Rhetor* erat.
Inuidiâ pallent miseróque timore Dynastæ,
Verna humilis, pœnæ est iam satis ipse sibi.
Pygmæo grus bella mouet, tollitque per auras,
Tota Gigantæum degrauat Ætna caput.

SCAZON LXVIII.

Quid vis in altum gloriosus extolli
Rotisque trochleisque Candidatorum?
Labére. prudens mitte celsa sectarj.
Honore fultum sæpe corrui pegma.
DOMINO CADENTE, SAEPE SERVVS ASCENDIT.
VIS ALTA, STERNIT ALTA; MAGNA, VIS MAGNA.
MAIORA, MAIOR; PARVA, QV DQV D OCCVRRIT.
VAH! supra & infra, ponè & antè torquemur.

LXIX.

*Recordare Domine, quid acciderit nobis.
intuere & respice opprobrium nostrum.
In Thren. Ierem. 5.*

Ad nostra transi tempora
Tot luctuosa fatis;
Prorsus nihil Saturnia,
Ferróque duriora.

Quam

Quàm lubrica vertigine
 EVROPA sola nutat!
 Collisa Regna mutuò
 Quales *furunt furores!*

69.

Der Lust hat/ schreitt zu diser Zeit/
 Da weder Stern/ noch Friden/
 Die nichts bringt als groß Hertzenlend
 Auß hartem Ensen gschmiden.
 Vor Angst vnd Noth Europa tobt /
 Schwindlet vnd trimblet umbher.
 In Krieg/ Zwitteracht / feindliche Macht/
 Stirbt schier vor Land vnd Kummer.

Qui tantùm ex voto credit nos fingere, retrò
 Ad nostros Soles mentem oculòsque ferat.
 Quos neque Saturnus *rutilos*, neq; Iuppiter *albos*;
 Sed *nigros* Mauors ferreus esse dedit.
 Sidoni, Theutonico quateris miseranda tumultu,
 Sidoni, quàm malles à *Bone* rapta vehi!
 Sidoni, ceritas peperisti EVROPA Puellas.
 Ecce fremunt raucis OMNIA REGNA tubis.

Iam quid ferrea nostra clamat Aetas?
 Clamat Stentoris ore: *Quis vel unum*
Saturni meliore de moneta,
Prisci temporis AVREVM reducat?
 Europam, nisi Bos amatus olim
 Portet tergore candido natantem;
 Submerget rapido procella fluâu,
 Et mors obruet atra, Mârsque luctu.

Transeat ad nostris famosum luctibus æuum,
 Qui queritur falsò Nos nimiùmque queri.
 Præmoneo: tantùm non aurea sæcula speret.
 Ferrea sunt, *ferro* ferrea tota rigent.
 Eheu / in terram refluis Europa capillis
 Ambulat, & versos tendit ad astra pedes.

132 Similes non Allia cædes.

IN SE REGNA RVVNT, totos iaculantia montes,
Non alius Laphytas traxit in arma furor.

SCAZON. LXIX.

Tardus moueri, qui negabit, inquirat,
Æuíque nostri discat experimenta.
Vbi nulla flauis mella murmurant bullis,
Prugésue tellus non arata producit.
Nec vua gemmas lachrymatur iniussa,
Auróue sylvæ prægrauantur & nutant.
Sed tota ferro cincta sæuit *Europa*.
Ah! in parentem (REGNA) Filia surgunt.

LXX.

*Plorans ploravit in nocte, & lachrymæ
eius in maxillis eius: non est, qui con-
soletur eam ex omnibus Charis eius.
In Thren. i.*

IN VNICA GERMANIA

Quid defuit malorum?

Quam mira *Lustris quattuor*

VICISSITUDO toruit.

Nudata dorsum vapulat

Immanibus flagellis:

Suíque plorat naufraga

In sanguinis procellis.

70.

Gantz Teutschlande seuffzt in diser plag/
Gar offte/ nit nur bisweilen.

Es wert schier ewig dise Klag /

Wer will den Schaden haissen?

Ich main man hab ihr gmacht das Grab/
Bsech ainer die Blutstraimen:

So grosse Wunde/ das man leicht kunde

Ein ganzes Brett furleimen.

Inter

Inter Centauros, credo, Germania vixit:

Tam malè contuso flebilis ore redit.

Cæditur; *hinc illa lachrymæ*: & trieteride sexta

Cæditur, & diris cæduur vsque flagris.

Audio deformes tergo itridere catenas.

Horribiles ietus vt catapulta sonant.

Vorticis in morem rapidus cruor effluit. Ister

Fumat, & à tabo Molda Lycúsque calent.

Intra Theutoniæ cubile. vise

REGINAM *furiâ doloris ægram*.

Iam vigesima quarta Brama ningit:

Ex quo Tisiphone mouente taxum,

Est crudelibus vstulata flammis.

In se more phreneticæ ruentis,

Toto corpore fauciata sæuit.

Non est tam PLAGA, quàm cruenta *Plaga*.

REGNA: quid à vestris Soror ah! GERMANIA telis

(Et *Germana* Soror tamque venusta) perit?

Num quisquam in proprio lasciuit sanguine? sed vos

Quot lustris agitat tam furiosa Venus!

Crudeles! quid enim video? lacerata papilla est;

A scapulis cæsis nautica lora rubent.

Crudeles! tota est VNVM Germania vulnus:

Mentitur, quisquis *vulnera*, dicit, *habet*.

SCAZON LXX.

Non te ferocis ad Borystenis flumen

Remitto. testis *copiosus* est RHENVS,

Alemannus Amnis & *puerperis* notus.

Hic insolentis fert imaginem luctus.

Cornutus antè, nunc retusus à fronte,

Illimis antè, nunc rubore confusus.

Amissus urnam, plenus vlcerum tabe,

Crimèisque *vinctus* sanguinantibus *Cannis*.

134 Ipse dolor sua Fata stupet.

LXXI.

*Hac quoque vidi in diebus Vanitatis mea
Iustus perit in iustitia sua, & impius
multo vivit tempore in malitia sua
Eccles. 7.*

Urgete nimbi lumina,
Et irrigate vultum:
Vt verna nix in flumina
Palpebra colliqueſce.
Pectus lacerti tundite,
Malas arate pugni:
Vt Allemannæ Patriæ
Heroibus parentem.

7 I.

Gantz Zäherbäch vnd Augenfleiß
Möcht ich von mir außgießen:
Wie Schnee möcht ich zerachn vmb diß/
Was jetzt mein Hertz thut ſchließen.
Ihr Händ ſchlagt zu / laßt mir kein ruhe/
Daß Landt iſt groß bey frommen:
Weil in dem Feld / ſo mancher Held/
Der zeiten iſt vmbkommen.

Currite plorati viuo de lumine fontes,
Quantos septeno Nilus ab ore pluit.
In mare molle caput, crines vertantur in vndas,
Frónſque pruinosis humida ſtillet aquis.
Cur ceſſas ignaua manus, quid in otia pendes?
Debuerant pugnis iam rubuiſſe genæ.
Nescis, quos animo luctus, quæ funera voluam?
Funera: quæ gremio Theutonis Ora regit.
Bini vos Oculi, GEMELLE CASTOR,
Pars noſtri meliórque molliórque:

Si, qui vos rogat, *intimâ* Poëtam
Stella diligitis: mouete fontes,
 Frænis fundite lachrymas solutis.
 O! nimbos date, Pleiadúmque fletus.
 O! emittite, quidquid est liquoris.
 Tristes inferias paramus VMBRIS.

Acis ero: námque est Acis mutatus in amnem.
 In noua Byblis ijt flumina, BYBLIS ero.
 Lugendum est: stagnate oculi, stagnate refusis
 Fontibus: in lachrymas lumina liquiminor.
 Lugendum est: vngues sulcis inuertite vultum.
 Hos orbes stellis euacuate manus.
 Ense parentandum est Germanis Manibus, ense:
 Tabóque hostili TVMBA lauanda Ducum.

SCAZON LXXI.

Nondum per vñum labitur Thetis lumen?
 Huc exsolutæ tabidam niuem Brumæ,
 Huc Pinde verte. voluat Hebrus æstiuæ
 In os fluenta. totus æquoris fiam,
 Tegámque campos euagantibus riuis.
 Atrate Scazon, ah! *cucurbitas* grandes
 Densásque lachrymare. Belia deplora,
 Queis occidère Theutonum tot Heroës.

LXXII.

Hæc fecerunt tres robustissimi.

2. Reg. 33.

Iacésne Dux fortissime

TAMPIERE Lotharinge?

BYQVOYVS ergo vulnerum

Perfusus imbre vixit!

Ah ! cerno PAPPENNHEMI
 Mixtam iacere Caluam.
 Sed hæc triumphis omnibus
 ARMATA gaudet VMBRA.

72.

Vor Preßburg geschach die Niederlag
 Des Tampiers an dem Graben.
 Des Buquons Fall Renthäuslen sag !
 Was Wunden er soll haben.
 O Pappenheim ! O Pappenheim !
 Zwaymal thu ich dich nennen :
 Bistis gar wol werth / an deinem Schwerdt
 Muß man ein Kämpffer kennen.

Pannoniæ terror , positis *Tampierius* armis,
 Nunc in sarcophago flebilis Vmbra iacet.
 Bellica *Buquoyum* nubes , & ferreus imber
 Obruit ad tumulos , terra Bohema , tuos.
Henricus , cuius facies fuit vna cicatrix ,
 Pappennhemiæ Conditor Historiæ :
 Ille quoque exigua pressus componitur arcâ.
 Orbe tamen toto LIBERA FAMA volat.

TAMPIER mortuus : & vetabor omni
 Tantum condere funus apparatu ?
 BUQUOYVS tumulatus ; & vetabor
 Irrugire ferociùs sepulto ?
 PAPPENNHEMIVS , ille Tottilarum
 Terror , Martia sæculi voluptas,
 Eheu ! mortuus : & vetabor iram
 Fletu mergere tigridi timendam !

Accedo ad Tumulos ; & te , Tampiere , saluto :
 Cuius defleuit Marspiter ipse necem.
 Quæ Buquoyani tegit arida Corporis ossa,
 Vrbs illis verè est tunc NOVA visa DOMVS.
 Et tu vel *Suenis* etiam sine carmine note,
 Qui de vulneribus nobile nomen habes:

Tillius est. quid plura petis? 137

Tu quoque (prorumpunt lachrymæ) Bellator ab hoste
Cæsus, apud Maneis Dux Alemanne manes.

SCAZON LXXII.

An commouebo Saxa Mercuri virgâ?
Prodite sacri TAMPIERII Manes,
Vt vos honoret horreâtque Presburgum.
Prodite Manes CAROLI, sepultique
Mauors coronet fortis ossa BVQVOII.
Prodite tandem, stanneâ vel in tumba
Sueco timendi PAPPENHEMII Manes.
Ah! ergo & iste Nobilis mori Suenus!

LXXIII.

*Gloriam adeptus est in tollendo manus
suas, & iactando contra Ciuitates
rhomphæas. Quis ante illum sic resti-
tit? Eccli. 46.*

Et Tu iaces in puluere

TILLI verende TILLI.

Vestite tot victorijs,

Quot densa barba canis:

Equis in urbem candidis,

Alto vehende curru:

Vatum sacris horroribus

TILLI canende TILLI.

73.

Und du so gar / wie kains doch seyn!

Du Tilly bist gestorben:

Wiewol auß allen in gemein

Ein Helden Nam erworben.

Ach welcher wirdt / wie sichs gebürt

Dich mit Triumph belohnen.

Phœbus

138 Et solus & vnicus vnus.

Phœbus thuts best / Gott ist der mehst /
Du Glory der Wallonen.

Quæ Fati rerûmque vices! & Tillius ictus,
Vindelicos celebres vulnere fecit agros.
Ille triumphorum Martis certissimus Hæres:
Ille decus belli, *Cassus & Vmbo* Ducum.
Ille in Tarpeias arces soliûmque Quirini,
Quadriugis, mistâ plebe, vehendus equis.
Ille labor Vatum: cui nec cantatus Achilles
Par sit & Æneas, vix Gedeone minor.

Eheu! TILLIVS vndequaque MAGNVS,
Famâ, nomine, rebus: Imperare
Et parère suis sibique doctus:
Qui totûs *caput, & manus, & ensis;*
Quouis tempore fertiles ab hostis
Fuso sanguine *messuit* triumphos.
Hic Ingolstadij, iacens in arcâ,
SEX INTRA SPATIUM PEDVM TENETVR.

Rumpe dolor leges, & habenas sperne pudoris;
Mortuus in pheretro TILLIVS ipse iacet.
Cui *bene dotati* VICTORIA nupserat oris,
Ad bellatorem ducta puella Virum.
Ex qua tot genuit fœcundâ coniuge Natos,
Quot Capitolinum spicula numen habet.
Nunc nunc Herois cane Musa, vt Statius olim:
Quæ super imposito, aut, Magnanimum Achi-
den, &c.

SCAZON LXXIII.

Et tu *caballo* veste candido TILLI,
Quem duplicatis induit sagis Virtus;
Manûque duxit per cruenta nimborum,
Per & profunda vulnerum; per & clara
Victoriarum culmen ad Quirinale;
Iaces. iacentem funebri toro vidi.

Sed Fama, Vatum tibijs stat, & stabit.
Ah! nullus excitabit Orpheus surdum.

LXXIV.

*Quomodo ceciderunt fortes in praelio?
quomodo ceciderunt robusti, & perie-
runt arma bellica? 2.Reg.1.*

O! vera belli numina,
Et inuocanda castris:
Delapsa cælo fulmina
In hostium phalanges:
Quis non manus exhorruit?
Quis terga vestra vidit?
NUNC VANA, VANA NOMINA,
NUNC VANA, VANA, VANA.

74.

O rittermässigs Löwenblut.
O Männer! wie die Götter!
Die der Feinde gfochten wie ein Rueth!
Ja wie das wilde Wetter.
Bey Sonnenschein habts gschlagen drein!
Bis alle vnderlagen.
Jetzt! Maut schweig still / sags wer da will:
Ich kan vnd mags nit sagen.

Semidei Manes, magnique ô numinis instar,
Sub quorum pedibus terra Alemanna iacet.
Quali vos titulo venerer vel nomine? VIRTUS
Vestra fuit fulmen, GLORIA fulgur erat.
Inde timor tantus titubantem perculit hostem:
Ipsos in vobis sensit adesse Ioues.

Quos

Quos mea Musa crepas ? vbi sunt tua Numina?
quorum

Gloria fulgur erat, sed *brene fulgur erat.*

Hi Germania Dij tui fuerunt.

His subnixa tuos virilis hostes

Sternebas, pede colla proterente.

Horum cura, labor, breuesque somni,

Potusque è *galea* rubente Rhenus,

Strictos in iugulum latiusque Regni

Mucrones pepulere. Sed fuerunt

Hi Germania Dij tui, **PVERVNT.**

Manes: per quorum cineres iurare licebit,

Diceréque; *Istius sic iuuet Vmbra Ducis:*

Sique sciens fallam, Fulmen me verberet illud,

Quod Cimbros strauit, quo fuit icta Praga:

Quo, cum mille locis strages daret, aspera Virgo

Denique tacta ruit PARTHENO fusca POLIS.

Me miserum! cur inuitus su'piro? quid vxor

Fletibus? ô mecum, Lector amice, geme.

SCAZON LXXIV.

Hæc est *Quadriga Quattuor Ducum*, Martis
Armata sedes, Cæsarumque Regumque.

Falcata strauit obuios, scidit, rupit:

Supérque dorsum perduellium tracta

Sulcauit hostes, & cadentibus truncis

Impegit axes lata *fulminatrices.*

Galeate SCAZON, pone gloriæ cristas.

VAH! quam *Quadrigam* laudibus *rotas*, fracta est.

LXXV.

*Adcirco vnus interitus est hominis & iu-
mentorum, & æqua vtriusque condi-
tio. Sicut moritur homo, sic & illa mo-
riuntur. Eccles. 3.*

FATVM RATVMQVE SCILICET,

VT NIL PERENNE DVRET.

Thoraca, cristas, balthæa,

Et cassides & enses,

Nexasque captis vrbibus

Vt annulis catenas;

Coërcet arca funebris,

Et parua tæda condit.

75.

Das klag ich / daß nichts ewig sey /

Als müß am Rosßhar hangen.

Ganz Regiment / die Stuck darben /

Standarden / Spieß vnd Stangen:

Pollwerck vnd Statt / Helm / vnd Trommel /

Das Rosß mit sampt dem Reitter:

Deckt alles zu / ein Sack drey Schuch /

Vnd nit bald etwas weiter.

prius aduerto, quàm duras *Diphthera* leges

Explicit: IN FATIS EST PERISSE SEMEL.

arma feras quæcunque potes: galeamque comasque

Ensemque & clypeos obruet alta specus.

Bella geras quæcunque cupis: vexilla virósque

Et plaustra & lituos hauriet vna palus.

rosteras, quæcunque feris: SIMVL OMNIA TANDEM

VICTOREM ET VICTVM, PARVULA FOSSA TEGET.

Si mutabile credis esse fatum:

FATO falleris. in chaos profundum

Vergunt

142 Hinc vespillonis acerui.

Vergunt omnia. Bella, cassis, hastæ,
Loricæque ocreæque & Africanæ
Cristæ cum lituis ephippiisq̃ue,
Vnâ sandapilâ, sub angiportu,
Congestis simul obruuntur armis.
Pendent Signifero iacente Signa.

Vsque adeò Fatis omnes vrgemur iniquis,
Vt nihil ætatem ferrea ferre sinant.

Miles es, & longo cristarum fulgure ventos
Perfuris, & pedibus sparsa orichalca quatit:
Incendis Troiam & Magden lachrymabile burgum.
In *digitis* numeras prælia gesta tuis.

Ah! cessa numerare tuos MARCELLE triumphos.
Ultimus in tumulum, te properante, cadet.

SCAZON LXXV.

STAT LEGE FIXVM, QVA CAVETVR, VT NVLLIS
FAS SIT TRIVMPHIS MILITVM PERENNARE.
Vlyssẽm Achilles, atque Vlyssis Aiace, m,
Et baltheorum fulgur, & lacertosos
Belli Milones, & Milonis vmbones,
Ipsumque Bellum cum fremente Bellona,
SVFFOCAT VNA FOSSA, TRES PEDES LATA.
VAH! MAGNA sæpe *pumilus* necat VOTA.

LXXVI.

Derelicti sumus pauci de pluribus.

Jerem. 42.

Si conciderunt Hectores,
Quid non Paris timebit?
Expende sis superstites
A prælio PRAGENSIS.

Duo calculos & computa;
 Vexilla quot recenset?
 Ter dena? *suffla.* ter tria?
Suffla. nec octo: *suffla?*

76.

Weil disen vier die Bux versaget/
 Kans einen billich kräncken.
 Wann ich der Bursi / die Wassen traget/
 Von Prager Schlacht will dencken.
 Summier vnd reit / was noch für Leue
 Zum Fahnen sich verbinden.
 Wird vberal / ein gringe Zahl /
 Mundiert im Läger finden.

Magnanimi timidique cadunt, nec parcitur vlli.
 Prouiant acies, si periere Duces?
 Heu! quantas olim cataphracta *Bohemia*, quantas
 Vidit in Albano castra locare iugo.
 Grandine quàm densâ Boreas morientia tundit
 Gramina; tot gladijs vulneribusque pluit.
 Nempe *novus Xerxes* veterem reuocauit ab Orco.
 Victus hic ad Pragam est; ad Salamina prior.

Vulsis stirpitus erutisque CEDRIS,
 Quid sperent salices, frutex, Myricæ?
 Cæsis *Æacidis*, VIRENTE LIGNO;
 Quid *Tros* lixa? quid arefacta *Ficus*?
 Armatas animo reuolue turmas,
 Quas sub pellibus excubare vidit
 Marcomannia. quot triariorum
 Restant millia? *nulla.* nulla? *nulla.*

Et versetur apud Superos Paris Hectore cæso?
 Et maneat cæso viuus Achille Paris?
 Ordine fata meant. ex quo Pragense trophæum
 Boicvs armipotens *ÆMIANVS* habet:

144 Propera. properabit & Alter.

Quære: quot ex ALIS pennarum millia restent,
 STELLA quibus pugnae praeuia signa dedit.
 Bis duo, sunt quatuor: bis quattuor, octo: bis octo
 Bis duplica. numerum quem data summa (facit

SCAZON LXXVI.

Commune vulnus FATA diuidunt. fortes
 Viros, ad umbras grex sequetur imbellis.
 Quot PRAGA triplex atque Molda muscolis
 Infusa ripis censuit Duces, signa
 Exercitusque; cum LEONE BOIORVM
 IRRVGIENTE terra mouit hostilis!
 Tunc plena messis fluctuabat in campo.
 Iam culmi inanes MORTIS HORREVM stipant!

LXXVII.

Vanitate seducti sumus. 2. Esdr. 1.

Protrusit alter alterum
 Ad fata, bella, caedes:
 Alterque se post alterum
 Subduxit e THEATRO.
 Cum caeteri catastrophas
 Scenamque finiissent;
 NOVVM dedit SPECTACVLVM
 BALAENA grandis Orbi.

77.

Ein Fuchs hat gsucht den andern Fuchs /
 Daß er in Harnisch gschlossen:
 Glücks kamen sie / vnd aber fuchs
 Hats auch das Unglück troffen.
 Nach dem die sach (als wie der Schach)
 Von dem vnd dem zertragen/
 Hat endtlich praph auch Schwed Gustaph
 Im Spil eins dörsfen wagen.

Sic est. exemplis populi plerique trahuntur;
 Præluxitque facem, qui prior arma tulit.
 Ergo ausus similes, quos spes inflauerat, audent:
 Et modò Rex, modò fæx; iste modò, ille modò.
 Non poterat melius *Sophoclea Tragedia* ludi:
 Fingere nil potuit tristius Euripides.
 Vnus post alium dixitque obiitque. Sed inter
 Præcipuos, *Svæcus Roscius* Actor erat.

Sic quondam Gladiator in Palæstra,
 Alter sustulit alterum, remittens
 Vicino *spoliario* cadauer.
 Et nos retia RETIARIORVM,
 Currus vidimus ESSEDARIORVM,
 Cæcos ANDABATAS vagosque THRECES:
 Cæsis HOPLOMACHIS & his & illis,
 MYRMILLO noua Suecus arma sumpsit.

Aspicite Orchestram Germanorumque Theatrum,
 In quo lusa diu Fabula *Bella* fuit.
 Non omnes lusere simul; simul vnus & alter:
 Post alios alij; semper in Orbe noui.
 Legatum Tubicen, Soccum excepere Cothurni:
 Cœpit ad extremum *serius* esse *iocis*.
 At varia à multis postquam Persona peracta est;
 Ecce tibi, in Scena NAVTA repente stetit.

SCAZON LXXVII.

Vt stans ad amnem, si vel vnicus transe
 Taurus, sequuntur tota plebis armenta.
 Sic prouocati mugientibus primis,
 Remugientes dira bella bellarunt.
 Amplexus vlnis arma Vulgus ambabus
 Effudit iras; cùmque bobus & bubus
 Animam profudit. his ab hoste porrectis
 Ingens ab *Alto* SQVAMMA terruit Ripas.

146 Veniunt, spectentur vt ipse.

LXXIX.

Et transiui, & ecce non erat.

Psal. 36.

QVINTO Choragus Sueciae
Prodire cœpit Actv.

GVSTAVVS *Alto turgidus,*
Et spe laboriosa;

Audax Iason FABV DAME
EGIT duobus annis.

Dein COTHVRNOS exuit,
Quos iuduisse nollet.

78.

Der letzte Herold im fünfften Act
Spricht auff / will alls erretten.

Hat sein Person ganz vnuerzagt
Auff hohen Schuch vereretten.

Zwan Jahr hats gwehrt / daß er geehrt
Bil Kumpfens angefangen.

Drauff bricht der Stab: zieh Kleider ab:
Nichts bessers / als haimb gangen.

Ille sub extremum, quo tempore ventilat ignes

Hesperus, in scenam venit anhelus eques:

Terribilis, vultumque tumens Aquilone minach

Quod mirere tamen, *serica* verba dabat.

Sed fictos risus veras mox soluit in iras;

Durauitque duos ACTIO TOTA dies.

Cum subito cecidit. cum plausu exploditur Actio

In Lyeio campo dixit, & occubuit.

SVECVS *Supposititius* sibi ipsi,

Et Threces simul & simul Secutor,

Et *naui* celer & celer *quadriga*,

In plano metuendus *essedoque*.

Torvus casside, sævus & tridente;
 Postquam millia perculit trecenta,
 Vno succubuit peremptus ictu.
 ET SIC FABVLA DESIIT VIDERI.

Is SVECVS GVSTAVVS erat; qui plurimus Actu
 Quinto, cæruleos æquore plaussit equos.
 Mira quoque exhibuit: nam ludebatur *Iason*.
 Balthica iurasses Remige stagna quati.
 Insula flagrabat non vna; Ceraunia fundo
 Eruta, Nereides succubuere procis.
 Dum petitur VELLVS; dum luditur; Actor ab hoste
 Cæditur. hîc nox est. *Ite domum satura.*

SCAZON LXXVIII.

GVSTAVVS illâ belluosus in pompa,
 Multæque formæ Protheus; *Bovis stellâ*
Cornûque fortis, atque *Morte* stipatus;
 Romana postquam Prata vidit ingressus;
 Vastum boavit, & replevit Europam:
 Quam militari ventilavit in Circo;
 Vnóque demum corruit Popæ pulsu;
 VAH! in *securim*, dum cucurrit, impactus.

LXXIX.

*Transibit vita nostra tanquam vestigium
 nubis, & sicut nebula dissoluetur.*

Sap. I I.

Sic omnis *aura* gloriæ
 Afflantis *evaporat*.

Cum nubibus consumitur,
 Cum nubibus rotatur.

Formas in omnes vertitur,
 Extrema Nil vocatur.

O ! QUANTA SPES MORTALIVM
POST VOTA STRANGVLATVR.

79.

O Hoffart / wie lang wehret dein Kampff /
Dein Ehr / dein Pomp / dein Dichten ?
Endtlich verschwindst wie Rauch vnd Dampff /
Im Swülck verjaget zu nichten.
In alle Gestalt verkehr dein Swalt /
Laß dich nur wacker loben.
Wünsch was du wilt / dann wünschen gilt /
Erlangen steht weit oben.

Sic statuat, quicunque sapit. VANA, OMNIA VANA.
Vana Fides, vana est Gloria, vanus Honor.
Crescit in hydropem, tumidâque repletur ab aura;
ET TOTVM PELAGVS MAXIMA VOTA BIBVNT.
Dic quid honor? glacies, vitrum, cinis, amphoræ,
concha.

Quid? fallax Iris, gemmea bulla, Nihil.
I nunc, & velis ventos maioribus hauri:
Sed caue, ne Ponto sparsa carina natet.

Vt quemcunque sacro sinu Thalia
Infantem tulit, atque vagientem
Tinxit nectare lacteæ papillæ;
Contactu manuum pedûmque palpe
Vanæ emblemata vana Vanitatis.
Ventorum iocus illa sunt in auras
Omnis fastus abit. cuniculosa
SPES, VT LUNA, timet suas eclipses.

Ludicrous? an sphynxes & nos proponimus Orbi?
Qui reperis sensum; Gloria, dic, Vapor est.
Nulla manet constans. vt Comica labitur ymbra,
A vento facilis prætereunte rapi.
Nubem nunc Aquilam fieri, nunc esse draconem
Sæpe vides: sed cum vanuit, esse nihil.

SPES quoque nunc Britonum, sibi nunc Regina vi-
detur

Indorum: demum se videt esse NIHIL.

SCAZON LXXIX.

Hæc bracteata digna GLORIAE merces,
Stylusque VANAE CVRIÆ. vapor transit,
Et cum vapore fama. splendet immensi
Ampulla plena Nominis. natant verba
In lacte puro; litteræque promissis
Ac spebus *incrassantur* inuerecundis.
Valles vouentur gemmeæ, aurei montes.
Vah! stulta vota Dij Deæque derident.

LXXX.

*Omnia tempus habent, & suis spatijs
transeunt vniversa sub calo. Eccles. 3.*

Hac lege quædam condita,
Vt occidant in ortu.
Sensim peritur. interit
Res interire nata.
Omnes ad hæc SVSPIRIA
Ducuntur aut trahuntur;
Suis Comati crinibus,
Rudentibusque Calui.

80.

Was auffgeht / das muß nidergehn /
Ist schon ein alts herkommen.
Das Berglin / gleichwol in der höch /
Wird nach vnd nach abgenommen.
Gib dich nur drein / weils doch muß seyn /
Kein Fürst kans anderst machen.
Der will / der thus; der nit will / muß;
Keim thut man Kuchlein backen.

150 Sarcophago contenta iacent.

Si potes, accusa Superos, qui cuncta coercant,
Inque breui spatio non diuturna rotant.
Disce. *quod Est*, sensim fluit ad non *Esse*, peritque.
Omnia, ceu fungos, mors inopina metit.
Quamuis ad Tanaim fugias, neque *nota* COLVMBE
Littora, te retrahet nescia ferre moras.
Obsequere: allidit *Caluos* in saxa; *Comatos*
Vellicat. Hæc mens est optima, VELLE MORI.

MORTALIS, QVOD ES, ESTO, NIQVE MALIS
Hoc Natura dedit cuique nomen,
Non cassum vel inane; Vera Res est.
Vitam reddere, Debitum vocabis.
Nullâ solue morâ. caue, coacto
Vt Proserpina tondeat capillos.
Sponte occurre; vocantibûsque Fatis
Responde intrepidus: *Vocatus?* ADSVM.

Omnia ad interitum vergunt: occasus ab ortu
Pendet, ab aurora vespera, nôxque die.
Nec quia non subito, neque primâ exstingueris horâ;
Tutus es à decima quæ decimâmqve præit.
Fortè breui veniet: Venit; Parere necesse est.
Ducendûsne manu, an fune trahendus eris?
Mors nulli parcit. MACROS sua frangit in ossa;
PINGVES vt botros exprimit aut peponem.

SCAZON LXXX.

Lustrare fata cui licebit arcana:
Cognoscat ille rebus omnibus finem,
Noctem diebus semper esse decretam.
NASCI, PERIRE; VIVERE AC MORI, PLENA
ET TOTA, NEC MVTANDA SVMMMA SVMMARVM
EST.

Non sponte vadis? coget improbus lictor.
Præcurris illum? te sequetur à tergo.
VAH! seu sequatur, seu sequare; procumbes.

LXXXI.

Exilium sibi quisque facit. 151

LXXXI.

Non habemus hic permanentem Ciuitatem. Ad Hebr. 13.

Erratis ô Adamidæ
Saxo lutœue fidi.
Si firmitatem quæritis
In vitrea moneta,
Vestras casas in orbitam
Diuersa fata gyraunt:
Gyranur vt mapalia
Fugacium Scytharum.

81.

Es ist des ganzen Himmels geseht!
Löst zu ihr Adamskinder!
Wann ihr starck seyn vermainet die Zelt!
So bawen arme Sünder.
In Gottes Handt / steht ewer Pfandt /
Habt lauter Bawrenhütten /
Die weht er / wo er will / wie Stro /
Hülffte weder gwalt noch bitten.

Vsque adeone inuat falli & succumbere culpæ?
Dicite Mortales Deucalione sati.
Atqui falluntur, qui splendida fragmina vitri
Præponunt gemmis, marmoribusque lutum.
Qui fragiles tabulas & structa cubilia culmo,
Credunt à nullo dissoluenda Noto.
Ah miseri! in Scythicis malum dormire grabatis;
Quos decies vno gens rotat ista die.

PYRRHAE POSTERITAS amica faxis,
E quorum caluit satu; videtur
Omne dilapidasse mentis ysum.
Concretam glaciem marisque spumam

Præfert grandibus Indiæ smaragdis.
 Putrem classibus anteponit alnum.
 Quas arces fabricantur hi coloni,
 Sunt magalia mobilis Geloni.

Quæ non est simplex obtusæ infania mentis;
 Errores aliquis decipiendus amat:
 Et si vendis, emat. turrets imponit arenæ,
 Et paleas rigidi marmoris instar habet.
 Tanquam si nullis (ô Daue!) obnoxia fatis,
 Tecta meris stipulis ædificata forent.
 Cum tamen à vernâ suspensus *hirundine* nidus,
 Tutior & profugi sit casa *Massagetae*.

SCAZON LXXXI.

Contra hoc ita argumentor.

Ille, qui vitro imponit arces, stultus est.
Sed imponit homo sumptuosus.

Ergo.

Maiores est certa. Minor probatur.

Qui palatium fundat saxis, arena fundat.

Ergo.

Nam Marmor quodcunque, arena est,
qualis & vitrum est.

Vnde concludo:

Nil distare Caesarum sedes
à sede Thracum vel Scytharum.

VAH!

SCENA

Poëta Scazon.

TOrpore Scazon, & remissior nervum arcu nota-
 ris defluente laxasse. SCAZON. Quis me lacebit?
 POE. Qualibus Tropis linguam, quibus imbuisi
 floribus, peregrinae, nisi fallor, Artis. quæ *Thalysa* tam
 pulchros

pulchros accendit ignes, syllabásque Romanas variavit
 Iru & colore conspersit? SCA. Vexas amare. POE. Pu-
 tidissimè verbis abusus, argumenta Stoico more, strin-
 gisque pugno conijcísque compresso. Aperta Palma
 Rhetorum Poëtarumque & explicata, liberaliter do-
 nat facundia diffusioris ornatum. At tu Sophorum
 legibus capistratus, librata torques sensa mentis amen-
 to, velut sagittam. non abominor Stoam: (suum
 cuique quàm virile, tam pulchrum) verùm Poësi
 nunc favere debebas, Herae minister. Tempori, Loco,
 Circo, Scenis, Arenæ fabulam suam Prisci accommo-
 darunt. Era non lupinus, aut caudas equinas mi-
 scuere vulpinis. Id, quod decorum, seu *πρέπον*
 vocauerunt. Tu perdidisti nomen. SCA. Hoc habe
 Scalon.

LXXII.

Luxit & defluxit terra, & infirmata est
 defluxit Orbis. Esdr. 24.

En totus ORBIS turbine
 Quassatur & laborat.
 Vix ipse iam se sustinet
 Compagne dissolutâ;
 Rugis & annis oblitus,
 Gibbosus & vacillans:
 Iam iam vehendus (suaserim)
 NAVLYM dedit CHARONTI.

82.

Sichst nit den ganzen Erdenkreis
 Erschütlet vnd zerspalten?
 Die Kugel bricht / fehlt noch ein kleins!
 Kan sich kaum länger halten,

154 Morbus nempe ipsa senectus.

Älter veralt / vnd vngestalt /

Würde wol kein Himmel tragen.

O! Welt wisch auff / es steht dir drauff

Der letzte halbe Batzen.

Totus anhela trahit trepidans suspiria MVNDVS:

Hætica seu febris siue maligna coquit.

Aspice, quàm tenui facie decrescat: vt ora

Squalidus ex senio puluerulenta gerat.

Vt gelidam frontem ducto sulcetur aratro:

Vt caput obstipum pendeat in filices.

Exclamare lubet: *mediam pertundite venam*

O medici! Mundus cras, puto, funus erit.

Audis? Terra mouet: tremunt solutis

Costæ ponderibus. vapore clauso

Subsultant iuga: silua migrat: Amnes

Effusis phialis nigri recedunt.

Valles edificant; ad ima montes

Lapli præcipitant. vacillat Orbis.

Conuaser. noto signa finiendi.

CRAS Corui crocitant. *petunt cadauer.*

De casulis loquimur? cùm tota hæc MACHINA nutet,

Inque modum titubet tortilis acta pilæ.

Antè, Globus fuerat: nunc sunt quadrata rotundis

Mixta; *nec est Orbis, qui prius orbis erat.*

Non ita fiet anus deformis & vnica ruga;

Non ita vulneribus Marsya scissus hiat.

Si bene cognoui morbum, vitalia rumpet;

Venturóque animam vespere MVNDVS aget.

SCAZON LXXXII.

De *Microcosmi* firmitate quid speres?

Si *Macrocosmus* TOTVS ORBIS inclinat,

Deuexioris mole pressus ætatis.

Capularis effatúsque, fissa lipporum

Silicer.

Silicerniorum more labra detorquet.
Et iam fatiscit, dissilit, crepat, ruffit.
Miserande Laches, & caduce tot morbis!
VAH! quis cadauer istud obteget cespes!

LXXXIII.

Scimus enim, quod omnis Creatura ingemiscit & parturit usque adhuc. Ad Rom. 8.

ELEMENTA rerum dissident,
Secūmque præliantur.
Aquæ dolent ab ignibus,
Occidit vnda flammæ.
Clangore credas buccinam
Ad arma concitare:
Impacta tantis viribus
Tunduntur & retundunt.

83.

Es wüthen die vier Element/
Will eins das ander tödten.
Im Wasser hat das Feuer sein Endt;
Feuer will das Wasser nöthen.
Mit anderst als wanns umb den Hals
Und Ohren Lärmen schlägen:
Mit solchem gräm / ganz vngestüm /
Thuns gegen ander kriegen.

Quis furor inuasit primarum Corpora rerum?
Quàm rapidum bellum bruta elementa mouent?
Deuorat ignis aquas, & aquis extinguatur ignis.
Perpetuas cædes ista duella trahunt.
Tillius & Succus non hoc configere motu;
Et minor est rabies, Lipsia, visa tibi.

156 Nullo remorante feruntur.

Non expectatis lituis ad bella feruntur.

Fit via vi. leges cedite. fit via vi.

Audis classica? prouocantur ære

Ad pugnas Elementa Martiales.

Concurrunt animis acerba tantis:

Quantis cum Machomete Persa, LVNA

CVM NON SOLE SVO. Pyropus vndis

Immissus furit: & salis marini

Si vel guttula vexet, ultor Ignis

Inflammatur & excitatur irâ.

Alternant Elementa vices aduersa, manûque

Prælia, quâ possunt, insidiosa gerunt.

Tellurem mare vastat, & hoc mutatur in auras:

Vnda domat flammæ, & domat ignis aquas.

Tam rapidè nunquam vidi concurrere tauros,

Cùm nouus in pingui mugit adulter agro.

Sed neque tam gladio, quàm solo corpore pugnant:

Dat sua cognatus tela cuique furor.

LXXXIII.

Elementa pugnant irruuntque quadratâ

Acie sonora, seque fixa discerpunt.

Quæ causa motus concitauit hostiles?

Audis fragorem? stridet ignis & sæuit

Exulceratis fluctibus fauillarum.

Tethys vicissim ringitur. canis gallo,

Et iuncta serpens simiæ, minùs sese

Odere in ipso culeo. quid expectes?

LXXXIV.

LXXXIV.

Quæ sursum sunt querite, non quæ super terram. Colofs. 8.

Quæ Mens superbit ardua
Tales pati tumultus;
Consurgat, & sublimiùs
Euecta libret alas:
Terris relictis æthera
Nullo morante tranet.
Quà VIRGO libram spiceo
Serena mulcet astro.

84.

Wach auff mein Seel/ mein Seel wach auff/
Wilst disem Krieg entrinnen:
Mit Taubenflügeln thue dich nauff
Weit von der Erden schwingen.
Wo schnell vnd bhend das Firmament
Umbgwehzt die Nacht verkündet:
Wo bey der Waag/ den schonsten Tag
Ein Jungtfraw angezündet.

Desperanda quies homini, qui pondere pressus
Viuit in hoc lites multiplicante Foro.
Ergo age, quem lassant mortalis tædia vitæ,
Ad Superas Sedes (esto *Columba*) vola.
Quid facis in terra, quando tibi panditur æther?
Aliger huc pennas porrige Nise tuas.
Te blanda Erigone stellantibus euocat vlnis;
Iam tibi scintillat fulgida LIBRA: *Veni.*

Tantò gratius ergo sanctiùsque
Nostri consilium datur Senatus.
Quem rerum sapienter infimarum
Tædet: SYRGE, TACE, VOLA, *Columbæ*

Pennis nitere. perge, quâ mamillam
 Nudans VRANIE, *viamque* pandens
 Cæli Lactea *lacteam*, sereno
 In fugentia stillat astra nimbo.

Qui detestaris turbas peiorâque Mundi
 Prælia, quàm Cadmi viderit vlla seges:
 Erige sublimes vultus, & ad æthera tolle:
 Terra nihil pulchri, quod tuâaris, habet.
 Tende gemens turtur Supera ad conuexa volatu:
Omnis habet pennas Mens animosa suas.
 Quin LIBRAM librande petis? quam SPICA coronat
 Virginis, & dulci sidere plena micat.

SCAZON LXXXIV.

Actum est. quietem nemo speret in terris.
 O! qui caducæ Sortis, & quadrigarum
 Strepitus forûmque, & cuncta vana fastidis:
 Sustolle vultus irretorte sublimes:
 Utque ales æthram Chaonis secat penna,
 Transcende Cælum patriâque Stellarum.
 Vides: vt alma Virgo ventilat Spicam,
 Manûmque tendit & coruscat. *accede.*

LXXXV.

Vidi sanctam civitatem Ierusalem, novam descendentem de calo, à DEO paratam, sicut Sponsam ornatam viro suo. Apoc. 21.

Illic licebit ingredi
 Summam SIONIS Arcem;
 REGNUMQUE NEC MUTABILE
 NEC FINE TERMINANDVM.

Dies ORION submouet
 Horásque supplicantes;
 Mensésque, quamuis ambient,
 Mucrone Lictor arcet.

85.

Dort ist das Schloß Sion genannt/
 Hierusalem voll Haaben:
 Ein Reich gericht im besten standt/
 Kein End wirds jemal haben.
 Wächter stehn für/ gleich bey der Thür/
 Man laßt kein Stund nein wischen:
 April hinauß / Hornung bleib drauß
 Mit deinen faulen Fischen.

Vrbem intrare cupis? Solymæ cælestis in auro
 Mœnia fundatæ chrysolithoque patent.
 In regno Rex esse petis? potiere petiti.
 OSTRVM perpetui pignus honoris erit.
 Extra anni solisque vias est nobile REGNUM:
 Quod neo Aprilis adit, nec mala pulsat hyemæ.
 Ipse roget *Mainus* Zephyro comitante, repulsam
 Cinnama quantumuis spiret odora, feret.

Illic (nonne vides?) stat vrbs Sionis,
 PACIS VISIO, Pacis. hanc petamus.
 Bello nulla salus. Supra Cometas
 Stellis altius est perenne Regnum.
 Extra mœnia sunt Dies & Anni,
 Et Menses, malè feriata turba.
 Vestitu spoliata nuptiali,
 Haud intrare sinentur ad choreas.

Illic sublimis Rupes Stellata SIONIS
 Emicat, Angelicis Arx habitata Choris.
 Cætera in Orbe rotat vertigo palatia in orbem:
 IN QUADRO posita est Vrbs Solymæa situ.

160 Terra vale, Verruca vale.

Hæc neque crine ruber veniet, neque lumine lævis,
Nec niger ore Dies, nec brevis Hora pede.
Eius delicias olfecit Cynthia nunquam;
Cynthius olfecit: sed quid odoris odor?

SCENA.

Poëta.

Scazon ad astra subuehende, iuratus rixas canebis.
aurium nihil mota. nil fellis atri funde, nil levis
monstra Ciconia, nil dentis Hipponactæi. Sublime
quorum contueberis Regnum; nullo tenentur Va-
nitatis à visco Pro Van! IO TRIUMPHE! semper
exclama Instar Deorum, nec merentur aut possunt,
amarulentos sustinere Scazontes. ferire parce. ne po-
tenter in terram deiectus vlules, sauciique Vulcani
renoues probrosum crure pendulo casum. Caput pi-
tosum nudus, ac verecundus, genique supplex impe-
trabis accessum. neu scalpe rugis improbissimis buc-
cas; neu pinse nasum; neu sonora ventorum imita-
re flabra murmurantibus labris. Sed os modestum
gandioque dilatum, præbe vocanti basio BEATORVM.

SCAZON LXXXV.

IO TRIUMPHE! Regiâ Sionæa
Potimur. ô quàm fulget ista cælestis
SALOMONIS Aula! quàm decora, quàm nullis
Subiecta Fatis. VRBS perennis in vino
Locata Saxo, damna Temporum nescit,
Nulloque circumscripta termino durat.
Non tondet hortos Ianuarius caluus:
Nec torret agros igne Iulius messor.

LXXXVI.

LXXXVI.

*Foris canes & venefici & impudici &
homicida, &c. Apoc. vlt.*

Non hîc timentur *Attila*,
Non *Balthici* tyranni:
Nam quisquis intrat *Vandalus*,
Mitescit instar agni.
Absunt procul sicarij,
Et perdit latrones,
Dirique Bestiarij,
Cruoris helluones.

86.

Kein Attila, kein Schwed komet her/
Der zornig Trummel rühret:
Und was da seynd fur Wandaler/
Wie Lämblein man sie fuhret.
Mörder/ Blutschlauch/ ganz wild und rauch/
Reck über alle wunder;
Kriegsgurglen/ Thier auff allen vier/
Die gehören all hinunder.

Quò neque vastator Mundi penetrauerit Hunnus
Attila, nec rapto *Vandalus* hostis equo.
Quòd si quis penetret; nullâ feritate timendus,
Depositoque lupo, mitis vt *agnus* erit.
Qui *Diomedis* equos satura ad præsepia ducunt,
Qui patriam vendunt, prostituuntque toros:
Qui iugulos soluunt: quorum omnis, *Bestia*, vox, est:
Cum genero *Cereris* tertia regna tenent.

Ignauus timor exulat: nec aurem
Hostiles *Eleleu* sonans per agros,
Vel stridens *Alalaza* verberabit.
Nec *Sueci* super irruent, *lupi* cen:

Nam

162 Non cuiuis ire Corinthum.

Nam Mœris prior hos videbit Agnus.
 Quisquis Syllatærit, paratus ipsas
 Fixâ vendere nuptias sub hasta:
 Cælesti procul Vrbe SUBMOVETVR.

Balthica nulla strepunt ad clausas tympana portas,
 Nec peregrina mouet Suecicus arma furor.
 Intus quisquis habet, genio mansuevit amici.
 Talem si videas, esse putabis ouem.
 Hinc procul arcentur, qui fletum vndâmq; calentem
 Sanguinis, ex caluis vberibûsque bibunt:
 Inter sandapilas & fæmineos vlulatus
 Quærendi, & matrum funera, & ossa patrum.

SCAZON LXXXVI.

IO TRIUMPHÉ! non timentur hîc Gotthi
 Inhospitales, turbinésque GVSTAVI.
 Esto: Hunnus intret. doctus antè rugire,
 Mox mitiore blandus ore balabit.
 Quicunque Iusti sanguinis vomunt riuos:
 Scinis, Procustes, Turca, Thrax, Amurathes,
 Phalaris, Perillus, belluæ coronatæ,
 Plutonis imo collocantur in plumbo.

LXXXVII.

Et regni eius non erit finis. Luc. i.

ÆTERNITAS obambulat
 Sanctâmq; cingit VRBEM:
 Et Inquilinos gaudijs
 Gaudentibus coronat.
 Viuis pyropis Ciuium
 Stellata surgit Aula.
 Qui viuit Horum Viuere,
 ELECTVS Ille VIVIT.

87.

Die Ewigkeit geht auf und ein/

Rund um die Stadt spazieren.

Da ist kein Zank/ kein Mein/ kein Dein/

Ein Cron kan alle zieren.

Ein Saal darinn/ den Seraphin

Und Cherubin umgeben.

Mit einem Wort/ in diesem Dre

Ist Amen gut zuleben.

Vivitur æternum lætè. Deus omnibus illis

Imperium felix & sine fine dedit.

Exultant plauduntque animæ; ipsarumq; Animarum

Quas animent, aliæ Gaudia sunt animæ.

O Ciues, Ciues! O ius regale Quiritum!

Quis non diuitijs omni! istud emat?

Seraphici Ciues, electi ex millibus omnes.

O ANIMAE! QUARVM GAUDIA SVNT ANIMAE:

Nemo TERMINVS hîc vocatur. Urbem

Florentem sine *Termino* gubernant

Centum gaudia summa gaudiorum,

O! quæ gaudia summa gaudiorum!

Mille ô gaudia mille gaudiorum!

Viuamus mea Lux in hoc recessu.

Viuamus mea Vita in hac corona.

Sanctorum pretiosa Mors, adesto.

Tempus ab indigenis, quod viuunt, dicitur ÆVVM:

Nec vitæ metas, nec ditionis habent.

Miraris, quid agant; gaudent. non quæritur illic

Sollicitè, *latas quid faciat segetes*.

Sponte sua crescunt, Saturni falce premendæ.

O! felix Campis Messor in Elysijs.

Namque ybi de meritis glebâque ex vbere tantum

Lata seges meretur, *VIVERE LAETITIA EST.*

SCAZON LXXXVII.

IO TRIUMPHE! *Sponsa cum suo Sponsa est.*
Æternitatis ANNVLVS manus ambit.

○ LAETA VITA! VIVERE ATQVE GAUDERE
TAM SVNT IDEM, QVAM CVSPIS, ENSIS
MVRO.

Magni Quirites, Christiana quos Roma
Transmisit astris Cælitum Senatores;
Illi beatæ Publicæ Rei præfunt,
Quæ vota vincit & *Platonis* Ideas.

LXXXVIII.

Quàm dilecta tabernacula tua Domin
Virtutum. Psal. 83.

Ibi *Venustas* pulchrior
Non excauatur annis;
Ibi *Iuuenta* lætior
Non læditur senectâ:
Ibi *Voluptas* purior
Nullos timet dolores:
Nec expauescit Martios
Palmata *Pax* fragores.

88.

Der schön da ist/ bleibe allzeit schön/
Laßt nur sein Frülîng walten.
Kein Alten fallen auß die Bahn/
Dort grünnens erst die Alten.
Sie frewen sich/ frey sicherlich/
Vnd forchten ganz kein Schmerzen.
Ohn vnderschied/ ist lauter Frid/
Mars dörrft hie gar nit scherzen.

Quæ

Quæ rosa fidereis in vultibus aurea vernat,
 Nunquam cum *rosis* decideret illa *rosis*.
 Perpetuum florem seruat iuuenilibus annis;
 Nec tremet, aut vllò vespere fiet anus.
 Puris ora fauis implentur. DICITE IVSTO
 QVAM BENE: cùm semper gaudeat absque metu
 Classica, bella, foris strident. Pax intus amœna
 Se redimit fertis: classica, bella foris.

Et sunt hîc *veneres* (Venûsque non est)
 Et quæ sunt *veneres*, manent *venustæ*.
 Et sunt hîc *Iuvenes* (senexque non est)
 Et qui sunt *Iuvenes*, senes videntur.
 Et sunt *lætitiæ* (dolorque non est)
 Quæ se lætitijs fruuntur ipsis.
 Et PAX tuta suos (timorque non est)
 Vestit *duplicibus togis* triumphos.

Quis decor æquabit florentia corpora Divûm?
 Quæ si Sol videat, protinus inuideat.
 Quàm bene ter denis addunt tres insuper annos?
 HÆC ÆTAS CHRÏSTI. pulchrior esse potest?
 Quod iuvat, illud habent: nulli licet edere votum;
 Ante tamen quodvis omnia habere licet.
 Quidquid terret, abest. exacto Marte, triumphum
 Cum diademato PRINCIPÊ PACIS agunt.

SCAZON LXXXVIII.

IO TRIÛMPHE! certa, nec fugax formæ
 Durat venustas, vt Carystium Marmor.
 Coma quasi *Corvus nigra* floridæ Gentis,
 Nullo senectæ destructur à Cýgno.
 Ludunt in hortis Gratia voluptates
 Castæ sonoras semper alluunt ripas.
 CVM MARTE FESSO PAX IOCATVR ET RIDET:
 Et per plateas *Allolnia* cantatur.

LXXXIX.

Et mors ultra non erit.

Apocal. 21.

Ibi nec ardet Ilium,

Nec fumat vlla Roma.

Gemmata propugnacula

SECVRITAS tuetur.

Postes Sacri Palatij

Sunt semper obserati.

QVOD POSSIDENT, HOC POSSIDENT,

QVI POSSIDENT, BEATI.

89.

Sey er so feck / fang Händel an /

Laf heimlich Feuer einlegen:

Kein Gewalt die Vestung gewinnen kanf

Breda ist nichts dargegen.

Kein andern nit / auff keinsen Bitt /

Thut man die Pfort auffschliessen.

Seligen hie verlieren nte

Die Güter / der sie gniessen.

Sic decuit: tutò tenet, æternùmque tenebit,

Finitas nullo fine BEATVS opes.

Nulla timent adeò Ciues incendia: Cælum

Empyreum, flammæ non nisi Amoris habet.

Tam sunt securi, tàmque hostis ab igne remoti,

Vt sibi nil metuat proximus Vcalegon.

AGNVS signavit portas adamante: nec Hircæ

Vllus eum soluet comminuétue cruor.

Arces Ausoniæ valete Troiæ:

Turres Dardaniæ valete Romæ.

Vos & viribus & viris potestis

Excindi, sonitúsque ferre stina.

Ad caelestia NEMO POST ARATRVM

VENIT RESPICIENS: nec vlla ciues

Vis turbare valet. minetur hostis.

CLAVSA EST IANVA. Clavis intus, *Aeuum est*

Vrbs secura sui. fallacem finge Sinonem

Turribus Iliacas subdere velle faces.

Nempe potest? nempe vllus erit? subnixaq; gemma

Mœnia, Troiani machina Scandet equi?

Atqui clausa semel, nunquam Bellona recludet:

Cœlestes sapient nec tibi serò Phryges.

Certa salus sempérque manu possessa tenetur.

Scilicet hîc tineas Purpura nulla timet.

SCAZON LXXXIX.

IO TRIUMPHE! nam parem situ, formâ

VRBEM, nec *Hector* nec *Camillus* aspexit:

Cui totus Orbis comparatus, est *nidus*.

E margaritis structa candidis porta

Nequit arietari, machinîsue pulsari,

Petîue scalis, turribúsue terreri.

Curule firma ridet omne tormentum.

QVOD POSSIDETVR, POSSIDETVR AETERNVM;

XC.

Ego ostendam omne Bonum tibi.

Exod. 33.

VNO BONO, sed OPTIMO,

Sed MAXIMO fruuntur.

Exundat immensum MARE;

Venâsque littorales,

Ripâsque transit pectorum

DVLCISSIMVM PR FVNDVM.

PORTVM tenet, qui *mergitur*:

Nam *fluctus* est AMORIS.

90.

Das einig Gut/ das wahre Gut *

Das beste Gut zu denken/

Sich wie ein Meer aufgiessen thut/

Vnd reine Herzen trencken.

Ein Meer sag ich/ süß vber Milch/

Süß vber süß vor Freuden:

O! wol dem/ der in diesem Meer

Wirdt gar ein Schiffbruch leyden.

Ringē Bonum quodcunque voles, & quanta cū
do est:

Finxisti? hoc *Melius*, hoc quoque *Maius* habet
Oceanum iunge Oceano; vaga flumina ponto.

Iunxisti? hæc gutta est illius vna Maris.

Plena voluptatis spumat torrente procella.

Gaudia lacte tument, pectora melle natant.

Felix ô nimium felix, hoc æquore merfus!

Insanit, qui vult hîc quoque naue vehi.

V N V M, (ô plurima!) possident BEATIA

V E R V M, (ô dulcia!) possident BEATIA

B O N V M, (ô optima!) possident BEATIA

S V M M V M, (ô omnia!) possident BEATIA

Qui calo fluit effluitque Nilus,

Ripas delicijs inundat altè,

Et fundo caret: eius inueniri

(Non est fabula) non potest ORIGO.

Non oculus vidit, non audiit auris; & in cor

Nunquam descendit COPIA TANTA BONI:

Inque Icroben parua citius maria omnia cogas,

Tyrchenum, Adriacum, Carpathium, Siculum.

Hoc Immane BONVM non litore clauditur vllò.

Egreditur ripas lætitiisque fremit.

Dulcis Somne veni, precor, & me deijce puppi:

© Anchilades, hic PALINURVS ERO.

SCA.

SCAZON XC.

IO TRIUMPHE! *Verum & Vnicum & Summum*
BONVM, refusis fontibus super campos
Animósque fertur, cuncta Numine *involuens*,
Ingurgitantur pectorum sinus vastâ
Amœnitatis copiâ; supernorum
Dum gaudiorum decidunt catarractæ,
Latéque regnat delicata tempestas.
MERGAMVR OMNES, VT NATEMVS IN PORTV.

XCI.

In lumine tuo videbimus Lumen.
Psal. 35.

ILLUSTRE LVMEN GLORIAE
In Mentibus refulget.
Quo NVMEN aspectabile
Medullitus videtur.
Soluta sunt Aenigmata,
Velamen est reductum.
Nullis Prophetis indigent:
Sunt singuli VIDENTES.

91.

Es wirdt die Sonn allhie zu Lande
Das Licht der Glori gnennet.
Das schönste Angesicht der Verstande
In disem Licht erkennet.
Was dunkel war / wird alles klar!
Weit vber dMoraenröthen.
Das kleinste Kind / das dort sich findet /
Waist mehr als all Propheten.

Sed quis describat LVMEN, quod GLORIA donat,
Mensum ponderibus, GRATIA DIVA, tuis:

170 *Iam iam nulla mora est. Sator.*

Quo faciem à nullo factam, velamine rupto,
De facie ad faciem MENS OCULATA videt;
Infusumque bibit cum toto Numine cæli.

SOL talis potus vnica gutta foret.
Sat dixit, qui de diuino nectare dixit:
Sol talis potus vnica gutta foret.

Circumdat, penetrat, coronat omnes
Regis Gratia GLORIAEQVE LVMEN.

Vrbs spectacula semper intuetur,
Quæ summus facit EDITOR, ter VNUS:
Totusque est animus sibi Theatrum:

In quo sipario videt remoto,

PVLCHRVM GRANDE NIMIS, NIMISQVE PVL-
CHRVM: (CHRVM)

PRAE QVO CAETERA PVLCHRA SVNT SEP-

Per nitidas mentes diffundit GLORIA *lumen*,

Quo LVMEN maius splendidiusque vident.

IMMORTALE, SACRVM, INFINITVM, ÆTERNVM, IN-
MENSVM,

LVMEN DE DVLCI LVMINE DVLCE, DEVM.

Omnia nouerunt; metrique *Ænigma* sequentis

Soluere quisque puer, quæque puella potest.

In calo Vati locus est, (Solue Oedipe) Vati

In calo non est (Oedipe Solue) locus.

SCAZON XCI.

IO TRIUMPHE! Quale LVMEN! ô quale

Quantumque Mentis roborat Beatorum!

Deus videtur in Sion, Deus, QVALIS

QVANTVSQVE GENERAT, CVMQVE FILIO SPIRAT

Impleuit omnes gloriosa Maiestas.

Metam VIATOR comprehendit. ambages

Oraculorum nil moratur & linguas.

CONTENTVS VNO VIVIT VNICO VERBO.

XCII.

Non egebunt lumine Lucerna, neque lumine solis, quoniam Dominus DEVS illuminat illos. Apoc. vlt.

Calcant globum Titanium
Lunámque vorticofam,
Altam Gradiui lanceam,
Cyllenij galerum;
Errantis ignes Fæminæ,
Iouem Iouisque patrem.
Lambunt pedes Tonitrua,
Et *murmurant TRIBVTVM.*

92.

Die höchſte Gſtern/ die vmbher gohnt
Eigen bey ihren Füſſen.
Seynd ihren Herrn vnderthon /
Muſſens all Morgen grüſſen.
Gütſam/ barhaupt/ ſeins Gwalt beraube
Steht Jupiter von ferren.
Wann er nit holdt/ vil donhern wolt/
Ich main man wurd ihn lehren.

Subter anhelantes ſtrident Hyperionis ignes.
Et vinci roſeis Luna fatetur equis.
Inclinat galeam Mauros criſtáſque remittit;
Mercurius prono dedicat ore iubar.
Emendata Venus blanditur ſidere caſto.
Paruula nec terret frigidus aſtra ſenex.
Natus inermis agit vacuas ſine murmure nubes.
Vimque retorquendi fulminis ipſe timet.
Hic verum reor id Maronianum:
Daphnis ſidera calcas, aſtra Daphnis.

172 Quid enim formosius illis?

Scintillantia, Luminosa; calcat
Daphnis sidera, calcat astra Daphnis.
Siue Erratica, siue Fixa; calcat
Daphnis sidera, calcat astra Daphnis.
Siue Immitia, siue Blanda; calcat
Daphnis sidera, calcat astra Daphnis.

Inferiore viâ plantis Sol basia figit:
 Quæ tamen ipsa nequit figere, Luna soror.
 Bellipotens, iunctusque comes Cyllenius Ales,
 Sidera distantes ambitiosa mouent.
 Quæ vaga cælestes Pellex effaminat orbes,
 Hæc cum Saturno victa recedit auo.
 Iuppiter exambit Supplex cinctusque, Beatos,
 Si modò permittant, lacte lauare pedes.

SCAZON XCII.

IO TRIUMPHE! clarioribus Diui
 Supposita plantis, astra fixa despectant.
 Citherea, Coniux, Falciger, satus Maiâ,
 Famulatur error omnium planetarum.
 SOL se fatetur vsque septies vinci,
 Supplex Chorago LVNA se suo lunat.
 Iouis ira nulli noxios facit ludos.
 Et cum tonare vult, capit facultatem.

SCENA

Poëta Scazon.

SCAZON. SCA. Poëta. POE. Non gemis? reuertendum
 est ad Vanitatis orbitam theatralem. SCA. Eheu!
 POE. Sub auras. SCA. Quid minaris? POE. Ad
 terram. SCA. Ah! ad paludes pristinas, & an-
 tiquum Chaos, & labores, Sæculumque ferratum.
 Vbi nullus ordo, nulla mentio Pacis. POE. Vbi solus
 horror,

horror, sola mentio Belli. SCA. Vbi nulla puro Tem-
pla Cynthia fulgent. POE. Vbi fada circum sepit an-
tra caligo. SCA. Vbi nulla certis ducitur Salus bigis.
POE. Vbi sola spes est, Spes inanis & fallax. SCA. Vbi
morbus urit & Febronia fornax. POE. Vbi Prætor
urget & cruenta Paupertas. SCA. Vbi Ver mole-
sta corpus inquinat nimbis. POE. Vbi fallit Æstas no-
xijs rubens spicis. SCA. Vbi fabulosus ora fraudat
Autumnus. POE. Vbi Bruma quernas ructat ad fo-
cum glandes. SCA. Vbi Terra cedit, & Calabrias sor-
bet. POE. Vbi mergit Vnda cum rudentibus naues.
SCA. Vbi Crassus Aër liuidas creat pestes. POE. Vbi sæ-
uit Ignis, saxa sulphur eructant. SCA. Vbi Mors ti-
menda lubricam facit vitam. POE. Vbi Vita sæpe sit
timenda præ Morte. SCA. Vbi Cura dulces pellit è to-
ro somnos. POE. Vbi Somnus ipse ludit anxias men-
tes. SCA. Vbi purpuratis insidet Scelus sellis. POE.
Vbi pulchra curuos poplites trahit Virtus. SCA. Vbi
si quiescis, in quiete terreris. POE. Vbi, ni quiescas,
præ dolore tabescis. SCA. Vbi sola Vanæ pompa Glo-
riæ stridet. POE. Vbi rara Veræ forma Gloriæ floret.
SCA. Vbi Fastus urfi, debiles premit caulas. POE. Vbi
cade pingues stringit Ira mucrones SCA. Vbi culter
ensi, fagus inuidet Cedro. POE. Vbi se Libido scalpit,
& iecur torret. SCA. Vbi sunt gulosi, quos Orexis ir-
ritat. POE. Vbi regnat Hydrops & cupido numo-
rum. SCA. Vbi pigra putri gleba stertit in fano.
POE. Vbi Cræsus instar gryphis incubat gemmis. SCA.
Vbi pallet ager Irus, & petit micæ. POE. Vbi Dives
omnes impudens emit villas. SCA. Vbi pressus ære li-
beros Pater vendit. POE. Vbi Castitati vis paratur
occulta. SCA. Vbi Virgo certat; rara certat & vincit.
POE. Vbi mille lenæ, mille transuolant scorta. SCA.
Vbi si petatur, nulla nascitur proles. POE. Vbi non
petenti triste vagiunt cuna. SCA. Vbi tot Sigæos una
decipit Dido. POE. Vbi Nupta fideis lachrymis viros
offert. SCA. Vbi Vir cachinnans mortuam solo mandat.

174 Utinam tantum ista feriret.

POE. Vbi per cerastas quaritur Reis lucrum. SCA. Vbi
 tot venena temperantur in concha. POE. Vbi tot la-
 certa potione miscentur. SCA. Vbi Mars habenas la-
 xat, & fidem rumpit. POE. Vbi de sepulchris liti-
 gant vagi Manes. SCA. Vbi Proditores hinc & inde
 discurrunt. POE. Vbi Proditores hinc & inde discur-
 runt. POE. Vbi Proditores hinc & inde discurrunt.
 SCA. Vbi Proditores hinc & inde discurrunt. POE.
 Vbi Proditores hinc & inde discurrunt, &c. Scazon e
 quid horas perdimus? manus Fato Caloque demus, &
 monente Naturâ, aduersa fortes corrigamus humana;
 FORTES, FRENDO FORTITER: DEO digna Mens &
 probata, eum vocauerit Numen, redibit illuc. De ma-
 ri Voluptatis sat prata iam bibere. claude manantes
 riuos: ab astris deuolutus in terras. IO TRIUMPHE
 mitte: VAH resumendum, & AH & EHEV! vallibus
 nimis nota voces. Adamo consonant & uxori. Quæ
 sentis Echus ac gementis EVAE? VAE.

XCIII.

Væ Væ habitantibus in terra.

Apocal. 8.

Infra Planetas infera

Potenter attonantur.

Nostri maris Ceraunia

Cautésque verberantur.

A plantâ ad vsque verticem

Vix vlla sana RVPEs.

Vt infremunt! vt eiulant!

Opténtque vallis esse!

93.

Huff Erden schlag er Dapffer drein!

Dort wirdes ihm niemand wehren.

Wet

Werff Aetnam ein / es kan wol seyn :

Die Berg mag er umbkehren.

Stral / Wolckenblitz / vnd Hagelgschitz

Sehr hart die Felsen klagen :

Wie jammerns nit ! wie brumtens mit !

So oft ihr Buckel gschlagen.

In quercus & monstra maris fabricata Cyclopum

Tela cadunt, Siculo raptus ab igne labor.

Quid magis accusant Aegæo in gurgite Nautæ?

Et qui Tyrrheno dant sua vela freto.

Semineces redeunt fractis ad littora proris:

Ipsa tonitrali sulphure saxa crepant.

Da vocem scopulis; clamabunt; *parcite nobis*

Fulmina. iam toti funera panè sumus.

Hic verum reor illud esse Flacci:

Discurrunt, *Feriantque summa summos*

Montes fulmina. Quæ tumultuosis

Subsunt nubibus, illa præ dolore

Strident tacta, furuntque mugiuntque.

Fertur *Cassia* concidisse cautes,

Et *Marpesia* perdidisse costam,

Et trunco *Rhodope* labare vultu.

Improba frænatos equitant quæ FULMINA nimbos,

Aspera fulgureis colla caputque iubis;

Infra eum ventis habitant pontoque vagantur,

Et trepidos Nautas ad noua vota trahunt.

Deicienda tremunt Maris Acroceraunia latè,

Contorto quoties crine trifulca volant.

Quàm non falsa canam, nouerunt grandia Cete.

Morum in dorso cuditur ista faba.

SCAZON XCIII.

At vos in alto, vos miserrimæ RVPES,

In quæis tumultus excitant truces Venti;

Et Orgiorum festa saltitabundi

Rotant trapeta; vos louis supra dorsum.

Tonantis, arma sustinetis *Ætnæa*:
Vultus & ora verticemque contusa,
Ruptæque cor & saxeum diaphragma.
 VAH! Pindus omnis ignibus sacris fumat.

XCIV.

Qui amat periculum, in illo peribit.
Eccli. 3.

Discriminum tot agmina
 Per aërem feruntur:
 Quot vere primo conuolant,
 Et concinunt alaudæ.
 Densis pluit periculis,
 Et grandinat sagittis:
 Quarum scopus præfigeris,
 Et meta destinaris.

94.

Der g'fahren steht ein ganzes Heer
 Mit auffgespannten Hanen.
 Sonst Sandkornlein in dem Meer!
 Des will ich dich ermahnen.
 Mach nur bald Fuß! es thut gar Spieß
 Vnd Helleparten regnen.
 Du bist im stich! vnd triffst man dich!
 Kanst dir das Bad selbst g'segen.

Si numerare potes flores fragrantis *Hymetti*,
 Innuba quos verno tempore carpit *apis*:
 Tunc etiam poteris segetem numerare malorum,
 Maxima quæ crescit; fortè metenda tibi.
 Nulla iniussa, diu noctûque pericula, denso
 Cum nimbo, in terras præcipitata ruunt.
 Quo minimè credas, iaculum torquetur ab arcu.
 Elige: nam fies aut *Scopus*, aut *Pharetra*.

Non

Non efflas tot anhelitus vel ore
 Vel naso; neque tot pilis Iopæ
 Criniti caput obsidetur atrum:
 Quin discrimina plura te sequantur,
 Incingant, comitentur, antecedant,
 Pectus, terga, latus, caputque pulsant.
 Vis, credo, numerum putare? cessa.
 Vincet copia. *ningit his ephebis.*

Nec vigilas, nec aperta mouent discrimina rerum;
 Ut conferta ruant vndique, nonne vides?
 Nec mare tot guttas, Libycum nec litus arenas,
 Quaque tot piscis, gramina campus habet.
Fulgurat. ah! fulgur fors *dextra* tonitrua portat.
Intonat. ah! tonitru fulmina clausa gerit.
Fulminat. ah! quæ te Laurus seruauerit arbor.
 Conde caput: lapidum ni Scopus esse velis.

S C A Z O N. X C I V.

RES EST PERICVLOSA, VITA MORTALIS;
 RES EST SEVERA, QVÆQVE CONSTET IMPENSIS.
 Exhibet Orbe, quisquis omnium nexus
 Vitare vult discriminum. tot & tanta
 Latent paténtque. *aperta* peruolant auras:
 Natant in vndis *caca.* quâ pedem tolles,
 Hærebit vncus. post ephippium CVRAE,
 Post transtra CVRAE, vbique sunt striges CVRAE.

X C V.

Inueni amariorē morte mulierem.

Eccle. 7.

Contendit arcus stridulos
 Salax puer CYPRIDO:

Linítque succo spicula
 Peiore, quàm *Nomerca*.
 Tu fixus excussissimâ
 Amas furísque cannâ:
 Sed manè sentis *VULTUREM*
 In corde sæuientem.

95.

Bon so vil Sig Cupido stolz/
 Ein Dankes vber dmassen.
 Schieft öfter ein vergifften Boltz
 Durch alle Weeg vnd Gassen.
 Du wirst berührt/ vnd gar verführt/
 Vnd liebst das was vergifftet.
 Zu Morgens nagt das Gwissn/ vnd sagt/
 O Gott! was hab ich gestiftet.

Ales Acidalius, soboles incesta, CVPIDO,
Vellere cygnæo tectus vbique volat.
Væ Regno, cuius Rex est Puer iste. sagittam
Dirigit, & pharetæ pondera blanda iacit.
Lædor ais, lædique iuuat: nil dulcius isto
Vulnere: festiuo pectoris igne fruor.
Demens: si nescis, fluidâ quæ Cypride putres
Dilaniet fibras, & populetur Aus.

Non erudos minitor Getas, virósue
 Natos robore. disce *PVSIONEM*
 Præuerti, toties (scit ipsa Mater)
 Fornacis meritum calentis *ulmum*.
 Hunc psyllum fuge. Spiculum *CVPID*
 Intentat; fuge: polluit veneno.
 Hoc insanus amas bibisque & ardes.
 HEV! CVR EST TIBI POENITERE TANTI.

Est aliquis leno Citherea pellice natus,
 Aurea, & ex plumbo *leuia* tela gerens.
 Ore Puer, Thrax sæuitia, Mars robore, Parthus
 Eiaculante manu, dictus *Amarus AMOR*.

Occidit

Occidit, quemcunque ferit. nam pectora parua
Tangit acu, & verè pectora *tangit acu.*
Ah! quid amas mortem, gauisus vulneris æstu?
Cras pœnam Tytij Vulturis esca dabis.

SCAZON XCV.

Andis? locari non licet. PVER telum
Fibris minatur. si receperis fixum,
Fixum est, peristi. Suxit aspidum virus.
Furens calore Thaidos tuæ gaudes,
Et igne Cypri dulce vulnus *irritas*:
Sed mox ANVBIS *latrat* intus in corde.
Et donec ardes, adque *Ianuam* ploras:
VAH! TE CVPIDO STANS IN ANGVLO RIDET.

XCVI.

Statue cultrum in gutture tuo, ne desi-
deres de cibis eius, in quo est panis
mendacij. Prouerb. 23.

Conuiuia quadram discute:

Dapes olent Auernum:

Ne sæua mandas ostrea,

Offasque *Claudianas.*

Iugulat Falerna Sardonyx,

Nux plena Massicorum.

Et gemmeis & fictili

Potabis id, quod odi.

96.

Ist noch net gnug! merck auff den Tisch!

Was dir der Koch möchte schicken.

In Knöden/ Nudlen/ Fleisch vnd Fisch!

Kanst deinen Todt nein schließen.

180 Non vnus in orbe Thyestes.

Vom besten Wein/ kanst truncken seyn/
 Drauff d'Stiegen aberfallen.
 Für solchen Rost/ der souil kost/
 Wünscht ich ein Wasserschnallen.

Nondum te monui, quanti conuiuia constent,
 Mensaque suspectis insidiosa fauis.
 Nonnunquam *hippomanes* coctum apponetur in
 auro;

Et quem *boletum* Claudius edit, edes.
 Mustum bis *Stygiâ vappâ*, bis sulphure tinctum.
 Sæpe, licet nardo porrigit vncta manus.
 Atqui damnare Bacchum, qui in poplite pestem,
 Vel desperatum pectoris *ulcus* habet.

AD CONVIVIA PRINCIPVM VOCATVS
 CVITRV M APPONITO GVTVRI; VEL ENSIS
 SVSPENSI MISER EXPAVESCE SETAM.
 Neu libes data liba: *Mors in olla est.*
 Si libes; erit, OLLE, *Mors in Ollo.*
 Pulli palpitat vda frons equinij.
 Vuis dulcibus innatant rubetæ:
 Has Ventres satari mero caute.

Ac quoties mensæ accumbens cœnaueris *Ouum*,
 Dic tecum: venient iam mihi *Mala mala.*
 Pro dape *POLLVCIS*, *pollutum* ab Erynnide fumen,
 Gorgoneoque seatens crine vorabis olus.
 Si tua fronte caret *meretrix situs*, & bibit omnem
 CELLAM: tandem etiam Colchica vina bibet,
 A facie Colubri gemmâque agitante Venenum,
 Tutior inter aquas nat mea *Virgo situ.*

SCAZON XCVI.

Fidens coronis omnium popinarum,
 Edet bibetque, dum *vomat* BONAM MENTEM
 Vitâque, potaturus obuiam Lethen;
 In auro, in ostro, in vngula propinandam.

Caper

*Caper stat extra poculum: stat hoc intra
Fortasse maior, & coniscat & fatet.
Ipsium cerebrum si Iouis tibi iuno
Apponar, esse parce. Vah! Venenauit.*

XCVII.

*Coronemus nos rosis antequam marce-
scant: nullum praium sit, quod non
pertranseat luxuria nostra. Sap. 2.*

*At tu rosis circumdate
Viator in popina,
Dijs lætus indignantibus
Cuticulam saginas:
Ceu non foret CVM PLVRIMIS
Ad purimos eundum:
Sed in via pes Appia
Probandus ad choream.*

97.

*Vnd aber du zechst nur des bass
Auff bidten vnd auff borgen.
Gaußst Nægelwein / vnd Hippocras /
Vnd laßt gut Böglein sorgen.
Als wann kein Gott / die Holl / der Todt /
Der Himmel nur erdichtet:
Vnd wäre schon der Vottenlohn
Mit dantzen außgerichtet.*

*Interea Sybarita rosis & melle Sabarâ
Oblitus, in thalamo deliciisque cubat.
Iratu fruitur Diuis, ventrisque saburram
Commouet, & totum deuorat VNVS aprum.
Nam quid ei VIRTVS, quam censeat alle minoris:
Cui Styx, & pœnz sub Styge, sint apina.*

Prima cui caussa est viuendi & *summa*, Voluptas;
Sistra, torus, speculum, forma, puella, Venus.

Quid lasciuia gulæ fames pudendæ?
Emendatur enim? quid? effertur
Saturnalibus, & tomaculorum
Inter tympana spumat alba Venter.
Quando regnat hyems, Apicianis
Mappis induitur, voransque sudat.
Audax & *vetulas* vocare *Parcas*
Ad saltum, præit immemor futuri.

At tu mollis Arabs, teneræque *Cunicule* pulpæ,
Luxuriose BONAE viuus in æde DEAE.
Vino HODIE dicis: nam *Cras* vix Coruus habebit.
Gliscat, & è crasso corpore stagnet adeps.
Suntne aliquid Manes, & poma fugacia in vndis?
Lusus Sisyphicæ quis lapis ille pilæ?
Horrida *Cappadoces* in eremo prælia tentent:
Mars meus hæc mandat: *Vine, Ede, Lude, Bibe.*

SCAZON XCVII.

Latè minamur. dantur interim bulbi,
Et ostreorum gratiosa putredo
Vngit palatum; despicitque Conuiuas
Pauo leuatus; & Philoxenus sæuit,
Nigrasque Ranas Tartari, facit Ranæ.
FUTURA LAUDAT, VTITVRQVE PRAESENTI.
Ceu nec videndus nec trahendus à Fatis.
Vah stulte! nec sunt *lusca* Fata, nec manca.

SCENA

Poëta Scazon.

L *Atare* Scazon. *Præuidemus ex malo portum ea-*
pacem. te Coronis expectat. Iam panè tangis lit-
tus, & premis terram. SCA. Quæ vota sol-
uam! quæ lubens feram dona, per tot procellas
vorti-

*Worticésque ventósque appulsus atque expositus! ô qui-
 bus sertis aplustre summum vinciam memor Scyllæ!
 concussa Nauis ima non semel fundo, effudisset inte-
 stina, ni mei longo pedis remulco pendulam retra-
 xissem. POE. Scazon: querela nascitur domi tecum.
 Vides: ut Istæ nil morentur, & scindant undas pha-
 selis eleganter instructis Non imprecantur fluctibus,
 nec accusant scopulos marinos. Si Neronis Euripus
 albo rubroque volueretur in vino: periculosos, credo,
 gurgites ultrò enauigandos Nauta magnus intrares,
 contemptor Alti pertinax: & ad thyrsum puppis sede-
 res Bacchicæ, velut Clauum. Pergamus ad celeusma
 pandimus vela. Incumbe remus. Cymba Virginum cur-
 rit. Anacreontis expedita præcedit.*

XCVIII.

*Tenent tympanum & citharam, & gau-
 dent ad sonitum Organi. ducunt in
 bonis dies suos, & in puncto ad infer-
 na descendunt. Iob. 21.*

*Festiuâ spumas Orgia,
 Amystides lacestis:
 Satur manu trementia
 Pectus micante fila;
 Strepensque Cypri cymbalis,
 Niloticisque sistris,
 Tecum negas Aheneum
 Perire posse Mundum.*

98.

*Frage auff / sprichst du / vnd settest nit /
 Phasanen vnd Basteren.*

Credentz

Credentz die wirdt als vberschitt:
 Drauff schlägt die Harpff Moteten.
 Bist guter ding / thust hohe spring!
 Jetzt diß / jetzt das begehren.
 Vnd mainst Herz Wirtch vergess der irrt:
 Die Welt soll ewig wehren.

Phasiacæ volucres & Phœnicopterus adsunt.
 Cinnama nube plaut, palmitē vina fluunt,
 Restagnant urnæ: fidibus testudo sonoris
 Prouocat alternos pollice tacta pedes.
 Rîa coronemus *Veneris* nos sanguine: quidquid
 Calcamus pedibus, fiat odora rosa.
 Omnia prata sciant communis gaudia Maij:
 Mensis hic æternus, sicut & Orbis erit.

*Ergo iacta anima est. in omne Bacchi
 Passu quadrupedante crimen itur.
 Regales Pateras merum coronat.
 In carchesia plena se profundè
 Mittit longa sitis. Redux ab imo,
 Ceu plebs in Phario canit Canopo.
 Quo nil helleboro magis recenti
 Curandum: properare nescit annos.*

LITTERA dat cœnas; subeuntque Tomacula, turdus;
 Pulli, Perdices; Anser, Aprugnus, Anas.
 Sed LIBER sine lege furit. Chia atque Falerna,
 Sit modo Fabricij Consulis vna, sapit.
 Iamque intrat Corybas, iam spirat tibia buxj.
 Plauditur. in toto Vox sonat vna Choro.
 Nocte bibo totâ, redeunt conuiuia manè:
 Diuisum barathrum cum boue Venter habet.

SCAZON XCVIII.

Acerra thuris, est Apicio plenæ
 Nidor culinae, iamque Bacchus hauritur

Plenis

Plenis culullis & capacibus trullis.
 Oculis gulosis deuoratur emblemata.
 Sitiunt & aures, & bibunt, & arrestæ
 Inebriantur *musteo* sono vocum.
 Creduntque *Nunc* & *Semper* esse idem tempus.
 Vah! Mundus est in cymbalis, & insanit.

XCIX.

Præterit enim figura huius Mundi.

I. Cor. 7.

TARSENSE VAS oraculo

Diuiniore tinnit:

MVNDI FIGVRA PRAETERIT.

Aes personat *Corinthi*.

Audis? Figura præterit.

Audis? Figura Mundi.

Mundi figura perfidi,

VANI FIGVRA MVNDI.

99.

Weil anderst klingt / was heil vnd klar

Paulus hat ausgesprochen.

Die Welt zergeht mit Haut vnd Haart

Was darff es jetzt vil bochen?

Hast gehört den klang! der Welt anhang

Zergeht: sie ist betrogen.

Die schlimme Welt! wems immer gefelt!

Verstuncken vnd verlogen.

Sed *sistris fidibusque* FIDEM præpono Tubamque

TARSENSEM. longè clariùs ista sonat.

Labitur irreuocanda dies; *Mundique* figura

Præterit. hoc ipsum quod loquor, inde venit.

Ede:

186 Refert, quis carmina dicat.

Ede: figura quid est? madido quam pollice ducō.
Qualiter in mensa picta stat Aula mero.
Ede: quid est **MVNDVS**, nisi plurima fraudis imago
Formosis Facies circumamicta dolis.

Atqui non ita personare sacros
Vates audio. quippe **PAVLVS** inquit.
Aures arrige pendulas. quid inquit?
MVNDI PRAETERIT & perit FIGVRA.
Hoc inquit. repeto: Cadauerosi
MVNDI PRAETERIT & perit FIGVRA.
Hoc inquit. *Bona nox*: abimus ambo.
MVNDI PRAETERIT ET PERIT FIGVRA.

Tolle puer crotalos: nam **PAVLI** Sanctior *ecbe*
Vasis ab **ELECTI**, quod quatit, *are* sonat.
Præterit instabilis *Mundi*, fallaxque *figura*
Præterit. hoc vnum præterijſſe nega.
Expende has voces: *Mundi*, fallaxque *figura*,
Præterit. hinc disces: quid cupias, quid ames.
Ultima perfidia durat nota: regnat in Orbe
Punica sola fides, Punica nulla fides.

SCAZON XCIX.

Procul profani fæminæque Curetes,
Exeste molles. ad Corinthios primâ
Electus Orbis Buccinator exclamat:
MVNDI FIGVRA PRAETERIT. perit vani
Figura Mundi. verte verba & inuerte:
Semper figura vana præterit, semper
Figura Mundi vana præterit vani.
VANI FIGVRA VANA PRAETERIT MVNDI.

Nam vult ridere Poëta.

C.

Curauimus Babylonem, & non est sanata. Ierem. 51.

Cantantur hæc, Plorantur hæc,

Scribuntur & Leguntur.

Videntur hæc, Ridentur hæc,

Et lecta negliguntur.

CADVCA FLVXA VANITAS

Quanto paratur auro!

ÆTERNITAS dupondio

Non æstimatur vno.

100.

Man waine vud singe diß 3 Geld vnd 3 Haß!

Man schreibt darvon eins schreiben.

Schreib hin schreib her/ man lache dich auß.

Vnd laßes bey'm nechsten bleiben;

Nach Vppigkeit vnd Entsetzte

Thut Gold vnd Silber lauffen:

Die Ewigkeit vnd Seligkeit

O Schand! will niemand kauffen.

Ita super studijs Hominum vitæque canentes,

Fleuimus in risu, risimus in lachrymis.

Quid prodest VATEM noctes iunxisse diebus?

LECTORI bilem si mouet ODA meo.

Vana petens Vanus, vanis vanescit in annis.

Tantum Nugarum est iam pretiosæ sitis.

Sit calum cali Domino, proclamat AVARVS;

In Terræ, hominum filius esse volo.

Hanc & Primus ANACREON canendam

Inuenit, cecinítque primus Oden:

Et

Et fortes *Elegi* gemunt, & acer
Scazon exprobrat, & queruntur vno
 Omnes *Hendecasyllabi* dolore.

Sed quid *MUNDVS* ad hæc? (quod antè) *RIDI*

VATES, *CARMINA*, *VERITAS* *PROBANTVR*.

NYGAE, *CRIMINA*, *VANITAS* *AMANTVR*.

FINIO. Calliope lassum solare Poëtam.

Dum canimus, lachrymæ mœsta per ora fluunt
 Mens mihi præfagit; passim ridebimur: & quos

Edidimus Versus, hos quoque Momus edet.

Quid? si aliquis dicat: *Video meliora proboque;*

Sed mihi Vana placent, *Deteriora sequar.*

Ah! emitur *VALLIS* lachrymarum plena talento

Vno cum numo posset *OLYMPVS* emi.

SCAZON C.

Cecini. canendo nempe plurimos moui.

Sed siue moui, siue fortè non moui:

Cecini, quod ipsa Veritas, quod & res est.

Cùm scala Cæli, cùmque Orionis proster

Emendus ensis; pugio, nuces, pupæ,

Acus emuntur, sulphurata ludæi,

Arundo longa. Vah! volubiles nugæ.

VAH! VANITATVM VANA VANITAS. VAH! VA

POETA

P O E T A.

A Liquando tandem nostra Navis in portu est.
 Ridetque latè stagna. nullus exscendat.
 Terramque calcet; nautico prius ritu
 Quàm Dithyrambus finiatur. à tergo
 (Auditis?) Omnes in caput revoluantur,
 Primumque littus: unde Quisque digressus
 Intrauit æquor ad celestia sulcatum.
 Ordire princeps Mopse loripes Scazon.

S C A Z O N.

Vah! Vanitatum vana vana Vanitas. vah! vah!

E L E G. II.

Ah! emitur vallis lachrymarum plena talento:
 Vno cum numo posset Olympus emi.

H E N D E C A S Y L L A B I.

Vates, carmina, veritas probantur.
 Nugæ, crimina, Vanitas amantur.

E L E G. I.

Tantum nugarum est iam pretiosa fitis.

A L E M A N.

Schreib hin / Schreib her: man lacht dich auf!
 Und laßt's bey'm nächsten bleiben.

A N A C R E O N.

Cantantur hæc, Plorantur hæc,
 Videntur hæc, Ridentur hæc.

S. Vani figura vana præterit Mundi

Al. Die schlimme Welt/ wems immer gefelt
 Verstunken und verlogen.

E. II. Regnat in Orbe Punica sola fides,
 Punica nulla fides.

E. I. Ede: quid est Mundus, nisi plurima fraudis imago?

E. II.

- E. II. Nocte bibo totâ, redeunt conuiuia manè.
 Diuisum Imperium cum boue venter habet.
- AL. Gauffst Rägelwein vnd Hippocras /
 Vnd laßt gut Böglein sorgen.
- AN. Ceu non foret cum plurimis
 Ad plurimos eundum.
- B. I. Mustum bis stygiâ vappâ; bis sulphure tinctum
 Sæpe, licet nardo porrigit vncta manus.
- AL. Für solchen Most der so vil kost /
 Wünscht ich ein wasserschnallen.
- S. Edes bibésque, dum vomas Bonam Mentem.
- AN. Ne fæua mandas ostrea,
 Offasque Claudianas.
- H. Neu libes data liba. Mors in ollâ.
 Si libes; erit, Olle, mors in Ollo.
- H. Heu! cur est tibi pœnitere tanti?
- AL. Bon so vil Sig Cupido stoltz
- EL. II. Occidit quemcunque ferit. nam pectus
 parua
 Tangit acu, & verè pectora tangit acu.
- S. Sed mox Anubis latrat intus in corde.
- AN. Densis pluit periculis,
 Et grandinat sagittis.
- E. II. Conde caput: lapidum ni scopus esse velis
- S. Res est periculosa vita mortalis,
 Res est seuera, quæque constet impensis.
- B. I. Quo minimè credas, iaculum torquetur
 arcu.
- AN. Elementa rerum dissident
 Secúmque præliantur.
- AL. Nit anders als wanns umb den Hals
 Vnd Ohren Lärmen schluegen.
- E. I. Non expectatis lituis ad bella feruntur.
- E. II. Tam rapidè nunquam vidi concurrere tau
 Cùm nouus in pingui mugit adulter agro.
- S. Canis gallo, & iuncta serpens simia, minis
 odere in ipso culeo.

E. I. Totus anhela trahit trepidans suspiria Mundus,

S. Et iam fatiscit, dissilit, crepat, ruffit.

E. III. Non ita fætet anus deformis, & vnica ruga.

H. Cras corui crocitant. petunt cadauer.

AL. O Welt wisch auff/ es steht dir drauff

Der letzte halbe Batzen.

H. Mortalis quod es, esto, nilque malis.

E. II. Mors nulli parcit. Macros sua frangit in ossa.

Pingues vt botros exprimit, aut peponem.

E. I. Allidit caluos in saxa, Comatos

Vellicat. hæc Mens est optima, velle mori.

AN. Ducuntur aut trahuntur.

AL. Keim thut man Ruchlein bachen.

S. Valles vouentur gemmeæ, aurei montes.

AL. Wünsch was du wilt/ dann wünschen gilt/

Erlangen steht weit oben.

H. Cuniculosa spes, vt Luna, timet suas eclipses.

AN. Gustauus alto turgidus

Et spe laboriosâ,

E. I. In scenam venit anhelus eques.

AL. Zwan Jahr hats gwert/ daß er geehrt/

Bis rumplens angefangen.

AN. Dein cothurnos exuit.

S. Vah! in securim, dum cucurrit, impactus.

E. II. Hic nox est. ite domum saturæ.

H. Et sic Fabula desijt videri.

AN. Ein Fuchs hat gsucht den andern Fuchs/

Daß er in Harnisch geschlossen.

E. I. Non poterat melius Sophocleæ Tragoedia ludi.

E. II. Cœpit ad extremum serius esse locus.

E. I. Magnanimi timidique cadunt. nec parcitus

vlli.

S. Ipsumque bellum, cum fremente Bellonâ

Suffocat vna fossa, tres pedes lata.

AL. Und nit baldt etwas weiter.

E. II. Ah! cessa numerare tuos Marcelle triumphos.

H. Pendent signifero iacente signa.

E. I. Semidei Manes, magnique ô numinis instar:

AL. Bey Sonnenschein habts gschlagen drein/
Bis alle vnderlagen.

AN. Nunc vana, vana nomina,

Nunc vana, vana, vana.

S. Et tu caballo veste candido Tilli,

AL. Du glory der Wallonen:

AN. Et tu iaces in puluere.

H. Sex intra spatium pedum tenetur.

E. II. Ense parentandum est Germanis Manibus, en-

E. I. In mare molle caput, crines vertantur in vnda
Frónsque pruinosis humida stillet aquis.

AL. Das Land ist groß bey frommen.

Weil in dem Felde/ so mancher Heldt
Der Zeiten ist vmbkommen.

E. Crudeles! tota est vnum Germania vulnus.

H. Non est tam plaga, quàm cruenta plaga.

AL. So grosse Wund/ das man leicht fundt
Ein ganzes Brett fürteimen.

E. II. Eheu! in terram refluus Europa capillis.

Ambulat, & versos tendit ad astra pedes.

E. I. Sidoni, quàm malles à Boue rapta vehi.

AN. Quæ summa sunt mox concidunt,
Et rursus ima fiunt.

E. II. Fama est, in summis habitare pericula summ
Nubibus, & Casus altiùs ire polo.

S. Domino cadente sæpe feruus ascendit.

E. II. Invidia pallent miseróque timore Dynasta.

AL. Wievil auß ihnen scheint die Sonn/
Vnd geht balde wider zgnaden.

E. I. Parua suo strepitu rumpunt arbuta cicada.
Magna ferox circum- Sarmata ventus- agit.

S. Vah! Aulicorum vita, mira testudo.

E. I. A Cantu Molli, sensim tolluntur in Altum.
In Durum, lapsu mox grauiore ruunt.

AL. Das

AL. Das ist das la la sol sol fa,

Das d'Hofleuth allweit singen.

H. Da PANEM citharámque spongiámque.

E. I. Te quoque Stultorum lepidas auxisse choreas
Ablavi, in paucis ambitiose, ferunt.

E. II. I puer infelix, I Simia Constantini.

AL. Hett gern die Cron. Solts haben.

H. Cæsus es. ergo Cæsar. esto.

S. Vah! Improborum résque spésque decollant.

E. II. Huc ventum est. audet iam Belisarius ossa
Rodere.

AN. Confossus à triumphis.

E. II. Duc Canis ad portam. dabitur stips altera cæco.

E. I. Quæ gula sexcentis steterat pavonibus olim;
Non habet, vnde Ceres mucida possit emi.

AL. War vor dem Fahl Feldt General!

Jetzt und ein armer Teufel.

S. Vah! pænulatus Imperator in turba.

H. Charus Regibus & leuatus altum,
Cras (à legibus) altiùs leuatur.

S. Vidi camelis taureisque nautarum
Occalluisse dorso purpuratorum.

AL. Das seynd mir selzam Boffen.

E. I. Annibalem mirare Ducem. per vasta cucurrit
Æquora.

E. II. lámq; tenet Cannas. metitur Romana Iuventus.

H. Et portam stetit Afer ad Capenam.

AL. Lauff lauff mein Sohn Hamilcaris,
Ich will dich nicht verstecken.

E. II. Annulus impletur modijs.

S. Vah! & venenum magnus Exul inuenit.

AN. Rufinus hoc expertus est,
Et Consul euiratus.

E. II. Vilis vterque priùs, sed vterque ad summa le-
uatus,

Quantus vterque fuit, tantus vterque ruit.

AL. Eutropi Leib/ das alte Weib/

War gestossen zu ein Zeltten.

E. I. Metalla fluunt. cuditur hinc matula.

E. II. Hæc patera Eutropius semiuir antè fuit.

S. Vah! Consul ipse fascibus suis casus.

H. Ceruistata puella, non omittet

Causas querere basiationis.

E. I. Tu Pedibus protere vota lupæ.

E. II. Mella quidem loquitur, blandisque incesta p

Ignibus, atque oculis. Lena diserta suis.

AL. Ja. fließt sie vil/ wanns reden will:

Ist lauter Bist und Gallen.

H. O quæ basia, qualibus labellist!

AL. Ein arger alter Tigel.

E. I. Quid facias? frontem quæ non habet, acci

Oris inops, nunquam non satis oris habet

E. II. Vis Nioben? dura est. vis pulchram? Tynda

ipsa est.

Certantémne Viris? mox erit Andromach

S. Cerite. Mœchæ non notas tuæ nœuos?

AN. Sub Hespero fit turpior

Anu canente Lestum.

H. Prædico. Meretricis es maritus.

E. II. Cornutos etiam Reges facit ista Capella.

S. Cuique præbet fornicem. papillarû multû renud

AL. Sie bricht die Ehe/ drauff kompt das wehe

So vieler Potentaten.

E. II. Dic age; Fortunæ credis tria verba loquent

H. Therfites, animose mi Puella.

S. Vah! vile numen prouolutus inceras.

AL. Bist je ein guter Tscholen.

H. Regnorum datur & videtur Ætas:

Regum vix datur & videtur Æstas.

E. I. O Turtur! Romæ & Phrygibus durare negatu

Et tu, cùm mortis venerit hora, gemes.

S. Vah! molle scrophæ fumen, albe procelle,

AL. Jetzt macht der gewaltig Archimed.

In seinem Staub Figuren.

E. I. Iamq; putem nimium tibi stare Copernice solem.

AL. Ein jeder ist seins Wurms vergewist!

Copernicus des seinen.

AN. Tellus stat, Astra currunt.

AL. Galen ist hin! sein Medicin

Hülff ihm zur Erden bestatten.

E. I. O numen / cuius nunc est Vespillo Sacerdos,

Sarcophagus Templum, Thus humus, Ara cinis.

S. Tyrannum mortis, ultimo morbo,

Nec castus agnus, nec malagma sanavit.

E. II. Mors, cum tela manu vibrat, ait: Recipe.

AL. Juristen in der Todtenbar

Nach dieses Liedlein singen.

AN. Coguntur ad tribunal.

Et I. Vasa collige

S. citaris.

E. II. Posteritas: sic te Manes affantur in urna.

Id, quod es, hoc fuimus. quod sumus, illud eris.

Naso ducere Fata nequis.

AL. Dann Parca kan auch lesen.

S. Vah! funerales nescit iste Pandectas.

AN. Labuntur altæ tegulæ

Et impluit Lycæis.

S. Quid de profeuchis exedrisque Stoæque,

Haræque docta, deque Terminis Artis,

Quàm vile Bliæri mansit atque Scindapsus?

AL. Jetzt ruhe einmal du schöner Kopff!

Kanst nimmer müder werden.

E. I. Pauper Aristoteles.

AL. Ist in dem Meer erfoffen.

H. Estque passus omnes tres Capitis, periculoso

Hoc in gurgite Diminutiones.

AN. Tunc passus Arles syncopen

Vitæque nominisque:

E. II. Quà potuit, totum complexus pectore Mundū,

Debit in Mundi parte perire sui.

S. Vah! texuisset vincla syllogysmorum.

AN. Dic: quid Platonis manserit

De maximo Platone,

Quàm gallus implumis, bipes?

AL. Weil Plato dann ein Hockelhan

Zu seinem Spott vnd Schaden!

So sey er drauff / zum Koch hinauff!

In's Kuchelstüblein gladen.

H. Quid piscis samius file? quid ore

Clauso Pythagoras facit? stupendus

Verborum Euclio.

S. Hic est sepultus filius Sophronisci.

E. Viderit autem Hecate, Coniux vbi sit Xantippe

AL. Ein doller Hund / auff seinem grund!

Diogenes vor Zeiten.

E. I. Occidit Cynicum sesquicanina fames.

S. Democritus æger Spiritum cachinnauit.

AN. Zeno, Thales Milesius,

Solon, Bias, Cleanthes,

AL. Lana Hangebärt / ein dürmisch Gfriß!

Wie andere Astanten:

E. I. Voluebant grandes nugæ de Corpore Quan

E. II. Ruſtabant verum. nunquam non ore spueba

Docti aliquid.

AN. Tandem catarrhis obruti

Tuffire defierunt.

AL. Das ist der Mann / der reden kan.

AN. Hic est, hic est Demosthenes:

E. II. Argentanginâ morbo peiore peremptus.

S. Inter- repentè faucibus ſtetit. tractis.

E. II. Quid prodest digito oſtèdi? quod garrula quon

Fecit ad vndantes Hydria fontis aquas.

AL. O Cicero wo ist dein Mund?

Craſſe wo ist dein Zungen?

AN. Altum ſilent in vrna!

E. II. Et iam de Crispo ſcribitur historia.

Heu! pudor in Latijſ ſaltauit ſimia Roſtris.

E. II. iam non miror ego passim tot carmina vendis
Incusso colapho quæ mereantur emi.

S. Vah! quas polentas! quæ venena fungorum!

AL. Dis' schatt der Stimm! macht d' Vers so schlimm
Dass einer möchte drein speyen.

AN. Fons Castalis, fons Castalis
Amisit omne Numen.

H. O iam non Aqua viua, sed cadauer.

S. Vah! Hippocrenen Gurgitis Caballini!

E. II. Si quæras, quid agat noster crinitus Apollo?
Hoc solum possum dicere, *pascit oves.*

AL. Der Delyphisch Drenfuß auff dem Herde
Kocht Erbismuß vnd Bonen.

AN. Victrix Arachna Palladi
Insultat exulanti.

H. Qui quondam fuit hortus, est eremus.

AL. Samblumen alls aufstilgen.

E. I. Nunc tenet obsessos plurima lappa toros.

E. II. Omnem tam subito laurum exedere capellæ!

E. I. Vrtica in thalamo dominatur adultera Floræ.

AL. Psui dich du schöner Garten!

H. Parnassus, Deus omnium Deorum,
In quas nescio se migravit oras.

AL. Wo ist er hin gewichen?

H. Daphne, desijt esse Virgo Daphne.

Sunt fractæ citharæque tibiarque.

AL. Kein Boget singt! kein Saiten klingt!
Poësis ligt in Zügen.

E. I. Pegasus Othrysijs porrectus acinace Turci,
Dicitur in bifido procubuisse iugo.

S. Detractâ in pelle sese iactat ambulans stipes.

E. I. Turpe rudens Asinus corpore gestat Equum,

AL. Vnd dis' muß Maro leyden.

H. Plusquàm Tantaleâ siti laborat

Fractâ trilltis Horatius lagenâ,

AL. Halb leyne vnd halb Schweine.

S. Vah! ipse longo Naso ductus est naso.

E. II. Ille ego qui quondam Gracilimodulatus Avena
Dicere iam cessat: *A* ma Virúmque cano.

AL. Ist billich zubewainen.

Tibulli Schatz/ Catulli Spatz/

Kan auch kein Käß mehr essen.

AN. Smyrnæa certè carmina

Non Struthio vorauit.

AL. Das Mäuslin biß / vnd gantz zerriß /

Will gschweigen jez der Katzen.

H. Quid viuis Cate? cui bono creauit

Te Natura? vorare mus Homerum!

S. Vah! Quid Poëta, non Poëta, sperabit?

AL. Wie mancher Prinz / manche Prouintz

Wird nimmer an sie denken.

AN. Obliviosus nominum

Illos vocabit *Olim*.

S. Vah! quæ per artes it reditque vertigo.

AL. Die Zeuxis mit dem Pensel pflanzt /

Am Maurstock edle Trauben:

H. Ah! nimbo perijt vorante tota

Hæc vindemia nobilis colorum.

E. I. Vastatus paries, & verè pensilis hortus:

AL. Der Herbst so mild / das schöne Bild

Ist allerdings verblichen.

AN. Quis pinxit hanc Lucretiam

Casto decore toruam?

AL. Ein rechter weischer Garben.

E. I. Sic muta videtur

Velle tabella loqui, picta tabella mori.

S. Fortasse quæri vera possit ad fictam.

AL. Sag aber her / wer ist dann der /

Der sie so wol gemahlet.

Sein Nam heist N. den ich nie kenn.

Gott weist / wer ihn bezahlet.

E. II. Quid non de Phidia memorant? fornacibus

illum

Eduxisse acies.

S. Hin.

S. Hinnire visus æripes equus, bruto

Fremens metallo, classicúmque sentire.

AL. Dis sage man wol/ ders glauben soll/

Möchts lieber sehen vnd greiffen.

E. II. Ohe! iam satis est. rumpunt mendacia fibras.

H. Iam scit mortuus artifex Apelles,

Quæ sit linea summa linearum.

S. I nunc, Myronia zream bouem mulge.

AL. Ist nit ein Schnipff mehr vber.

Myronis Ruh/ vnd er darzu/

Schnd bey einander gestorben.

S. Vah!

E. II. Flent homines, piperis thecam si corripit ignis;

Rident, si tantum bibliotheca flagrat.

S. Ipsæque Musæ Virgines verecundæ,

Ad stupra, collo protrahuntur obtorto.

AL. Man haßts/ ist schon ein alter brauch/

Sie gelten schier am münsten.

E. I. Si potes has sicco collapsas cernere vultu,

Durior es scopulis, ilicibúsque filex.

S. Vah! prisca Roma, nulla, nulla iam Roma.

E. II. Roma antiqua vale, lacte enutrita lupino,

Salve sparsa Agni sanguine ROMA NOVA.

AL. Troia ist hin/ ein anders her/

Als wann sie nie wär gewesen.

E. I. Quæ septem tumulos iactantior extulit olim,

Sub septem tumulis Vrbs tumultata iacet.

AL. Als wann sie nie wär gewesen.

AN. Spectator, Actor, Plaudite,

Vnâ iacent ruinâ.

E. II. Liçtores Consul, Fasces, Dictator, Arator,

Curia, Festa, Focus, Ludus, Arena, Forum,

AL. Zu! Reich vnd Arm/ das Gott erbarm/

Ist alles zhauffen gefallen.

H. Quod cum Tulliola, Terentiâque,

Lugent Italix nigra Puellæ.

E. II. Nec Tybur Platanos, nec habet sua frigora pa-
stor.

Dicere nec possit, Tityre tu patulæ.
S. Exaruerunt limpidissimæ thermæ
Antonianæ, cum lauantibus Nymphis.

AN. Stillare cessant balsama
Mensæ Neronianæ.

AL. Also das ich nit sich/ wie vit
Sich Römer proglen mögen.

E. I. Tempus edax fregit Traiani Cæsaris arcum,
Non aliter, quàm quem tendere, Parthe, soles.

AL. Luculli Kast / Titi Pallast
Ist auß mit dem Prauada.

S. Vah! prisca Roma, nulla, nulla iam Roma.

AL. Als wann sie nie wår gewesen.

E. II. O domus Aslaraci, & rerum translata potestas
O facies urbis mæsta, Quirine, tuæ!

AL. Troia ist hin/ ein anders her!

H. In fædam speciosa fluxit umbram.

AL. Und was zu Rom für Hönig/
Hat ein Hurnauß/ gefressen auß/
Der Wisigothen König.

AN. Mundique patrimonium
Euoluit vnus Hæres,

E. I. Sanguinis humani turpis hirudo Nero.

S. Inter Luparum fæda transtra consumpsit.

AL. Als wann er wår drauß gwidmet.

S. An ista Roma! funus istud est Roma!

Hic Roma truncus! hoc cadauer est Roma!

E. II. An subito funus, quæ fuit antè Venus?

AL. Stainaltet Rom/ wie wundersam
Bist gwichen von der Jungen?

H. Tu vastare Numantiam, fugámque
Parthi sistere! Roma quid fuisti?

AL. Als wann sie nie wår gewesen.

E. I. Hæccine Danubij sulcauit tergora rostris?

AN. Car-

AN. Carthaginis proboscides
Stridentis amputauit!

S. Vah! quis per altum me ferat? VALE ROMA.

AL. Troia ist hin. ein anders her.

AN. Deforme iam cadauer est
Formosa Roma quondam.

H. Exi Roma tuis humanda portis.

Exi; funus es, & cadauer; exi.

AL. Tiberius nicht von ihr weicht!

Will bis ins Grab ihr zünden.

E. I. In Capreas, *heic est mortua Roma sita.*

E. II. Quisnam oculos clausit? *duo Caci.* quis dedit
ignem?

Funereum populo collachrymante? *Nero.*

S. Immane bustuarius dedit bustum.

E. I. Personat accensâ nebulo trabeatus in Vrbe;

Hæc facies Troia, cum caperetur, erat.

AL. Troia ist hin! ein anders her!

Als wann sie nie war gewesen.

S. Vah! tota buxus, tota Roma nunc mors est.

AL. Macht vor dem End ihr Testament;

Auguste / nach meinem Leben /

Erb mich / vnd bett / hats kaum außgredt

Vnd stracks den Geist auffgeben.

E. II. Dixit; & in cælum descendit ad infera regna.

AL. Legt sich zu ruhe! deckt d'Wolffshaut zu.

H. Hoc est Roma tibi secare venam!

E. II. Iamque adsunt Cæsar, Pompeianique triumphis

Iudice visuri *instius* ense nefas.

AN. Concurritur pro crimine.

Qui peior est, triumphat.

AL. Der ärger ist! hats gewonnen.

AN. Dum punctum honoris vnicum

Secantque diuiduntque:

AL. O Bluet wie vil bist gflossen!

Willich sollt man / außbeed Tyrann

Die Rasen darauß stossen.

S. O Roma! Roma, que colore mutaris!

AL. Troia ist hin/ ein anders her.

H. Pila in pila cadunt. vtrunque clamat

Hostis: Iuppiter, ô tuere Romam!

AL. Batter vnd Sohn/ wie Feindt da stohn!

Mit auffgeheben Bogen.

In zweyen Heer/ gleich Adler mehr/

Seynd gegen ander gflogen.

E. I. Si credam lituis, hinc procul hostis abest.

E. II. Fraternas acies monstrat Pharsalia Thebis,

Oedipus in Latio cum Polynice fuit,

AL. Lucanus thuts gnug klagen.

S. Fregit libido sæua patrias Leges.

Ius, quod dabatur, hoc ab ense pendeat.

AN. Pupilla Roma seruijt

Suis coacta seruis.

E. I. Fluxit in ancillæ mores, & turpe lupanar,

Et Catilinarum stupra, probrumque tulit.

AN. Quiuis in Vrbe Vitricus

Certabat esse Romæ.

E. II. Qui fas omne manu gladium stringente ferebāt.

Quorum vaginæ scrinia luris erant.

AL. Da der sein wolt/ was er nie solt/

Mußt Rom darzwischen hangen.

Vnd da Vnbill / Swast beschützen will/

Ist Rom den Berg abgangen.

E. I. Tempore quo totam compleuit Tullius Urbem,

AL. Bist gult der Rath/ vñ der Senat/

Bil jeder Stand vnd Orden /

Was Hertz einsagt/ ist vnuerzagt/

Gredt vnd vollzogen worden.

S. Vultis, Iubetis tunc placebat inquiri.

Volumus, Iubemus Plebs rogata respondit.

E. I. Quàm bene tunc patriam Toga Consul is vna te-
gebat.

Vna, sed innumeris anteferenda Sagis.

AL. Troia ist hin / ein anders her/

Als wann sie nie war gewesen.

E. I. Quis neget in paucis sobolem genuisse venustam,
Te licet in parvâ, Romule magne, casâ.

S. Raptæ Sabinæ lac dedere lactenti.

E. II. Nobilius nomen nulla Puella tulit.

AL. Werth das ein Held bekommen.

Und wie man moidt/ hats nit vil gfeelt?

Der Hannibal hetts gnommen.

AN. Sed Africanas nuptias

Spreuit, ducéinque Luscum.

H. Multos illa quidem dedit coacta.

Dotalem tamen annulum negavit.

E. I. Insonuere tubæ, motoque ad classica Taro,

Sanguineos amnes ebria Roma bibit.

E. II. Inde ferox spolijs, & maior Amazone visa,

AN. Ingurgitavit omnium

Se Gentium rapinis.

E. II. Summis stare diu, nunquam non Fata negârunt.

Hoc quoque prostrato corpore Roma probat.

S. Formosa latro Gentium, suos ciues

Sensit latrones.

E. I. Tenuem defluxit in vmbra

Numinis ille decor, Nominis ille vapor.

AN. Si se videret in Tybri,

Puderet esse visam.

AL. Raß/ Mund vnd Haar/ schwarz Augen klaf?

Geynd bis in Todt verbrochen.

Die ganze Statt kein Maur mehr hat?

Wo Remus war erstochen.

H. Ostentum Babilonij tyranni

Per Chaldaica prata mugientis,

E. I. Decidit, inque lato sæcula pauca iacent;

AN. De mole grandis Hybridæ

Vix parua gleba restat.

E. II. Vix pes dimidijs titubat de corpore tantæ.

Si videas, dices: quid fuit iste Cinis?

S. Vayß LAFILVß tot metalla confudit.

H. Hæc ænigmata sunt Potentiorum,

Hæc ludibria sunt & Aulicorum.

AL. Das gelbe Haupt auß Gold gemacht/
Hat Persia abgeschlagen.

S. Viuo Darij palpitantis argento,
Confodit extraxitque Cor Alexander.

E. I. Græcorum ventrem inspexit Romanus Aruspex,
Armatique scidit militis extra manu.

H. Umbrarum morientiumque fastus,
Mausolea soluta conciderunt.

AN. Sepulta sunt sepulchra.

E. II. Omnia fracta iacent, saxis sunt obruta saxa.

H. Quid nunc maius habet cadauer illud,
Quàm vilis figulus luto sepultus?

AL. Die Hercules am Bfer gsetzt/
Glaubst nit was grosse Saulen.

AN. Non passus Ultra Nereus,
Iacto tridente vertit.

E. II. Quanquam alij incursu vituli prostrata marini,
Longo alij credant computruisse situ.

AL. Wer waist wo d'stuck verfaulen.

AN. Templum Dianæ fulgidum
Amazonum pharetris,

H. Vnius superba

Venatricis & inuidenda Sedes,

AL. Ist in dem Fewr / ganz vngewor/
Im wilden Rauch auffgangen.

E. I. Qui tantæ flammæ admouit Lucifer ædi,

E. II. Sedit ouans, velut ad Pergama capta Sinon.

AL. Das Teuffels Kind / ders angezündt /

S. Vah! & tripudiasse fertur ad bultum?

E. I. Pyramis & Memphis, tam sunt mihi fabula,
quàm sint

Pyramus & Thysbe, Naso iocose, tui.

AL. Ein hand voll Stein wirst finden.

Ein schlechtes ding vmb Pufferling:

Auch die thuns vberwinden.

E. II. Per cuius poplites potuit rostrata Colossi
 Navis agi; non est nunc quoque tantus. Erat.

AL. Wo seynd dte siben Wunderwerck/
 Was siehst an ihnen wonders?

S. Indocte Munde, stulte, barde, Bœote,
 Numerare nescis quinque: quâ queas septem?

AN. O blandientum somnia,
 Non blanda somniorum!

AL. Ein traum sag ich/ ist Eitelkeit/
 Ist alls ein Traum/ was entel.

Bons Crasi Gut/ vons Salomons Fremd
 Traumbt manchem lähren Beutel.

E. I. Stulte: quid ad Somni trutinas tua gaudia lance?
 Illa nimis fallax, nōxque dolosa nimis.

E. II. Somnia sunt, quæcunque vides, sunt somnia,
 Vane,

Somnia vana vides, omnia vana vides,

AN. Sunt vana, vana Somnia
 Sunt vana, vana, vana.

AL. Troia ist hin/ ein anders her.

AN. Omnis Voluptas palpitat,
 Quancquam dolosa palpat.

H. Non est Filia diuitis macelli
 Aut pistoris: eget. stolata bysso,
 Peiorem paritur famem sagunto.

S. Mullum petenti, gobij dabit Squamam.

AL. Kein Augenblick werd sein Anblick.
 Der Schelm thut heimlich schleichen.

E. I. Dulce malum, crudele bonum, miserabile phil-
 trum,

Vnum momentum tota libido furit.

H. Amens omnis Amans. Libido sani
 Est Infania, terminanda puncto.

E. II. Momentum est, quidquid creditur esse Venus.
 Auolat, vt venit: veluti Panthera, sagitta.

S. Anguilla Venus est. lubricam prehensurus,
 Vah! apprehendes putris vberis Cancrum.

AN. Non longa res est viuere,
Finitur inchoando.

AL. Die Kinder thuet's verdriessen.

E. II. Primo vagitu, quem lactens edidit infans,
Sæpius offensa est è tribus vna Dea.

S. Humana, non est *Linij Decas*, vita:
Sed solum Epitome floridi breuis *Flori*.

Paruus libellus iste; pulcher, at paruus.

Dixi atque Vixi, dicat omnis Orator.

Mensura vitæ iusta, sunt DVAE VOCES.

E. II. Syluestres Parcæ dantur & arboribus.

Hispidæ fila trahunt, connectunt stamina glandes,

Cum folijs ILEX est Colus ipsa sibi.

AL. Wie mancher schöner Eederbaum

Befreundet mit den Cypressen/

Ist mit der Wurzel) da er kaum

Berührt / ins Grab geseßten.

E. II. Desine nutantis Mundi fulcire ruinam.

Labitur, & nullum tergus Atlantis habet.

E. I. Fulmine mons Rhodope; nimbis Rhodopeia
vallis,

Altior iste flagrat, pressior ista natat.

E. II. Sæpe Apennino Pésque Capítque dolent.

H. Vallis sub niuibz sepulta plorat.

Rupes fulmine tacta clamat, Ohe.

AN. Sub sole quicquid nascitur,

Denascitur vicissim.

Alternæ sors, alternæ mors

Alternæ fata trudent.

E. I. Expertum est durare nihil, subsidere cuncta.

AL. Alles was in den Lüfften schwebt /

Das kan vnd muess verderben.

Eins vmb das ander stirbt vnd lebt /

Bis Häfen gibt vil Scherben.

S. Fatis aguntur cuncta. Tota sub mortem

Natura rerum contremiscit, & sedat.

H.

H. Quid viuiz, nisi quod timet?

AL. Das träh't der Han / das singt der Schwan /
Das pfeiffen auch die Maysen.

H. Non est vlla sibi columba nequam.

AN. Hoc sine pompa clauditur.

E. I. Dic cum Troiugenis, puluis & vmbra sumus.

H. Heic stat gloria more cochlearum.

E. II. Vilis humus (liceat dicere) mordet humum.

AN. Constans in inconstantia

Fortuna cuncta miscet.

S. Quæ circulatorix, nunc vbique, nunc nusquam est:
Et hac & illuc currit inquires monstrum.

E. II. Diuitijs fartum complexibus obuia stringens,
Siste, ait, à nostra spongia pressa manu.

AL. Von anbegin geht alls dahin /

Versteren / gwinnen / sigen:

Setzt vber sich / setzt vnder sich /

Bald stehen / bald vnderligen.

AN. Pugnare, stare, vincere.

Pugnare, stare, vinci.

AL. Ins Hectoris Saal wächst vberal

Wein / Korn bey gueter Sonnen.

E. I L. Qui fuerant Troes, nunc sunt sine nomine
Manes.

AL. Troia ist hin / ein anders her.

E. II. Occidit Aeneas, & puer ipse Paris.

E. I. Vrbs æquata solo, captis cum ciuibus arsit,

Argolicus Phrygias Mulciber hausit opes.

H. Sal torâ modò seminatur Vrbe.

E. II. Quæ fuit Vrbs, ager est: caula, quod Aula fuit,

Hectoris effossam qui hadunt vomere tumbam.

Illi etiam segetes Hectoris ense metunt,

E. I. Horrea Triptolemi, vastus sunt Pergama campe-
pus:

Inque Helenæ thalamo iam cubat ipsa Cæ-
res,

II. Pro

H. Proscinduntque solum boues Vlyssis.

S. In Regis aulâ, siue spiceo campo,

Vah! prandet alliata turba mellorum.

AL. Troia ist hin/ ein anders her.

S. Vbi Troia nunc est? conflagrauit excisa.

AL. Als wann sie nie wâr gewesen.

S. Vbi Chorcæbus, nobilisque Cassandra?

A. Als wann sie nie wâr gewesen.

E. I. Ilion euersum est. Priamus iacet omnis, & in-
gens Sarpedon.

AL. Als wann er nie wâr gewesen.

H. Vixit stirps Priami superba, vixit.

AL. Als wann sie nie wâr gewesen.

Verschunden seyn all Dardaner.

Schon tausentmal verwesen.

E. I. Iam frustra Xanthus, Simois memoratur, & Idæ

Et ruber armigero raptus ab vngue Puer.

AL. Troia ist hin/ ein anders her /

Als wann sie nie wâr gewesen.

AN. Impressit altis mœnibus

Hostile Mars aratrum.

AL. Troia ist hin.

E. I. Ignibus à fundo Neptunia mœnia fumant.

AL. Mit Smaror vnd Wândt/ vom Fundament/

Ist Troia ganz verbrunnen.

H. Nullus Dardanidum puellus Aulam,

In qua ludat, habet; puella nullam.

E. I. Troia stetit. Priami sunt hæc monumenta, Viator.

Eheu! cum gemitu dic: vbi Troia stetit.

AL. Als wann sie nie wâr gewesen.

AN. Fuere TROES.

AL. TROIA ist hin.

E. I. TROIA stetit.

H. Ergo TROIA iacet? *iacet.*

E. II. ILION euersum est.

S. Vbi TROIA nunc est?

AL. Ist TROIA hin: So sehs halt hin.

AD LECTOREM.

A Tque in hunc fermè modum se habet tessellata
Vanitas, à me explosa. Sed nouâ Vanitate, di-
ces. Quemadmodum Philosophus quidam, fa-
stum Mundi nouo fastu, hoc est, suo calcasse
fertur. Ita aio. nam & tu, qui hanc Vanitatem
meam sugillas, aliâ nouâ, hoc est, tuâ Vanitate id
facis. Ita ais. iam sumus ergo pares. interim perueni
ad metam cum Musis meis: quas in seipsas, ut vidi-
sti, armaui. ODE auribus Mundi infusa est. eam,
sive primâ nomenclatione voces Hecatomben; immola-
ui: sive Carmen Seculare; absolui: sive Certamen;
certavi: sive uno verbo Poëma; componebam, facie-
bam, canebam; memor prisce Pictoris, & veteris sen-
tentiae: saepe aliquid conatibus obstat. Ego iam nunc
statim cum Versibus meis exscendo, dictoque Enchari-
stico & Vale, ex Campo me proripio.

E Gredere Scazon, & Liburnicam funda.
Terram tenaci dente mordeat prora.
Dum soluo Ludum Symmachosque dimitto:
Imposta nostræ vasa Nautis experta.

Dulces HENDECASYLLABI Sodales,
Quos tanto Genius potens amore,
Et Mentis sacer illigauit ignis;
Ut multi numero quidem, sed omnes
Pollux vnicus vnicusque Castor
Sitis Vatibus, vnicusque VERSVS:
Versus cum violis rosisque natus,
Versus de casia crocoque primo,
Viuens inter aues sagaciores:
Aut nunquam moriturus, aut sonoro
Cum Cygnis moriturus in Caystro.
Formosi iuuenes & elegantes,
Arcum soluite. pugna iam peracta est.
Quâ vestrum cumulabo laude nomen,
Submissisque modestiam pudoris?

Docti plaudere Martialis *Isam*,
Et colludere *Passeri* Catulli,
Et Stellæ Paphiam sequi *Columbam*:
Dignati modò pessimum Poëtam,
Certamen subiistis, alcâmque
Phœbi iudicio periculosam:
Nullis sumptibus interim molesti.
Contenti casulâ, vnicâ fenestrâ,
Mensâ paupere, rustico salino.
Quantò lautiùs Hospites haberet
Magnus *SARBIVIVS*: vel in vireto
BIDERMANICA Musa Tusculano:
Si noto citharæ sono vocaret
Ad Conuiuia laureata, Romam.
Germanas ego (nam fatebor) offas,
Et coliphia deuoranda luctæ,
Et me sollicitum dedi *Philæmon*,
Terræ munera. nec tamen notauit
Vllius faciem fuisse læsam.

Pormosi Iuuenes & elegantes,
Iam nunc ite, licet. viam secate
Dextro tramite: quâ suo Gradiuo
Vrbs stat ferrea Boicis in aruis,
Et turres geminas ad astra tollit,
Posthac *ANGLIPOLIS* timenda Suecis.
Huc diuertite. non procul plateâ,
Quam *TEMPLVM CRVCIS* arduo trophæo
Incumbens premit, explicantur *Ædes*.
Monstratas *EQVES* incolit *POLONVS*,
Cui vos vestraq̃ue ritè dedicaui.
Dignus *NOMINE REGIO* vocari:
PATRIS gloria gaudiûmque *MATRIS*,
*Ætatis ROSA LILIVM*que *Veris*:
Præcox Indolis Ingenique SPICA:
Pulchri sanguinis VVA delicata.
Musæ *GRATIA* prima mitioris:
Musæ *DELICIVM* seuerioris,

Scit, Facundia quæ **TOGATA** suadet.
Scit, Prudentia quæ **SAGATA** nouit.
Cui defert **HONOR** obuius quadrigam.
Veloces **BONA FAMA** sternit alas:
VIRTUS instruit **Africos** iugales.
Cui **PALLAS** dedit & libros & hastam.
Cui **BELLONA** dabit tubas & enses.
Cui **VICTORIA** præparat triumphos,
Quos de **Threicio** ferat **Tyranno**.
Cui **MARS** pectit equos mouétque **currus**;
Et dignas maribus coruscat iras.

Admissi reuerenter explicatum
Incuruate genu. **Tui**, pedestres
Dicetis, nisi respuis **Ministros**,
SIGISMUNDE sumus. **Poëta** **Noster**
Ad te destinat, & precatur absens
Ex nobis **Tibi** plurimam salutem.
Arridebit, vt est politus, ore;
Quali **Delius** aureæ **Sorori**.
Quærenti, quid agam: valet, **SVOQVE**
Quem **Palmâ** modici colit **Libelli**,
Centum gaudia summa gaudiorum,
(**Quæ** descripta tenet **libellus**,) optat.
Dotes præterea **Vouens** tot addit:
Quot **Nox** sidera ducit ad choreas.
Quot se flumina diuidunt per **Orbem**:
Et quot flumina piscibus natantur.
Quot pennis liquidæ secantur auræ.
Quot **Virgo** **Dea** montium **Napæas**,
Quot **Nymphas** numerat marina **Tethys**.
Quot **Nymphæ** caput affluit capillis.
Quot telis pharetræ rubent **Dianæ**.
Quot veris **Erythrea** concha gemmis,
Quot fictis radiat **Falerna** vitis.
Quot **Matuta** iacit per arua guttas.
Quot calthas **Zephyrus** serenus efflat:
Quot **Silux** folijs virent **Cadanz**.

Profert

Profert Leechica quot Ceres aristas.
Sunt in Sarmaticis apes quot Hyblis.
Quot frondes apis vnaquæque tondet.
Quot flores apis vnaquæque carpit.

VOs quoque Pierides, duplex ELEGIA, Poëta,
Cuius adornastis castra, valere iubet.
Vester ego vates. vestrum contendite vatem,
Cum canitis, Musas inter habere nouem.
Seu dici pictis gaudetis Amazones armis:
Laudabit vestras Penthesilea manus.
Seu teneræ vultis nomen retinere puellæ:
Alba gerit victis Vtraque ferta comis.
Vtraque victrici planta libauit arenam,
Scilicet ad numeros officiosa meos.
Parcite decursu tamen haud reticenda notanti.
Hippomenes, quæ sit nunc Atalanta, scio.
Prima per Anoniam, rigidis maturior annis,
Cautius est nobis currere visaviam:
Inque palimpsesto rubrâ signasse liturâ,
Semita quæ trito calle premenda foret.
Altera difficilis certâ statione teneri,
Quam dedit ipsa sibi lege cucurrit iter.
Nuda volauerunt sparsi per colla capilli:
Et poteram soccos sæpe videre pedum.
Sæpe etiam timui, dum vult audacior esse,
Ne fieret tactâ fabula turpis humo.
Tutius ô medio, clamabam, tutius ires.
Aurea quæ captas, deuia poma nocent.
O caue, ne gressum fallas temeraria saltu,
Fractâque curriculi destituare rotis.
Parcius exagita Stoam, mea Musa, sepultam:
Vatibus occurris quàm truculenta tuis!
Quid stringis gladios calathis assueta Mineræ?
Non bene conueniunt viribus arma tuis.
Fuluia vulnificum vaginâ liberet ensen,
Ausa tuum Tulli figere Marce caput.
Aut Rosimunda suum contra galeata Maritum,
Inque venenato his scelerata mero.

Proijce

Proijce tela manu Soboles Genitricis amorum:
Vel geme, vel lepto carmine mollis ama.
De thyasis, & quod rixosum spargis acetum,
Si nescis, possunt iste vel iste queri.
Dico, queri possunt. verbis ignosce: queruntur.
Sunt, qui te doctam fortiter esse negant.
Sunt, quibus immodicè nugas videaris amare,
Et faciles sannas difficilèsq; iocos.
Ille: quid agrestes imitatur & exprimit, inquit,
Ludicra: rus aliàs rustica Bancis olet.
Quæ ridet veteres, cur antiquaria peccat?
Quæ posset domui, cur canit illa domo?
Torquet in anfractus petulans noua verba reductos,
Ludit & innumeris barbaras sæpe modis.
Astiterat Momus, qui, dum spectator adessem,
Hæc nisi sit meretrix, fulmine tangar, ait.
Tangere fulmineo, dixi, sæuissime telo.
Virgineam laceras suspiciosa togam.
Neutra timet castæ velari frondibus Aræ.
Aut Veneris sensit tacta calore faces.
Quòd quatiant pedibus terram: quòd lætior vna
Festiuos hilari misceat ore sales:
Id noua materies meaque indulgentia suasit,
Sanguis & in vena qui iuuenile tremit.
Ah pereat! quicumque minax & semper acerbus,
Infesto teneras vellicat vngue rosas.
Si, quoties nitido deriuat gaudia vultu
Fæmina, continuò diminuatur honor:
Ne Diana quidem sit virgo triformis & insonans.
Sæpe lauat corpus flumine, sæpe salit.
Quamuis cum Faunis versetur Oreadas inter,
Nuda tamen Triplex Gratia virgo manet.
Sic ego vos tueor, graciles, mea cura, Sorores.
Vester ero: Mater si quoque vestra mea est.
Dij melius. forsan me non amat illa, sed odit:
Et putat ærisonas non nisi velle tubas.
Ac citharis blandisque modis fidibusque relictis,
Sola cothurnato bella mouere pede.

Ominor: à vobis redeuntibus, vnde venitis?
Cur pharetram geritis tinctaque tela? petet.
Audito (perij) vel solo nomine nostro
Exspuit, & tremulâ plurima voce rogat.
Ecquid agit tetricus rabidi Iuuenalis alumnus,
Simia Papinij grande sonantis opus?
Semper in arma ruit, semper liuescit iambis.
Nunquam vult nostro mitius ore loqui.
Hic opus inuentis. Si quid mea vota valebunt,
Vos precor Aonides, dicite, Mater: amat.
Non est terribilis, qualem mala Fama ferebat.
Castalias placidi nauigat Amnis aquas.
Perlege, quæ mittit (dabit, quod Epistola præse
Continet) est certis scripta Tabella notis.

Si licet & fas est, fluxos Dea sparsa capillos,
Vndenis pedibus basia figo tuis.
Da mihi te facilem, neque sis inamœna Poëta.
Tam pulchram faciem non decet ira grauis.
Nec sum adeo toruus solitoque indignus amor:
Comis enim verbis & Macer esse potest.
Nec sic Virgilius, nec Statius vrit amantem,
Quique suo florens de Stilicone canit:
Quin ferar interdum rigui Sulmonis in Hortos,
Scissaque Peligno vomere rura colam.
Et videam mirerque focum mensamque Tibulli,
Quidue tuus vates Umber ocellus agat.
Testor Pegasides, & te, nisi dura resistis;
Sæpius inuideo, quod meruere legi.
Tu modo ne falso famæ nos crimine figas,
Et dicas alijs: iste proteruus homo est.
Contemnit molles Elegos humilesque myricas:
Et tantum Thebas & sua bella tonat.
Crede mihi, patior facile & tolerabile Numen.
Mitior in nostro iam natat ore Deus.
Quod iuuat, amplector. Scio, non in montibus alti
Fraga, sed in viridi dulcia valle legi.

Arma canant alij, stringantque ad classica ferrum:
 Pacis ego Charites blandaque castra sequar.
 Non ea, quæ Cyprius ponit damnosa Cupido,
 Montis in Idæi conspicienda iugo:
 Qualia sed Solymam sapiens Hermannus ad Urbem
 Inque Palæstino Belga locauit agro.
 Discedant Galli, lasciuæque turba Catulli.
 Hos sua flamma coquit. me meus ardor habet,
 Sanctior in nobis calet & formosior ignis:
 Nympha suo vultu quem Galilæa mouet.
 Casta decent Vates & Sobria vota togatos:
 Vt Cygni cantus, sic niue lota manus.
 Credis? olorinâ scribentes utimur alâ.
 Qui dedit hunc calamum, suauiter ille canit.
 Tam bona sis vrinam, similique infecta colore,
 Quàm sit vel Vatis pluma, vel huius Auis.
 Flectere Diua, precor, vultumque aduerte petenti.
 Auspicijs liceatnectere verba tuis.
 Quæ numeris modulata nouis, lachrymisque rigata,
 Includat phialâ deliciosus Amor:
 Et tibi pectenti discrimina mille comarum,
 Offerat ad speculum, florida dona, tuum.
 An dubitabis adhuc fidei te credere nostræ?
 Heu mihi! sollicito pectore multa times.
 Obijcis ignaui temeratam crimine fastus,
 Téque tribus lustris displicuisse mihi.
 Displicuisse? metus nisi sit vanissimus iste;
 Effluat è digitis candida penna meis.
 Dirigeam totus; quæque est ad tempora Daphnæ,
 Siqua viret, nullo ferta mouente, cadat.
 Tympanaque & bouis accrescant palaria pinguis,
 Utque saginati ludar imago popæ.
 Quod tamen è medio surgens Agathyrsæ sepulchro,
 Scis, quâ detester flebile voce malum.
 Sed quibus accusor causis, quo iudice damnor?
 Qui reus ex culpa est, se sciat esse reum.
 Papinium verso torquentem nubila cantu.
 Lux mea: eus dici Papinianus amem?

Me iuuenem, fateor, rapuit Cadmæa iuuentus;
 Magnus vbi Tydeus pro Polynice furit.
 Lucani lituos Ciuilis gloria suavit,
 Cùmque suo Genero qui Socer arma tulit.
 Corduba iactauit Senecam, voluitque cothurnos
 A me laudari prætereunte suos.
 Fecimus hos magni. sed adhuc tua gloria salua est
 Audiat ipse licet me stimuletque Maro.
 Ah! quoties mecum repetens, quid Marcia Bruto
 Dixerit, optabam te potuisse loqui.
 Ah! quoties, cur non Phædræ furiauerat Exul?
 Quem tulit Euxini naui iniqua maris.
 Ah quoties! nunquid non eius flammea Dido,
 Certabit flammis, Mantua docta, tuis?
 Mincius & Sulmo, vestros confundite fontes.
 Pegaseos latices flumen vtrumque vehit.
 Audio, quid dicas: cur non gemis ipse, modisque
 Imparibus ludis? si gemuisse decet.
 Nitimur in vetitum. Cassandram plangere iussus,
 Rifero. ridebunt, me lachrymante, loci,
 Propositis fistris, fortasse Agamemnona tentem.
 Auferet oblato carmen Achille Paris.
 Cùmque Iouis Volucres alijs agitare videbor,
 Mensuram Citharæ parua Columba dabit.
 Nec semel aut iterum, sed sæpius impare versu,
 Materiâ questî conueniente sumus.
 Dùmque meas Helicon curas conspexit ad Oenum,
 Obstrepit assiduus pons vbi merfus aquis:
 Purgata est Veneris monstro Bethlemia Rupes,
 Pèrque Tyrolenses fleuit Adonis agros.
 Intumuerè nouis stagnantes imbribus amnes,
 Et planctu valles insonuere caua.
 At cessasse nocet. Mea lux: quis semper easdem
 Vnus oberrabit percutietque fides?
 Ipse tamen Phœbus nunc his, nunc vititur illis;
 Diuersamque Chelyn Pastor & Augur habet.
 Vt taceam turbas, & nostri sæcula ferri,
 Agmina morborum, funereamque lucem:

Ista truces faciunt animos, & ad horrida ducunt,
Et vellunt hederas, mitia signa, comis.
Adde: quod ipse mei non sum, dulcissima, iuris.
Scribo, quod ille iubet, canto, quod alter amat.
Seu iubeor festas sponfis attollere tædas:
Assurgit casto pronuba flamma toro.
Seu segmentatis vagitum sistere cunis:
More tuo, Corybas, cymbala pulso manu.
Sive Ioui nostro surgentia condere Tempia:
Cogor, ut Amphion, ædificare Lyrâ.
Prælia quod cecini de Muribus aspera; non hæc
Nostra, sed alterius dira cupido fuit.
Iephtiaden dedimus, populo spectante, rogati.
Illa quoque armatæ vota fuere preces.
A Duce sic miles, sic Dux à Rege rogatur.
Non fuit ingenio libera Musa suo.
Sed dedimus Scenas, & scripta Tragedia visa est,
Adgemuitque suo Victima Virgo Patri.
Cur autem stomachum moueat tibi triste Theatrum:
Pænè modi tragici sunt, Elegia, tui.
Tu varias animos. Ex te nascuntur amores.
Fæmineum genus est Spes, Timor, Ira, Dolor.
Quo magis affecto lepidas tentare Camœnas,
Dulcia tristitiæ gaudia mixta mea.
Tantum blanda faue. posthac culturus amicam,
Prosequar & Thymbrâ Castaliisque rosis.
Vnica mulcebis nostros Elegia labores.
Qui dolet ut canter; mitius ille dolet.
Ut mihi non defunt vnquam mala plura ferenda,
Sic quoque non deerunt plurima flenda mihi.
Tu partem lenire potes, tu sistere curas,
Tu luctu pluuios fallere sola dies.
Ludemus pariter, pariterque mouebimus auram,
Quæ strepit ad Clarium relligiosa nemus.
It modò deferibam Nasarenæ Virginis ignes:
Præ qua non Phyllis, non Amaryllis amat.
It modò narrabo. Quid non narrabo? sed obstat
Copia: narrabo, quæ tibi cunque placent.

Tecum & delicias, & quæ iam dicere nolo,
(Non nisi Nos soli nouimus illa) canamus.

SCENA VLTIMA

Sine

EPILOGVS

DE

VANITATE MVNDI

Poëta, Scazon.

A Plustre Scazon floribus coronasti?
Res extulisti? stat carina fundata?

SCA. Mandata, sicut vina Bacchus, exhausta.

POE. Amande Scazon & tremende non paucis.

Cum quo tot annos spiritusque decoxi:

Age, sub comante populo (vides Nymphas
Abijisse) confidamus. Olpa procumbe.

SCA. Scazon sedere nescit. integer, totus

Quantusque viuit, viuit iste Pæs pando.

POE. Sta. me quietum lassitudo componit.

Confabulemur: misceamus vtrunque

Sine fraude sena. grande mentis arcanum

Et dulce pando. conscius sacramentum

Animus volutat. SCA. Quod volutat, exprime.

POE. De VANITATE multa lusimus Scazon.

SCA. Et plura multis. POE. VANITAS inaurata,

Et hæc amara est. SCA. Credo. nam subest fucus.

POE. Fastidiosa sæpe. SCA. Fare, quò tendis?

POE. Laboriosa. SCA. Cur caput scabis læuâ?

Quò vergit anceps mentis anxie libra?

POE. Aiunt Poësis, ferta cuius ambimus

Froncosa, VANITATIS esse nutricem.

Quòd si Poësis Vanitatis est Nutrix;

Statui remissis abdicare me Musis.

SCA. Prius per hortos & soluta buxeta,

Mari relicto, se mouere Delphinas
Gernam, fretique Punicos Magellani
Innare barros fluctibus. Quid expressit
Scelus hoc? resorbe. POE. Non resorbeo. Dixi.
SCA. Quæ Dædalea remigem ferat cera?
Aut belluosi taurus ad sali fines,
Inter frementem portet Æoli turbam!
Deliberasti? POE. Non semel. SCA. Diu? POE. Sæpe.
SCA. Diu? POE. Senatu plurimo. SCA. Diu, quare.
POE. Quot lustra poseis? Confili mei partes,
Non Maius vnus aut December absoluit.
SCA. Quis auctor? POE. Adsum. SCA. Nescio quid
accusem.

Succumbo famæ. Lancinat pedem spasmus.
Si te rogari sustines ab antiquo
Scazonte seruo: mentis improbæ muta
Ferale fatum. POE. Fabulam canis surdo.
Me dura Virtus obstinauit in marmor.
Prius Zazynthus colliquescet in flumen;
Dabiturque vallis altior suo monte,
Serpensque ceruo fidet, & cani ceruus,
Canis leoni, territus leo gallo.
SCA. Tam contumaci mente! durior saxo
Non mollieris, nec moueberis fletu
Nothem Sororum? quid Thalia, quid Clio
Eratóque dicent? mœsta Pieris sparsos
Effusa crines, qualis atra Iocasta,
Per tela vadet & per hosticos ignes:
Te voce quæsitura, te citatura
Clamore magno. POE. Méne Serue derides?
Vt quem decoro nulla strinxerit vitta
Laurusue nexu, me Deabus argutis
Fuisse cordi non temerrimo credam!
Et his Puellis maior eminet nasus,
Ac se sagacem quæque nouit & doctam.
Sunt & superbæ, felleisque sarcasmis
Vexant alumnos. fortè dicet Euterpe:
Euax! abiuit longus iste Germanus,
Excessit erupitque fessus, & nostram

Purgauit Aulam. quas molestias toto,
Hæc umbra tractu temporis facessuit !
Cum manè portam Porticumque Parnassū
Pulsauit ingens : læpe simplicem risi.
(Bis, vt notaret.) ad cubile deduci
Noltri rogabat & sacrarium Phœbi :
Vt inde Vates laureatus exiret.
Quis Allemannis expediuerit *Χαίρε* ?
Quis impolitas expoliuerit linguas ?
Quis dederit artem gratiàmque fingendi ?
Argentis Æthræ filij, maritante
Septentrione frigida sinum Terræ,
De tabe Brumæ Stiriisq̃ue concepti,
Vt igne flagrent, quo calore soluentur ?
Quis excitabit ? vnde carmen accendent ?
Quas entheatæ mentis exspuent flammæ ?
Thusci Latino temperantur à cælo.
Thuscis Falernæ sanguis integer Vitis,
Plenam Lyæo masculo replet venam.
Hispana pubes Sole Patrio plena,
Sanctos furores Delphicâ bibit conchâ.
Teuton lacunam potat Hordeo coctam.
Quos ille Venter spumet aureos versus ?
Qui maceratis frugibus saburratus,
Velut Suëuus mellior allijs turgens,
Fuliginosis fæcibus sitim mactat.
SCA. Prô ! insolentes quas imagines rerum,
Quæ monstra formas ? tam libet tibi falli !
Per dulce quidquid & sacrum fuit, tandem
Omitte somniare. Cyrrha Germanis
Semper patebit. POE. Nunc & obstrui possit,
Me non vetante. SCA. Stat sedetque tam certò
Abire. POE. Certò. SCA. Spreto Apollinis sceptro ?
POE. Quo pascit agnos. SCA. Spreto Apollinis plectro
POE. Quo ludit hædis. SCA. Spreto Apollinis Templo
POE. Aranearum. SCA. Spretâ Apollinis lauro ?
POE. Exarefactâ. SCA. Spreto Apollinis fonte ?
POE. Siccâ palude. SCA. Si fugis, time saltem
Scutum Mineræ, Gorgonémque prætentam :

Qua

Quâ nunc obumbrat Limen, & tuas pigro
 Pedes rigore detinebit implexos.
 Sed finge, nullas Palladem moras sparso
 Assibilare crine: quam viam carpes?
 Quid ages solutus vinculis Poëtarum?
 POE. Negotiosus otiabor in libris.
 Priuatus altum dormiam, velut Sylla.
 SCA. Quis recta pandet hospiti Reo? POE. Mecum
 Habitabo; felix, inuolutus hac pelle.
 Quâ velte, quid dant amplius tux Musæ?
 SCA. Diadema florum. POE. Quos capella detonsos
 Absumat vno prandio. vir hircosus
 Contemnat, vda flaccidos terens barbâ.
 Ad alta Scazon, euehamur erecti.
 SCA. Quid altius fert Terra monte Parnasso?
 POE. Sunt turba Vates esurire damnata.
 SCA. Dij cura Vatum sunt, & hi Deum cura.
 POE. Mordere malim fraga, quam tuam Laurum.
 SCA. Et si quis est Philoxenus, bouem malit.
 POE. Sunt tot Poëtæ, quot fuere iam sturni.
 SCA. Vix tot Poëtæ, quot fuere Phœnices.
 POE. Pauci sequuntur Patris Ennij castra.
 SCA. Ad aratra plures vomeremque sunt nati.
 POE. Dicuntur insanire, qui canunt. SCA. Certum est.
 Sed sapere tunc vel maximè, haud minùs certum.
 Quod vile vulgus nescit, & stupent vrsi.
 POE. Levis est negoti verba concatenare.
 SCA. Cadauerosa, bruta, lusca: concedo.
 POE. Quæcunque: siue pulchra, siue non pulchra.
 Limosa Nilo, siue lota Pactolo.
 SCA. At non sub illis si reconditur Numen,
 Et ex Sibyllis fata spirat afflatis,
 Supràque nubes mentis alueum gyrat?
 POE. Accedit horror seruitutis immanis.
 Coguntur eiulare, quando ridendum;
 Ridere, quando flere suauius mallent.
 Quâ Vanitate nil æcerbius vidi.
 SCA. Id nemo præter Sabbatarios credat.
 POE. Id constat Orbi. SCA. Scilicet. POE. Puer vagit:

Vagi Poëta. fer papauer ad morsum.
Plorat puellus. 1. Poëta complora,
Madidúmque rostrum mœstus applica cunis.
Motu creetur dulce somnus infanti.
Infunde cantum tempori soporando.
Expergefacto melleas para pultes.
Ni vapulare laureo velis fuisse.
Quòd si calentes Nuptias Hymen nectat.
Suoque Iuno tertium Ioui nubat:
Ades poëta, verna ferta compone.
Accende pinum, missiles nuces sparge.
Torique sacris cinge vinculis fulcra.
Pomponij trabalis ingruit pompa?
Poëta, soccis socculisque velate,
Sis Pantomimus noster, & sales pinse.
Exculpe Spectatoribus tuis curas:
Totoque vultu in histrioniam verso,
Buccis sonoros Æoli moue risus.
Decessit Hic aut ille? dicit extincti
Irrisor Hæres: verbera colu Parcas.
Cur rupit immatura fila? (fors ridet,
Tacitè iocosus in sinu Crumenarum,
Lachrymasque fingit) da nigerrimo scriptos
Carbone versus. vende. quid dabis? numum.
Et non trientem turpis Euclio? nullam
Ex assè partem? vel Charon reclamabit.
Quid ad ista Scazon vane, naris obtusa?
Stupescis instar bubali, cui cornu
Fregit securis, aut adulter obnixus.
SCA. Et me loquentem, si vacabit, ausculta.
Sermonibus sum plenus, & coarctat me
Vteri tumentis spiritus. meus venter,
Vt dulce mustum, quod lagunculam rumpit.
Quid est ab omni parte tam sacrum & sanctum,
Aut tam beatum liberúmque mœrore?
Nullos vt vnquam sustinere cogatur
Patique mancis. anne sola pistrino
Damnata sit Poësis, vt molam serua

Recinche

Recincta verset ! omnium est idem fatum
 Scientiarum. nulla non habet rugas,
 Gemitque parturitque durius Ceruâ,
 Et obstetrice VANITATE fit Mater.
 Mathesis astra spectat, & globum Lunæ.
 Periculoso fixa lustrat obtutu.
 Excentricisque Centricisque suspensa,
 Noctes fatigat, & simul fatigatur.
 Tremens & algens ad niuosa sarraca
 Tardi Bootæ, tuſſiente Saturno.
 Fædata cuius frigidissimis sputis,
 Caput reducit machinâsque Tychonis.
 Sophus Ambulator iam comas manu vellit,
 Iam labra mordet irruens Stagiritæ
 Lumbis: vt exploretur vnica verus
 Recalcitrantis *Syllaba* Parens *Artes*.
 Quid? cùm laborant nausæantque ieiuni,
 Eviscerare semper exta cancerorum,
 Crustis apertis, spe cadente delusi,
 Quâ pinguiorem deuorauerant holum.
 Quàm vile, dixit ex Fatentibus Quidam,
 Cum quæreretur, vile stramen incido.
 Premunt dolores interim, colorésque
 Vero latenti, qui supernatant, toti
 Quærunt repertos, milliésque detritos.
 Iam si Duelli pugna feruet indicti:
 Iactantur hastæ, ferreæ tonant voces.
 Subselliorum nutat & Cathedrarum
 Percussa quercus. mugit arêâ totâ
 Turmalis Echo. *Sic Probo. Nego. Verum est.*
Falsum est. Probatur. Sensus Antecedentis
Probetur, hoc negatur. Antè concessit.
Non cogitavi. densa pulueris aubes
 Confurgit euolantis à pavimento.
 Credas frementem congregi Phrygem **Turno.**
 Aut ad cruore stragibúsque Nördlingæ
 Fumantis arua, Martis arma conuelli.
 Postquam calore prouehente conflictum,

Sunt eruditè fortiterque nugati:
Dantur manus: & Vterque victor absecedunt,
Monstrantque doctas omnibus cicatrices,
Et vultuosas complicantur in rugas.
Ceu vniuersâ Graciâ triumphatâ,
Turcis subactis, plena plaustra Lunarum
Post terga vectent, militésque capteiuos.
Sed & plateas per forúmque monstrati
Clamant apertâ voce: SIC HONORANTVR,
QVOS VANITAS REGINA VULT HONORARE:
Quantò Poëta digniùs sub æstiuâ
Bellatur orno: siue bella describat
Phlegræa, Diuis & Gigantibus nota;
Seu quæ Philippos ciuibus cruentârunt;
Seu Nostra, quæ miratur ipse Gradivus:
Se quando vinci non fatetur obscure.
POE. Scazon: Pachynum Corsicâmq; saxosam
Mouere tentas. ore multa consucto
Suades & ampullaris, vt tubas inflem,
Cædésque campis digeram superfusas;
Penitúsque diris spiculis capillatos
Intrem Cometas. finge velle: quî possim?
Vigor iuuentæ verna Lustra consumpsit.
Ætatis æstas iam labantis inclinat.
Tepor calori substitutus obrepit.
Macie timendâ Manibus cauas dicor
Pulsare tumbas. Ossa desinant necti:
Oraculorum quot ligauero torques,
Soluendus Ipse! Tempus & Quies defunt,
Locus & recessus. littus ille proscindit
Melitæ catello, seminâtque per tophos,
Qui destitutus hisce prærogatiuis,
Imbelle carmen & senile luctatur.
SCA. Vbi ergo Nox est illa seu Dies nota?
Quâ cum citabas buccinæ sono Verba:
Mox agminatim, quâ sequi iubebantur,
Tentoriorum de cubilibus mota,
Sonora, Magna, Parua, pulchra, cristata,

Cataphracta, mœsta, læta, crinibus torta,
Venere dictæ Legis ad sacramentum:
Ceu morte punienda, si retardassent.
Pars impedita subrubentibus foccis:
Pars in cothurnis, pars equis, in hostiles
Munita turmas lanceisque peltisque.
POE. Fuere Troes. Ilion stetit, Scazon.
Fuisse crede, quem secutus es, VATEM.
Ego te vocans ad calceum manu mitto,
Et liberum pronuncio. Refer Musis
Hoc inuolucrum litterarium.

Jacobus Balde

Diuis & Deabus in Monte Heliconis.

O Sed scribo plurimam linguam, veteri stylo. ne per
licentiam belli vagantis intercepta, militum
præda ludibrioque dispalescat & volgo. Diu,
quod ipse scitus, & probant anni; iam seruis,
fulque vester ambactus. amussitani temporis meos Ver-
sus. clinamen huc trahebat & virens Daphne, quæ
subligandis crinibus verecundè alludiabat, mæque Vir-
go quæsebat. Suesactus Odis, multa metra derafi. Se-
resco nunc, totisque frigefactus, sufflaminari me
noto. nihil vena adprosperatur undequaque scruposa.
quis scita scitamenta ademfit, ignoro. Conlabefactus
tot laboribus, cantu rauaster, hæc nunc quoque resigna-
re. Fortasse petro sic videbor agrestis, & tonsitandus:
mæque, quod fidem fallo, Elegia protelabit. hoc volo.
nemo poterit retraxe. iam recuso sirpari seu sirit hoc
Apollo, sine non sirit. Viaticatus sum. Valet.

Subscribo

Olim quidem

Poëta vester in Phœbo.

Lachry.

SEAZON.

L Achrymose Seazon: hanc Epistolam Musis
Afferre sustinebis? ite rorantes
Per ora guttae, meque prorsus in humerum
Mutate; nec cessate, dum *fluas* VERSVS.

Hoc ergo campo, quem Poëta calcavit
Meusque Dominus pressit, obsequar fati,
Moriturus vnâ. VANITATIS exemplis
Inscriptus, Inconstantiaque sub Luna
Labentis; ecce defluens in ignotum
Conuertor *Amnem*. pullulantibus nervis
Reuocabo laudes Acidis. pili manant,
Soluuntur artus. Vasta planta, fit torrens.

ISTHIC. VIATOR. SISTE

QUEM. VIDES. STANTEM.

EVIT. POETAE. CARVS. ALSATAE. SEAZON.

SEMPER. FIDELIS.

DVMQVE. FATA. SIVERE.

DE. VANITATE. MVLTâ. QVESTVS. HVMANA.

MORTI. SVAE. PRAELVSIT.

OCTIES. CAPTVS. EVASIT.

A. CERVICIBVS. TER. AVERTIT. GLADIOS.

HERVM. BIS. LIBERAVIT. A. MORTE.

AD. VLTIMUM.

DESERTVS. EXVL. EXTORRIS.

SVO. SUPERSTES. ESSE. NOLVIT. VATR

QUEM. DILIGEBAT.

PRAE. DOLORE. FLORATIS. OBMERSVS. VNDIS.

HEIC.

VT. INDOLES. POSCIT.

MORE. STATVARVM. LACHRYMANTIVM

STANS. STAT.

FINIS.

Cum facultate Superiorum.

EMENDATA.

Pol. 12. v. 28. lege Flori. f. 21. v. 18. l. Mausole. f. 24. sexto v. ante finem dele &. f. 26. v. 26. l. excidio. f. 32. v. 16. l. Fascésque. f. 37. v. 5. l. extremum. uti f. 43. v. 6. extremi. f. 40. v. 19. l. systole. f. 56. v. 19. l. errat. f. 65. v. 8. l. Raphaelis. f. 61. v. 1. dele POE. f. 100. dele ad initium Strophæ LIII. Scazon. f. 109. v. ult. l. Sibyllæ. f. 123. v. 29. l. Erisichthoniam. f. 128. v. 8. l. ænigma. f. 146. v. 10. l. induisse. f. 164. v. 1. l. suo sponso. f. 174. à v. 7. pro POE. pone SCA. & sic alternis. f. 94. v. 3. ante finem l. porcelle. cetera minoris momenti cuiusque diligentia relinquimus.

Typum Vanitatis impressæ correxit
AUCTOR.

Expressæ corrigat LECTOR.

MONACHII,

**Formis CORNELII
LEYSSERII, Electro-
ralis Typographi.**

ANNO

MDCXXXVIII.

Balde, Jakob,

Jacobi Balde E Societate Jesu Poema De Vanitate Mundi

Monachii 1638

P.o.lat. 73 a

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10608726-6

VD17 3:006353E